

SINALE Yuac wê he sinale vông ge

Yesu nêl ên nêb ob vông Myakilôhô Ngibua lam

¹ Tiopilas, kipihac wê a Luk, a kivuu tax ge, a kivuu lec kiyang yuu do vihati wê Yesu vông taxlee ge

² dì i val vô buc wê Yesu lec mì lax lag puunê ge. Buc tige Myakilôhô Ngibua ngidu Yesu xôn dì i vông yuac vô nue ngîvihi wê vinoo he taxlee ge. Pyap dêc Anutu kô i dì i lax lag puunê.

³ Dì buc wê Yesu kô myavinê mì yib ge, od hilung i vô nue ngîvihi ên nêb he i xovô bê kidi lec vac yibên. Dô hixôn he tiyi buc kehe yuu (40) dì nêl Anutu ben kehe kitong vô he.

⁴ Yesu dô hixôn he dì nêl vô he ên nêbê, “Xam o lêc sea Jelusalem lêm, dì xam dô bin kiyang wê a nêl vô xam ilage ên a nêb Mag Anutu obêc vông i lam vô xam.

⁵ Ilage Jon lipac xomxo ya mia, lêc gwêbaga buc vô kwabo lec wê Anutu ob lipac xam ya Myakilôhô Ngibua.”

⁶ Buc wê Yesu he nue ngîvihi kitucma mì dô ge od he kinêg Yesu ên nêbê, “Apumtau, gwêbaga ông ob vông xecxe Islel tu levac dì viac xecxe va xocbê ilage, me?”

⁷ Lêc Yesu nêl vô he ên nêbê, “Buc tige o yêp vô xam bê xam ob xovô lêm. Buc tige Mag vaci xovô.

⁸ Lêc Myakilôhô Ngibua obêc lam dô vac xam nilôm dì vông xêkizêc vô xam, dì xam ob nêl a kitong gê Jelusalem tax dì i loc vac vigwe Judia vihati dì i loc vigwe Samelia dì i loc tiyi vigwe vihati.”

*Yesu lec mi lax lag puunê
(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)*

⁹ Yesu nêl kiyang tige pyap lêc nue ngivihi yê wê Yesu lec mi la kisii dì la vac viyobtoc nilô dì he o yê i tii vac lêm.

¹⁰ Nue ngivihi manôn vii lec Yesu wê lec mi la kisii ge di yê xôn, dì lutibed xomxo yuu val le hixôn he. Yuu vinyum ngakwi kwem,

¹¹ dì yuu nêl vô he ên nêbê, “Xam xomxo Galili, xam wê mammôn la kisii ên va? Yesu ti wê Anutu vông i lax mi la lag puunê ge obêc vena tiyi xocbê xam wê i dì i lec mi lax kisii ganê ge.”

He vinoo xomxo ti le vac Judas nipilêhê

¹² Yesu nue ngivihi sea kitôn Oliv dì lax mi la Jelusalem wê yêp kwabo vô kitôn Oliv tiyi xocbê 1 kilomita ge.

¹³ He la Jelusalem dì mila vô xumac ti wê buhu yuu ge, lêc he la dô vac ngwe kisii wê he mi dô vac ge. Xomxo tigee lê bêga nêbê Pita yuu Jon dì Jems yuu Andlu dì Pilip yuu Tomas dì Batolomyu yuu Matyu dì Alpias nu Jems dì Saimon Selot dì Jems nu Judas.

¹⁴ Yesu nue ngivihi tigee hixôn vêx ya dì Malia wê Yesu ta ge dì Yesu lie vux, he vihati mi kitucma dì kitaâa vô Anutu.

¹⁵ Dì buc ti xomxo wê vông i vin Yesu ge tiyi xocbê 120, he kitucma mi dô, lêc Pita kidi mi le vac he mahigun,

¹⁶ dì nél vô he ên nêbê, “Xam lige, ilage Myakilôhô Ngibua vông Devit kivuu kiyang lec Judas wê dïdii xomxo mi la vô Yesu dì he hôm i xôn ge. Om kiyang tige vô nôn lec.

¹⁷ Judas ge wê mi dô hixôn xe dì xe xôn kô Yesu yuac tiyima.” Pita nél bêge vô he.

¹⁸ Judas ge kô mone lec nipaên wê nél Yesu kitong ge, dì la kisuu kibun lec pyap, dêc mwoc dì hi xêyaa toc mi i kipyax sea.

¹⁹ Mêd xomxo Jelusalem vihati ngô wê Judas yib ge om nél vigwe tige lê vac he vyatia nêbê Akeldama. Kehe bêga nêbê kibun wê hi kipyax lec ge.

²⁰ Pita nél vô he nang ên nêbê, “Kiyang ti yêp vac kipihac Sam bêga ên nêbê,
‘I nén xumac ob dô pileva dì xomxo ti ob dô vac lêm.’

Dì kiyang ngwe yêp vac Sam bêga ên nêbê,
‘Xomxo ngwe ob vông yuac wê i lê lec ge.’

²¹⁻²² Xolac nél bêge, om il ob vinoo xomxo ti ên i le vac Judas nipilêhê, ên xe xôn la nél kiyang kitong vô xomxo bê Apumtau Yesu kidi lec vac yibên. Il ob vinoo xomxo ti vac he wê mi dô hixôn il tiyi buc vihati wê Apumtau Yesu dô hixôn il ge, vô buc wê Jon lipac xomxo dì i lam tyip lec buc wê Anutu kô Yesu mi i lec mi lax lag puunê ge.”

²³ Pita nél bêge om he yê xomxo yuu, Josep (lê ngwe nêbê Basabas dì lê ngwe nêbê Jastas) yuu Mataias.

²⁴ Di he kitaa vô Apumtau bêga nêbê, “Apumtau, ông xovô xomxo vihati nilô om ông nêl vô xe bê ông vînnoo xomxo yuu ga ngwe na

²⁵ wê ob le vac Judas nipilêhê di vông yuac sinale hixôn xe ge, ên Judas sea yuac tige di yib mi la vac ici va ben.”

²⁶ Om he kivuu yuu lê lec ngidax yuu di hilog lêc Mataias vôngo lam tô tax om he vông i la dô hixôn nue ngivihi vigê yuu di tô mi la ti (11).

2

Myakilôhô Ngibua lop mi lam

¹ Lec buc Pentikos xomxo wê vông i vin Yesu gee he vihati kitucma vac xumac ti mi dô,

² lêc lutibed he ngô nididun ti xocbê vigwe viyiliên ge lam gê kisii, di nididun tige lam hivun xomxo wê dô vac xumac gee ma vêl.

³ Mêd he yê xocbê ngwax mahelac ge lam dô lec xomxo toto bazub.

⁴ Di Myakilôhô Ngibua lam la vac he vihati nilô di he keac xomxo toto vyâ tiyi xocbê Myakilôhô Ngibua vông vô he ge.

⁵ He Yuda wê mi kitaa vô Anutu gee he tibeac dô vigwe Jelusalem. He lam vac vigwe vihati di kitucma mi la Jelusalem.

⁶ He ngô nididun om he tibeac la yê, lêc ngô wê xomxo tigee keac he toto vyâ ge om he yetac.

⁷ He yetac mabu di nêl ên nêbê, “Xomxo wê dikeac ge, he vihati lam gê Galili,

⁸ bêna lêc il ngô he keac vac il toto vyadê?

⁹ Ên il mangwe lam gê Patia dì Midia dì Ilam dì lam gê Mesopotemia yuu Judia dì Kapadosia dì Pontas dì Esia

¹⁰ dì lam gê Plisia yuu Pampilia dì Isip dì vigwe Libia viwen wê yêp kwabo vô Sailini dì il mangwe lam gê Lom,

¹¹ dì il mangwe xomxo Yuda dì il ya tibii baba wê il timu vô Yuda môp ge, dì il mangwe lam gê Klit yuu Alebia, lêc il vihati ngô he keac il toto vyad dì he nêl kiyang lec do levac wê Anutu vông ge vô il.”

¹² He yetac dì vông he nilô juda dì he ya nêl vòma ên nêbê, “Susu tiga kehe tibêna?”

¹³ Lêc xomxo ya so vya vô he vông vinê dì nêl ên nêbê, “Ge he num wain levac om vông he vô mavmav.”

Pita nêl xolac vô he

¹⁴ Pita kidi lec mi le hixôn Yesu nue ngivihi vigê yuu dì tô mi la ti dì keac vya levac vô xomxo tigee ên nêbê, “Xam lige Yuda hixôn xam vihati wê xam lam dô Jelusalem gee, a ob nêl susu tiga kehe kitong vô xam mi xam ngô lê.

¹⁵ Xam nêl ên xam nêbê xomxo tigae wain vông he vô mavmav, lêc o bêge lêm. Ên ga gên pítoc, 9 klok.

¹⁶ Susu tiga wê plopet Joel nêl lec ilage bêga nêbê,

¹⁷ ‘Anutu nêl ên nêbê, “Obêc buc timuên lêc a obêc vông Myakilôhô Ngibua wê a vông ge i loc hivun xomxo vihati xôn, dì nume vêx yuu vux obêc nêl kiyang seac tiyi xocbê plopete ge, dì a obêc hilung kiyang kehe

vihati vô nume ngivihi, dì mame kipwoc
ob yê vivia lec kiyang kehe.

¹⁸ Obêc vô buc tige a ob vông Myakîlôhô Ngibua
i loc vô a nuge yuac vêx yuu vux vihati dì he ob
nêl kiyang tiyi xocbê plopete ge.

¹⁹ Dì a ob vông do levac gê kisii ganê, dì gê kibun
ga hixôn, om hi yuu ngwax dì ngwaxlu levac
obêc val,

²⁰ dì hiyôv ob vô mapitoc vac dì dentuc ob vô
ma hi. Dì buc levac wê Apumtau vông ge ob val
tumuên hixôn xêseac levac.

²¹ Dì xomxo vihati wê ob kiyag vyá lec Apumtau
ge, Apumtau obêc hôm he lec.”

²² “Plopet Joel nêl Anutu kiyang bêge, mêgem
xam lige Islel, xam ngô kiyang wê a ob nêl vô
xam bêga bê Yesu Nasalet ge Anutu vông i lam
vông do levac yuu yuac nivîha ya xêkizêc wê
Anutu vông ge, dì xam wê dì xovô pyap ên xam
nêbê Anutu vông i lam.

²³ Ilage Anutu xovô dì hilu kiyang pyap nêb ob
vông Yesu i lam vac xam vigêm dì xam vông i
vac tibii nipaên vigê mi he hi i yib lec xax pola.

²⁴ Lêc Anutu vô i vêl ên myavinê wê yibêng ge
dì tipi vô i kidi lec vac yibêng, ên yibêng o tiyi wê
ob hôm i xôn ge lêm.

²⁵ Tiyi xocbê kiyang wê Devit nêl lec Yesu ilage
bêga ên nêbê,

‘A xê Apumtau le vô a magnôn tiyi buc vihati dì
i le vô a vigêg hiyôv, om susu ti o tiyi wê
obêc pwoo a pec ge lêm.

²⁶ Om vông a xêgyaa vô nivîha dì a pîmil Anutu
vac myag, dì a nignivi ob dô bin kiyang nivîha.

27 Èn ông ob sea a kinug i loc dô vac vîgwe yibêñ lêm, dì ông ob sea num ngîbua a nignîvi i loc pîtal lêm.

28 Ông hilung môp wê a ob dô magvîha ge vô a, dì ông dô hîxôn a tiyi buc vîhati om vông a nîlôg vô nivîha.'

29 "Devit nîl kiyang bêge mîgem xam lige, a ob nîl il bug Devit kitong vô xam bêga bê Devit o kivuu kiyang tige lec ici va lêm, ên ilage Devit yib mi he yev i vac lôva, dì lôva wê i vông ge le vac il mahîgun gwêbaga.

30 Lêc Devit ge plopet ti, om xovô kiyang wê Anutu hilu pyap vô i ên nêb obêc vông Devit bue timuêñ ti i tu king levac tiyi xocbê Devit ge.

31 Devit xovô môp wê Anutu nêb ob vông timuêñ ge om kivuu kiyang lec wê Kilisi ob kidi lec vac yibêñ ge bêga ên nêbê,

'Anutu ob sea i la dô vac vîgwe yibêñ mi i ninîvi i pîtal lêm.'

32 Yesu ge Anutu tipi vô i kidi lec vac yibêñ mi xe vîhati xê dì xe nîl i kitong.

33 Yesu lec mi lax lag puunê dì la dô vô Anutu vîgê hîyôv, dì vông Myakilôhô Ngîbua wê Ma nîl nêb ob vông ge lam vô xe om xam wê dì ngô gwêbaga.

34 Devit o la lag puunê tiyi xocbê Yesu la ge lêm. Lêc Devit nîl kiyang lec Yesu bêga ên nêbê,

'Apumtau Anutu nîl vô a Apumtau bêga ên nêbê, "Ông dô vô a vîgêg hîyôv,

35 dì obêc timuêñ a obêc vông tîbii wê vông vevac vô ông ge he i dô vac ông vîgêm vîlu kwa ngîbi."

36 “Mêgem xam Islel vihati, xam xovô bêga bê Yesu wê xam hi lec xax pola mi i yib ge Anutu vông i tu Apumtau dì i tu Kîlisi.” Pita nêl kiyang tige.

Xomxo tibeac vông i vin Yesu

37 Xomxo tigee ngô kiyang wê Pita nêl ge, lêc kiyang tige vông he nilô hîbu sea om he kînêg vô Pita he lie ên nêbê, “Xam lige, xe ob vông bêna?”

38 Om Pita nêl vô he ên nêbê, “Xam vihati pilepac nilôm i vô paha lec dì lipac mia lec Yesu Kîlisi lê, ên i kitya xam nêm nipaên vêl. Dì Anutu obêc vông Myakîlôhô Ngîbua i lam vô xam.

39 Ên Anutu hilu kiyang pyap ilage nêb ob vông Myakîlôhô Ngîbua vô xam hixôn xam nume dì xomxo wê dô teva ge hixôn, om ob vông vô he vihati wê il Apumtau Anutu tyuc he nêb he i lam vô i ge.”

40 Mêd Pita nêl kiyang tibeac ya vô he dì nêl xêkîzêc vô he ên nêbê, “Xam viac xam nivîha ên xam o lêc vông xam vô nipaên hixôn xomxo nipaên wê dô gwêbaga lêm.”

41 Mêgem he wê vông i vin Pita kiyang ge he lipac mia dì la dô hixôn xomxo vông vinên. He wê lipac mia lec buc tige, he tiyi xocbê 3,000.

Môp nivîha wê xomxo vông vinên vông ge

42 Tiyi buc vihati xomxo vông vinên ngô Yesu nue ngîvihi xolac dì viac nivîha, dì he ngiduma xôn dì ya mya yêp tibed dì le xêkîzêc vac kitaaên.

43 Anutu vông Yesu nue ngîvihi vông do tibeac om xomxo vihati yê dì xona.

⁴⁴ Mêd xomxo vông vinên vihati dô hixônma di susu wê he toto vông ge, he yê tiyi xocbê he vihati xe.

⁴⁵ Om susu hixôn kibun wê he vông ge, he vông mi tibii kisuu, di he kô mone mi lax titang vô lie vông vinên wê nêñ susu maén gee.

⁴⁶ He nilô tibed di he kituc la vac Anutu xumac ngibua tiyi lec buc vihati, di he la ya hixôn lie vac xumac toto hixôn xeyaa niviha.

⁴⁷ He pimil Anutu tiyi lec he di yê he niviha. Mêd tiyi lec vihati Apumtau vô xomxo ya vêl ên he nêñ nipaén di vông he la dô hixôn i nue vông vinên.

3

Pita yuu Jon vông xomxo ti wê vixa vô nipaén ge vô niviha lec

¹ Buc ti Pita yuu Jon la, nêb ob la kitaa vac Anutu xumac ngibua vô hiyôv manôn 3 klok, wê he la mi kitaa lec ge.

² Léc yuu mila vô xomxo ti wê ta kô i hixôn vixa nipaén ge. Xomxo tyo, lie mi ken i mi la tiyi lec buc vihati mi la tung i vô xumac ngibua vuayen ti wê he nêl lê nêbê vuayen niviha, ên xomxo tige mi kitaa nêñ mone vô xomxo wê la vac xumac ngibua ge.

³ Xomxo tyo yê wê Pita yuu Jon mila ge om kitaa yuu ên nêb yuu i vông mone vô i.

⁴ Mêd yuu yê xomxo tyo kizêc di Pita nêl vô i ên nêbê, “Wê mam lam xii lê.”

⁵ Om tyo lax ma lec yuu, ên nêb mêd yuu ob vông susu ti vô i.

6 Lêc Pita nêl vô xomxo tyo ên nêbê, “A o kô mone ti lêm. Lêc susu wê dô vô a ge, a ob vông vô ông. Lec Yesu Kîlisi Nasalet lê, a nêl vô ông bê ông kidi lec mi loc.”

7 Mêd Pita hôm lec xomxo tyo vigê hiyôv di vông i kidi lec, di lutibed vixa kitu yuu vixa pitehe vôxékizêc lec

8 di i sox mi la le di vîlee la, mêt la vac xumac ngîbua hixôn yuu di la vô sox sox di pîmil Anutu.

9 Mêd xomxo vihati yê wê xomxo tyo vîlee mi la di lôm di pîmil Anutu ge,

10 di he xovô ên nêbê ge xomxo ti wê mi dô vô xumac ngîbua vuayen lê nêbê vuayen nivîha ge di mi kitaa susu vô xomxo ge om he yetac mabu di nga vigê ên wê tyo vô nivîha lec ge.

Pita nêl xolac vac Anutu xumac ngîbua

11 Xomxo tyo vii lec Pita yuu Jon mêt xomxo vihati yetac di tup mi la vô yon lec xumac pêt myahîpu nilô ti wê he nêl Solomon lê lec ilage.

12 Lêc Pita yê wê he kituc lam ge om nêl vô he ên nêbê, “Xam lige Islel, xam yetac ên va? Bêna lêc xam wê xii kîzêcê? Mêd xam so ên xam nêbê xomxo tige vô nivîha lec ya xêkizêc yuu nivîha wê xii vông ge, me?

13 Anutu ti wê Eblaham yuu Aisak di Jekop di il buge he Anutu, ge wê vông i nu yuac Yesu lê vô levac. Lêc xomxo tyo ti wê xam vông i la vac Pailat vigê di Pailat nêb ob piwelac i vêl, lêc xam yax i vun vô Pailat manôn.

14 Yesu ge xomxo nivîha di i xomxo ngîbua, lêc xam yax i vun di kitaa Pailat ên xam nêb i

pìwelac tibii nipaén wê hi xomxo yib ge i lôm vô xam,

¹⁵ dì xomxo ti wê mavîha dôen kehe ge, xam hi i yib. Lêc Anutu tipi vô i kidi lec mavîha vac yibên mi xe xê lec mammôn.

¹⁶ Xomxo ti wê xam wê dì xovô i ge vông i vin Yesu, om Yesu lê ngidu xomxo tige xôn dì vông i vixa vô nivîha lec. Vông vinê wê i vông ge vông i vô nivîha lec mi xam vihati wê lec mammôn.

¹⁷ "Xam lige, a xovô ên a nêbê môp wê xam hixôn xam lime levac vông vô Yesu ge, xam lungên môp nivîha om xam vông môp tibêge.

¹⁸ Ilage Anutu vông plopete vihati he nêl kitong ên nêbê Kîlisi wê Anutu vông i lam ge ob kô myavinê, om môp wê xam vông ge vông kiyang tyo vô nôn lec.

¹⁹ "Mêgem xam pilepac xam nilôm i loc vô Anutu ên i kitya xam nêm nipaén vêl.

²⁰ Xam obêc vông bêge ge od Apumtau obêc vông xam dô seac vêl dì xam ob kô xêkizêc, dì obêc vông Yesu Kîlisi wê nêl lec xam pyap ge i lam vô xam.

²¹ Ên Yesu dô lag puunê om ob dô bin buc wê Anutu ob vông susu vihati i vô paha lec ge, tiyi kiyang wê Anutu nêl vac plopete ngîbua mya ilage.

²² Moses nêl kiyang bêga ên nêbê,
'Apumtau Anutu obêc vông xam lime ti i tu
plopet tiyi xocbê a ge, om xam lêc vô
ninya lehe vô kiyang vihati wê ob nêl vô
xam ge.

²³ Lêc xomxo vihati wê obêc vô ninya kitu vô
plopete tyo vyâ ge, Anutu obêc kitya he vêl, dì

he ob dô hixôn Anutu nue tii vac lêm.'

²⁴ Moses nêl kiyang bêge, dì plopete ilage wê nêl Anutu kiyang kitong ge, Samyuel hixôn plopet wê val timuên ge, he vihati nêl kiyang lec buc wê val gwêbaga mi il dô vac ge.

²⁵ "Xam ge plopete nue dì kiyang wê Anutu hilu vô bume ilage ob lam vô xam hixôn, kiyang ti wê Anutu nêl vô Eblaham ên nêbê, 'A ob vông bume timuên i tu xomxo kibun ga vihati nêñ vizid kehe.'

²⁶ Om Anutu viñoo i nu yuac mi vông i lam vô xam Yuda tax, ên nêb i vô niviha vô xam dì xam toto pilepac xam dì sea môp nipaên."

4

Pita yuu Jon le vô kaunsil manôn

¹ Yuu gên nêl xolac vô xomxo tigee, lêc xomxo wê mi si daa vô Anutu gee hixôn xêhipu levac ti wê mi viac Anutu xumac ngibua ge dì xomxo Sadyusi mangwe val vô yuu,

² dì he xeyaa vô myavinê vô yuu ên wê yuu tixuu xomxo ya kiyang bêga nêbê Yesu kidi lec vac yibêñ om xomxo yibêñ vihati obêc kidi lec mavîha nang ge.

³ Om he kô yuu mi la tung vac xumac kalabuhu, nêb yuu i dô dì i vidií lê, ên ge vigwe huc.

⁴ Lêc xomxo wê ngô Pita kiyang gee he tibeac vông i vin, om he vux wê vông i vin ge tiyi xochê 5,000.

⁵ Dì vigwe vidiíen he Yuda levac hixôn gyovixa dì he wê xovô Moses xolac kehe gee, he xôn kitucma gê Jelusalem.

6 He kitucma hixôn xomxo levac wê mi si daa vô Anutu ge, Anas yuu Kaiapas dî Jon yuu Aleksanda hixôn lie ya. Anas ge wê tu he vihati bazub.

7 Om he kô Pita yuu Jon mi lam lax yuu le vô he manôn dî kinêg vô yuu ên nêbê, “Muu kô xekizêc vô letya dî muu nêl letya lê, lêc muu vông xomxo tige vô niviha lecê?”

8 Mêd Myakilôhô Ngibua hivun Pita xôn om Pita nêl vô he ên nêbê, “Xam xomxo levac hixôn xam gyovixa,

9 gwêbaga xam kinêg xii ên wê xii ngidu xomxo ti wê vixa vô nipaên ge xôn, ên xam nêb xam ob xovô bê xii vông i vô niviha lec tibêna?

10 Om xam vihati hixôn lime Islel vihati, xam xovô bêga bê xekizêc wê Yesu Kilisi Nasalet vông ge wê vông xomxo tiga vô niviha lec mi i le vô xam mammôn. Yesu ge, xam hi i yib lec xax pola, lêc Anutu tipi vô i kidi lec vac yibê.

11 Yesu ge ngidax ti wê xam xumac loxên wê ên xam nêbê nipaên ge, lêc i tu ngidax xekizêc ti wê xumac ob le xekizêc ya ge.

12 Ên xomxo ngwe o tiyi wê ob hôm il lec ge lêm, ên Anutu o nêl xomxo kibun ga ti vô il ên nêb i kitya il nêd nipaên vêl lêm. Nge, Yesu tibed.”

13 Xomxo levac tigee, he yetac ên kiyang wê Pita yuu Jon nêl ge, ên yuu ge xomxo viyangtôv yuu dî yuu o xulac xumac ti lêm, lêc yuu nêl kiyang hixôn xekizêc dî yuu o xona lêm. Om he xovô nêbê yuu ge wê mi dô hixôn Yesu ilage.

14 Dî he yê xomxo ti wê yuu vông i vô niviha lec ge le hixôn yuu, om he nêñ kiyang ti o yêp

wê ob nêl lax vô yuu ge lêm.

¹⁵ Om he nêl vô yuu nêb yuu i sea xumac kaunsil dî loc vixun. Yuu la vixun dî he nêl vôma ên nêbê,

¹⁶ “Il ob vô vatya vô xomxo yuu ganê? În xomxo Jelusalem vihati xovô do levac wê yuu vông ge om o tiyi wê il ob yax vun ge lêm.

¹⁷ Lêc il ob le vac kiyang tige xôn, ên i o lêc vô levac mi loc vac xomxo vihati ninya lêm. Om il ob vông vibüen xêkizêc vô yuu bê yuu i o nêl kiyang vô xomxo lec Yesu lê i tii vac lêm.”

¹⁸ Om he keac yuu lax vô he dî nêl kiyang xêkizêc vô yuu ên nêbê, “Muu o lêc nêl kiyang lec Yesu lê lêm, dî muu o lêc tixuu xomxo lec lê tige lêm.”

¹⁹ Lêc Pita yuu Jon nêl vô he ên nêbê, “Xam ngô lê. Xii obêc sea Anutu xolac dî vông i vin kiyang wê xam nêl ge od mêt Anutu ob yê xii nivîha? Xam xovô lê.

²⁰ Xii o tiyi wê xii ob dô kiyang maên ge lêm. Nge, xii ob nêl kiyang vihati wê xii ngô dî xê mamnôn lec ge kitong.”

²¹ Kaunsil tigee he nêl kiyang xêkizêc vô yuu tii vac dî vông yuu la. He nêb he ob vông viyin vô yuu, lêc tiyiên ma, ên xomxo vihati pîmil Anutu ên nivîha wê yuu vông ge.

²² Xomxo ti wê yuu vông i vô nivîha lec ge, klismas wê i vông ge kehe yuu (40).

Xomxo vông vinên kitaa vô Anutu

²³ He kaunsil vông Pita yuu Jon la, om yuu lax mi la vô lie vông vinên dî lax nêl kiyang wê

xomxo levac wê mi si daa vô Anutu gee hixôn he gyovixa nêl vô yuu ge kitong vô he.

²⁴ He ngô pyap di he xôn nilô tibed di he kitaa vô Anutu bêga nêbê, “O Apumtau, ông levac wê ôcông va tung lag yuu kibun di gwec hixôn susu vihati yang.

²⁵ Ilage Myakilôhô Ngibua wê ông vông ge vông xe bug Devit wê ông num yuac ge nêl ông kiyang bêga nêbê,

‘Bêna lêc tibii madiluhu xeyaa vô myavinê luu vêl? Bêna lêc he nêl kiyang vaxvax wê nôn maên ge?

²⁶ King kibun ga vihati viac he ên vevac, di xomxo levac kitucma ên nêb ob vông vevac vô Apumtau Anutu hixôn Kîlisi wê i vông i lam ge.’

²⁷ Kiyang tige vixôhilôg nôn, ên Helot yuu Pontias Pailat di tibii wê o Yuda lêm gee hixôn xomxo Islel ya, he xôn kitucma vac vigwe ga ên nêb ob vông viyin vô Yesu, ông num yuac ngibua wê ông viñoo i ge.

²⁸ He kitucma ên nêb ob hi Yesu, tiyi kiyang wê ông nêl pyap ilage ya xekizêc wê ông vông ge, ên ông nêb obêc vô nôn lec timuêñ.

²⁹ O Apumtau, gwêbaga xe kitaa vô ông bê ông xovô kiyang viyin wê he Yuda levac nêl ge di ngidu xe xôn, ên ông nume yuac xe le xekizêc di nêl ông xolac i yêp seac di xonaêñ i ma.

³⁰ Di ông vyax vigêm lec xomxo yidac ên he i vô niviha lec, di ông vông do levac ya lec num yuac ngibua Yesu lê.”

³¹ He kitaa pyap mêd xumac ti wê he dô vac ge yoc di Myakilôhô Ngibua lam hivun he xôn di he

nêl Anutu xolac hixôn xêkizêc dì he o xona lêm.

Xomxo vông vinên vihati nilô yêp tibed

³² Xomxo vông vinên vihati nilô tibed dì he xêyaa vin lecma, dì he ti o nêl ên nêbê susu wê i vông ge, ge ici xe lêm. Nge, susu wê he toto vông ge he yê tiyi xochê he vihati xe.

³³ Mêd Yesu nue ngîvihi nêl kiyang hixôn xêkizêc nêbê Apumtau Yesu kiidi lec vac yibêñ, dì xomxo vông vinên vihati, he dô vac xêyaa vin lecên nilô.

³⁴ Dì he ti, susu o ma ên he lêm, ên xomxo vihati vông kibun hixôn xumac wê he vông ge mi tibii kisuu, dì he kô mone

³⁵ mi la vông vô Yesu nue ngîvihi ên nêb he i titang vô xomxo wê nêñ susu maêñ gee.

³⁶ Xomxo ti dô lê nêbê Josep, lêc Yesu nue ngîvihi nêl i lê ngwe nêbê Banabas. (Lê tige kehe bêga nêbê xomxo wê mi ngidu xomxo xôn ya kiyang nivîha ge.) Josep ge Livai ti dì i ben Saiplas,

³⁷ lêc Josep vông i kibun mya ti mi tibii kisuu dì i kô mone mi la vông vô Yesu nue ngîvihi.

5

Ananaias yuu Sapaila

¹ Xomxo ti lê nêbê Ananaias yuu vinê Sapaila, yuu vông kibun wê yuu vông ge ti mi tibii kisuu,

² lêc Ananaias vun mone viwen dì kô viwen mi la vông vô Yesu nue ngîvihi, dì vinê xovô môp wê i vông ge.

³ Lêc Pita nêl vô i ên nêbê, “Ananaias, bêna lêc Seten dô vac ông nilôm dì vông ông vun

mone wê ông kô lec kibun ge viwen di ông kityoo
kiyang vô Myakilôhô Ngibua?

⁴ Ilage wê tibii gên o kisuu kibun tige lêm ge, od
kibun tige tu ôcông va xe. Di buc wê tibii kisuu
pyap ge od mone ge ôcông va xe. Bêna lêc ông
xovô môp tibêge yêp vac nilômê? Ông o kityoo
xomxo lêm. Nge, ông kityoo Anutu.”

⁵ Ananaias ngô kiyang tige di vixog mi la kibun
di la yib lutibed. Om xomxo wê ngô kiyang tige
vihati xona mabu.

⁶ Mêd xomxo ngivihi ya lam viyum i vac
nivimihi di kô mi la vixun mi la yev.

⁷ Hiyôv manôn yon lam la vêl mêd Ananaias
vinê val vô Pita, lêc lungêwê liya yib ge.

⁸ Om Pita kinêg vô i ên nêbê, “Mone wê muu
kô lec kibun ge, muu vông i lam vihati, me?”
Mêd Sapaila luu i vya ên nêbê, “Mone vihati ge,
xii vông i loc.”

⁹ Om Pita nêl vô i ên nêbê, “Bêna lêc muu
liyam nêb muu ob yaxê Apumtau Myakilôhô
Ngibua? Wê lê. Xomxo wê yev liyam ge vena le
vô vuayen om ob lam ken ông mi la êno bêge.”

¹⁰ Lutibed vêx tyo vixog mi la kibun mi la yêp
vô Pita vixa di yib, di xomxo ngivihi wê yev liya
ge lamyê wê yib ge om kô mi la yev i pikeb liya.

¹¹ Om xomxo vông vinên hixôn xomxo wê ngô
kiyang tigee he vihati xona mabu.

Yesu nue ngivihi vông do tibeac

¹² Yesu nue ngivihi vông do levac tibeac vac
xomxo mahigun, di xomxo vông vinên dô kidu ti
di la mi kitucma vac Anutu xumac ngibua lec pêt
myahipu nilô ti wê he nêl Solomon lê lec ilage.

¹³ Mêd xomxo baba xona dì o kituc la hixôn he lêm, lêc xomxo tibeac pimil he dì yê he nivîha,

¹⁴ dì xomxo vêx yuu vux tibeac vông i vin Apumtau di lam dô hixôn xomxo vông vinên.

¹⁵ Mêd xomxo mi ken lie wê yidac gee mì la lii vac môp dì he yêp lec pêt, ên he xo ên he nêbê Pita obêc val ge od hinyena wê i vông ge i lam lec he dì vông he i vô nivîha lec.

¹⁶ Dì xomxo tibeac vac vigwe wê yêp kwabo vô Jelusalem ge, he kô xomxo wê yidac gee, hixôn xomxo wê vimwo nipaên dô vac he gee mì la vô Yesu nue ngîvihi, dì he vihati vô nivîha lec.

Angela tax xumac kalabuhu ên Yesu nue ngîvihi

¹⁷ Mêd xomxo wê mi si daa vô Anutu gee, he nêñ xomxo levac hixôn he Sadyusi wê mi dô hixôn i gee he xêyaa vô nipaên vô Yesu nue ngîvihi ên wê xomxo vihati pimil he ge,

¹⁸ om he hôm Yesu nue ngîvihi xôn dì tung he la vac xumac kalabuhu.

¹⁹ Om he dô dì vô bucên Apumtau vông angela ti lam tax xumac ên he dì kô he mì la vixun dì nêl vô he ên nêbê,

²⁰ “Xam lôc vac Anutu xumac ngibua dì loc nêl kiyang mavîha dôen kehe kitong i yêp seac vô xomxo vihati.”

²¹ Yesu nue ngîvihi ngô angela vyâ di kidi mì la pitoc yang dì la vac Anutu xumac ngibua dì nêl xolac vô xomxo.

Mêd xomxo daa sién li levac tyo hixôn xomxo wê mi dô hixôn i gee, he keac kaunsil wê he Yuda vông ge hixôn Yuda levac vihati lam kitucma, dì

he vông xomxo ya la xumac kalabuhu ên nêb he i loc kô Yesu nue ngivihi mi lam.

²² Om xêhipue la yê xumac kalabuhu nilô, lêc Yesu nue ngivihi o dô lêm. He xôa ma om he lax nêl vô he kaunsil ên nêbê,

²³ “Xe la xê xumac kalabuhu lêc xumac vuayen tung xôn vihati di tibii viacên dile vô vuayen om xe tax vuayen mi xê xumac nilô lê, lêc xe o tulec xomxo ti xeedô lêm. Xumac nilô pileva.”

²⁴ Mêd xêhipu levac ti wê mi viac Anutu xumac ngibua ge hixôn xomxo levac wê mi si daa vô Anutu gee, he ngô kiyang tige di nilô myag kiyang tibeac di he kinêg vomâ ên nêbê, “Kiyang tige obêc tibêna?”

²⁵ Mêd xomxo ti mila vô he di nêl ên nêbê, “Xam wê lê. Xomxo ti wê xam tung he la vac kalabuhu gee, he la le vac Anutu xumac ngibua di nêl xolac vô xomxo.”

²⁶ Om xêhipu levac tige hixôn xêhipu ya la kô Yesu nue ngivihi lêc hiên he ma, ên he xona ên he nêb xomxo obêc nêx he ya ngidax.

Yesu nue ngivihi xonaên ma di nêl kiyang lec kaunsil manôn

²⁷ Mêd he kô Yesu nue ngivihi mi la lax he le vô kaunsil manôn, mêt xomxo daa siêñ nêñ levac nêl vô he ên nêbê,

²⁸ “Xe le vac xam xôn di nêl xekizêc vô xam ên xe nêbê xam o lêc nêl kiyang lec Yesu lê lêm. Lêc xam o ngô kiyang wê xe nêl ge lêm, di xam nêl kiyang tige vô levac vac viigwe Jelusalem vihati, di xam nêb xam ob nêl kiyang kityooêñ lec xe bê xe hi Yesu yib.”

²⁹ Lêc Pita hixôn lie luu he via ên nêbê, “Xe ob timu vô Anutu kiyang, dì xe ob timu vô kiyang wê xomxo vông ge lêm.

³⁰ Xam hi Yesu yib lec xax pola, lêc Anutu wê buge mi kitäa vô ge tipi vô i kidi lec,

³¹ dì vông i la dô vô i vigê hiyôv, dì i tu il nêd mugên wê ob hôm il lec ge, ên nêb il Islel pilepac il dì vông nilôd i loc vô Anutu ên i kitya il nêd nipaên vêl.

³² Kiyang tige vihati, xe nêl kitong vô xomxo, di Myakilôhô Ngibua nêl kiyang tige hixôn. Myakilôhô Ngibua tige Anutu vông vô xomxo wê ngô i kiyang dì timu vô ge.”

³³ He kaunsil ngô Pita kiyang tige di he xêyaa vô myavinê mabu vô Yesu nue ngivihi om nêb ob hi he yib.

³⁴ Lêc xomxo kaunsil ti lê nêbê Gameliel kidi lec ên nêb ob nêl kiyang vô lie. Gameliel ge Palisi ti wê mi tixuu xomxo ya Moses xolac ge, om xomxo vihati pimil i dì vông i lê vô levac. Lêc Gameliel nêl ên nêb he i vông Yesu nue ngivihi i lop mi loc vixun vêl.

³⁵ He lop mi la vixun pyap di Gameliel nêl vô he kaunsil ên nêbê, “Xam lige Islel, môp wê xam nêb xam ob vông vô xomxo tigee, xam vyac xovô niviha lê.

³⁶ Xam xovô pyap wê ilage Tiudas yong i nêb i xomxo levac, dì xomxo tibeac tiyi 400 timu vô i vixa, lêc gavman hi i yib di xomxo vihati wê timu vô i gee pec sea di yuac wê he vông ge tô mi la.

³⁷ Nang dêc buc wê gavman kivuu xomxo lê ge, Judas gê Galili didii xomxo tibeac la vô i, nêbê he

ob vông vevac vô gavman, lêc gavman hi i yib dì xomxo wê tîmu vô i vixa gee pec mì moo sea.

³⁸ Om gwêbaga a ob nêl vô xam bê xam sea Yesu nue ngivihi tigee dì vông he i loc, ên yuac wê he vông ge, xomxo vaci obêc tu kehe ge od obêc vô nipaên.

³⁹ Lêc Anutu obêc tu kehe ge od xam o tiyi wê xam ob le vac xôn ge lêm, ên obêc tiyi xocbê xam vông vevac vô Anutu.”

⁴⁰ Mêd kaunsil tigee vihati lee yuu lec Gameliel kiyang, om he keac Yesu nue ngivihi vena dì he nêl mì tibii hi he ya yihi, dì he nêl vyva xêkizêc vô he ên nêb he i o lêc nêl kiyang lec Yesu lê i tii vac lêm. Pyap dì vông he lop mì la.

⁴¹ Om Yesu nue ngivihi sea kaunsil dì lop mì la vixun hixôn xêyaa nivîha, dì pîmil Anutu ên wê Anutu xo nêbê he tiyi wê ob kô viyin lec Yesu lê ge.

⁴² Mêd he la nêl Yesu Kilisi xolac vô xomxo vac Anutu xumac ngibua dì la nêl vac xomxo toto ben tiyi buc vihati.

6

He vinoo xomxo vigê vilu dì sec yuu ên nêb he i ngidu Yesu nue ngivihi xôn

¹ Vô buc tige xomxo tibeac vông i vin Yesu om xomxo vông vinêñ vô tibeac. Lêc he vilu wê keac vyva Glik ge yê he wê keac vyva Yuda ge nipaên ên nêbê, “Xam mi vông byed vô susu vô he wê nêñ susu maên gee tiyi lec buc vihati, lêc xam o vông vô vêxôv wê xe vông ge hixôn lêm.”

² Om Yesu nue ngivihi vigê yuu dî tô mi la yuu keac xomxo vông vinên vihati lam kitucma, dî nêl vô he ên nêbê, “Xe obêc sea yuac wê xe mi nêl Anutu xolac ge dî la vông byed vô susu yaêñ ge od tiyyiêñ ma.

³ Om xam lige, xam vinoo xomxo vigê vilu dî sec yuu vac xam mahigun, wê xam wê he niviha dî Myakilôhô Ngibua hivun he xôn dî he piyôp niviha ge, ên il ob vông yuac tige vac he vigê mi he i vông,

⁴ ên xe wê Yesu nue ngivihi ge ob vông yuac lec kitaaêñ hixôn xolac nêlêñ.”

⁵ Mêd xomxo vông vinên vihati tyuc lec kiyang wê he nêl ge, om he vinoo Stiven yuu Pilip dî Plokolas dî Naikena dî Taimon dî Pamenas dî Nikolas. Stiven ge xomxo ti wê vông i vin Yesu xêkizêc ge dî Myakilôhô Ngibua hivun i xôn, dî Nikolas ge tibii Antiok ti lêc mi timu vô kiyang wê he Yuda vông ge.

⁶ Om he lax xomxo tiguee la vô Yesu nue ngivihi manôñ mi he vyax vigê lec he dî kitaa lec.

⁷ Mêd Anutu xolac vô levac dî xomxo Jelusalem tibeac vông i vin Yesu dî xomxo wê mi si daa vô Anutu gee tibeac vông i vin hixôn.

He Yuda hôm Stiven xôn

⁸ Stiven ge, vizid yuu xêkizêc wê Anutu vông ge hivun i xôn, om mi vông do levac mi xomxo tibeac yê.

⁹ Lêc Yuda ya lam vô Stiven dî he ngaêñma lec xolac. Xomxo tiguee lam gê Sailini yuu Aleksandria dî Silia dî Esia lêc lam dô Jelusalem, dî he mi la vac Yuda xumac liilo ti wê nêl lê nêbê tibii piwelac he vêl.

10 Om he Stiven ngaênma lec xolac, lêc Myakilôhô Ngibua vông piyôp niviha vô Stiven om xomxo tigee tiyiên ma wê ob kitya Stiven kiyang vêl ge.

11 Mêd he vông xomxo ya la nêl kiyang kityooên lec Stiven bêga ên nêbê, “Xe ngô wê xomxo tige mi so vya vô Moses yuu Anutu.”

12 He nêl bêge om he kiyang la vông xomxo levac yuu xomxo wê xovô Moses xolac gee hixôn xomxo tibeac, he nîlô vô nipaên vô Stiven, om he la hôm Stiven xôn dì kô i mî la vô he kaunsil.

13 Dì he vông xomxo ya la nêl kiyang kityooên lec Stiven bêga ên nêbê, “Xomxo tige mi nêl kiyang nipaên lec Anutu xumac ngibua hixôn xolac wê Moses vông ge.

14 Xe ngô wê nêl ên nêbê Yesu Nasalet ob dii xumac ngibua vêl dì ob pilepac môp wê Moses vông vô il ilage vac.”

15 Mêd xomxo vihati wê dô vac kaunsil ben gee yê Stiven xêkizêc, lêc Stiven manôn tiyi xocbê angela manôn.

7

Stiven nêl xolac vô he kaunsil

1 Mêd xomxo daa sién nén levac kinêg vô Stiven ên nêbê, “Kiyang wê he nêl lec ông ge, vixôhilôg, me?”

2 Lêc Stiven nêl ên nêbê, “Xam mage lige, xam ngô lê. Vô buc ilage wê il bug Eblaham gên dô Mesopotemia dì laên vigwe Halan gên ma ge od xêseac kehe Anutu hilung i vô Eblaham

³ dì nêl vô i ên nêbê, ‘Ông sea bom dì sea tame mame lime dì loc vigwe ti wê a obêc hilung vô ông ge.’

⁴ Om Eblaham sea tibii Kaldia ben dì la dô vigwe Halan. Dì buc wê Eblaham ma yib ge Anutu vông i lam vac vigwe tiga wê xam dô vac gwêbaga.

⁵ Lêc Anutu o vông kibun tiga tyá vô Eblaham lêm. Nge, Anutu hilu kiyang vô i ên nêbê obêc timuên ge od obêc vông vigwe vihati i tu Eblaham hixôn bue timuên xe. Eblaham nue gên ma, lêc Anutu hilu kiyang tige tax vô i,

⁶ dì nêl hixôn ên nêbê, ‘Nume bume timuên obêc la dô vac tibii ben dì tu tibii tigee nue yuac dì he ob vông viyin vô he tiyi klismas tibeac hiwocén xocbê 400,

⁷ lêc a obêc vông myavîwen vô tibii wê bume ob tu he nue yuac ge, dì obêc timuên bume ob sea tibii ben dì lôm lam vac vigwe tiga tii vac dì vông lilo dì kitaa vô a.’

⁸ Nang dêc Anutu hilu kiyang vô Eblaham ên nêbê he i gôl nue vux ninivi ên i nêl kitong bê he tu Anutu nue, om buc wê Eblaham nu Aisak yubac dì buc vigê vilu dì sec yon la vêl ge od Eblaham gôl Aisak ninivi. Nang dêc Aisak kô nu Jekop dêc Jekop kô nue vigê yuu dì tô mi la yuu wê tu il buge ge.

⁹ “Lêc il buge xêyaa vô myavinê vô li Josep om he vông Josep mi tibii ya kisuu dì kô mi la vigwe Isip. Lêc Anutu dô hixôn Josep

¹⁰ dì ngidu i xôn vac viyin wê tibii vông vô i ge, dì vông piyôp nivîha vô Josep om tibii Isip nêñ king Pelo yê Josep nivîha dì vông i tu Isip nêñ

gavman levac dì i viac xumac hixôn susu vihatí wê Pelo vông ge.

¹¹ “He dô lêc vip levac yêp vac vigwe Isip yuu Kenan vihatí, ên he xen susu yaên ma vêl, om xomxo vihatí dô vac viyin levac dì il buge o tulec yaên ti lêm.

¹² Lêc Jekop ngô wê yaên dô Isip ge om vông nue la Isip taxlee.

¹³ Nang dêc he lax Isip lu ngwe tii vac dì Josep nêl i kitong vô lie, dì nêl vô king Pelo hixôn om Pelo xovô Josep he lie kehe.

¹⁴ Mêd Josep vông kiyang la vô ma Jekop nêbê Jekop hixôn Josep lie he nue, he vihatí i loc vô i gê Isip. Xomxo tigee he vihatí tiyi 75,

¹⁵ mêt Jekop la dô Isip dêc yib. Nang dêc Jekop nue yib.

¹⁶ Jekop yuu Josep, nue bue kô yuu mi lax yev gê vigwe Sekem vac vigwe ti wê tibii Hemo vông mi Eblaham kisuu ya mone ilage.

¹⁷ “Xomxo Islel dô Isip dì vô tibeac hiwocên mêd buc vô kwabo lec wê Anutu ob vông kiyang wê hilu vô Eblaham ilage i vô nôn lec ge.

¹⁸ He dô Isip, lêc Isip paha ti tu king om lungên Josep,

¹⁹ mêt kityoo il buge dì vông viyin vô he ên nêbê he i sea nue paha i loc dô vaxvax ên he i yib.

²⁰ Vô buc tige Moses yubac, lêc Moses ge nipwo nivîha ti wê Anutu yê nivîha ge, om ta yuu ma viac dì i dô vac xumac lôma dentuc yon,

²¹ nang dêc he kô mi la lii vô mia ninya lêc Pelo nu vêx la kô mi la viac xocbê ici va nu ge dì i vô

levac.

²² Mêd he tixuu Moses ya môp yuu xovôên vihati wê he Isip vông ge om Moses tiyi xocbê xomxo wê mi nêl kiyang dì vông yuac niviha ge.

²³ “Klismas wê Moses vông ge kehe yuu, lêc xo ên nêb ob la yê lie Islel

²⁴ om la yê, lêc yê wê tibii Isip ti hi li Islel ti ge, om Moses nêb ob ngidu li tige xôn dì ku i lu om la hi Isip tige yib.

²⁵ Moses xo ên nêbê lie Islel xovô wê Anutu vinoo i nêb i vô he vêl ên viyin ge, lêc he o xovô lêm.

²⁶ Mêd viigwe vidiien titige Moses lax mi la vô lie lêc yê wê Islel yuu dihima ge. Om nêb ob hi kiyang wê yuu vông ge i yib om nêl vô yuu ên nêbê, ‘Letya nêb muu hima? Ên muu ge muu lim.’

²⁷ Lêc xomxo ngwe wê nêl vevac tax ge ngiloo Moses dì nêl vô i ên nêbê, ‘Letya nêb ông ob tu xomxo levac wê xe vông dì titô xe nêm kiyangê?’

²⁸ Ông ob hi a xib tiyi xocbê ông hi Isip ti yib vihevage?’

²⁹ Moses ngô kiyang tige om pec mi la dì la dô tiyi xocbê tibii ba vac viigwe ti lê nêbê Midian, mêd kô vêx dì nu vux yuu yubac vac viigwe tige.

³⁰ “He dô Midian klismas kehe yuu, dì buc ti Moses la vac viigwe mahigun pîleva ti wê yêp kwabo vô kitôn Sainai ge, lêc yê

angela ti lam vac ngwax mahelac wê tum lec xax myabo ge.

³¹ Moses yê tige dì yetac om du mi la kwabo nêb ob la yê, lêc Apumtau vyat nêl ên nêbê,

32 ‘A Anutu wê bume Eblaham yuu Aisak yon Jekop, yon Anutu a.’ Mêd Moses yetac dî xona dî vun manôn nêb yêen ob ma.

33 Mêd Apumtau nêl vô i ên nêbê, ‘Piwelac su vêl ên vixam, ên vigwe wê ông le lec ge vigwe ngibua.

34 A xê wê a nuge dô vac viyin levac gê Isip di a ngô wê he byag ge, om a lop mi lam ên a nêb a ob vô he vêl ên viyin tige. Om ông lam, ên a ob vông ông loc Isip.’

35 “Moses ge wê lie tii i la ilage dî nêl vô ên nêbê, ‘Letya vînôo ông ên nêb ông tu xomxo levac wê xe vông dî titô xe nêm kiyangê?’ He nêl bêge lê, lêc Anutu vông angela tige la vô Moses vac xax myabo dî vông i tu he Islel nêن xomxo levac wê piwelac he vêl ên viyin ge.

36 Om Moses dîdii he mi lam dî he sea vigwe Isip, dî Moses vông do levac gê Isip dî vông lec Gwec Hi dî vông vac vigwe mahigun pileva tiyi klismas kehe yuu.

37 “Moses ge wê nêl vô he Islel ên nêbê, ‘Anutu obêc vông xam lime ti tu plopet xocbê a ge.’

38 Mêd Moses dô hixôn il buge vac vigwe mahigun pileva dî i lec mi la lec kitôn Sainai, lêc angela nêl Anutu kiyang vô i dî i kô kiyang mavîha mi lôm nêl vô lie dî i lam vô il gwêbaga hixôn.

39 “Lêc il buge vô ninya kitu vô Moses kiyang dî pilepac nilô lax vô Isip nêb ob lax mi la,

40 om he la nêl vô Moses li Elon ên nêbê, ‘Ông sev xe anutu ya, ên he i dîdii il, ên Moses wê didii il gê Isip mi il lam ge, xe lungên, mêd la dô na?’

41 Om vô buc tige he sev bulmakau nu ti kinu
di tung daa vô anutu kityooêñ tige di pimil susu
ti wê he vông ya vigê ge.

42 Om Anutu vô nimi vô he di pilepac he niłô
la vô hiyôv yuu dentuc di pitua di he kitaa vô,
tiyi xocbê kiyang wê plopet kivuu ilage mi i yêp
vac kîpihac bêga ên nêbê,

'Xam Islel, xam la dô vac vigwe mahigun pileva
tiyi klismas kehe yuu, lêc xam o hi bwoc
sipsip yuu bulmakau ya mi si daa vô a lêm.

43 Anutu kityooêñ ti lê nêbê Molok ge, xam kô
i xumac sel mi lam hixôn, di kô pitua kinu wê
anutu kityooêñ lê nêbê Lepan vông ge hixôn, ên
xam nêb xam ob kitaa vô, om a ob vông xam loc
dô vac vigwe ti wê yêp Bebilon viłu ganê.'

44 "Vô buc wê il buge dô vac vigwe mahigun
pileva ge Anutu xumac sel yêp vac he mahigun
di nêl kitong nêbê Anutu dô hixôn he. Xumac
tige, he lox i tiyi kinu wê Anutu hilung vô Moses
ge.

45 Nang dêc Josua kô il buge mi he la vigwe
Kenan, lêc tibii ya dô lec kibun tige om Anutu tii
tibii tigee vêl di he Islel la dô lec vigwe Kenan.
Lêc xumac sel tige he kô mi la hixôn di lax i le
vac he mahigun di i la tyip vô buc wê king Devit
dô ge hixôn.

46 Mêd Anutu yê Devit nivîha om Devit kitaa
vô Anutu nêb ob lox xumac ti vô Anutu wê bu
Jekop Anutu ge. Devit nêl bêge lê,

47 lêc nu Solomon lox Anutu xumac tige.

48 "Lêc Anutu wê luu vihati vêl ge ob dô vac
xumac wê xomxo lox ya vigê ge lêm. Tiyi xocbê
plopet kiyang yêp bêga ên nêbê,

⁴⁹ 'Anutu nêl ên nêbê, "Lag puunê ge tiyi xocbê sia wê a ob dô lec ge, dì kibun ge tiyi xocbê xax wê a vixag ob le lec ge. Om xam ob lox xumac ngwe bêna vô a? Dì a bog wê a ob dô seac vêl ge yêp gê na?

⁵⁰ A ga wê a vigêg tung susu tigee vihati." '

⁵¹ "Anutu kiyang yêp bêge, lêc xam piyôp xêkizêc dì xam nilôm mapitoc dì xam vô nînyam kitu, dì xam tii Myakilôhô Ngibua tiyi buc vihati. Xam vông môp tige tiyi xocbê bume vông ilage.

⁵² Plopet tina wê bume o vông viyin vô he ilage lêm? He plopet ilage wê nêl kitong nêbê xomxo bôbac ti obêc val ge, xam bume hi he yib mîma vêl. Dì xacxam va vông xomxo tyo vac tibii vevac vigê dì hi i yib.

⁵³ Xam ge wê xam kô Anutu xolac vô angela ge, lêc xam o timu vô lêm." Stiven nêl kiyang bêge vô he.

He nêx Stiven ya ngidax mi i yib

⁵⁴ He kaunsil ngô kiyang wê Stiven nêl vô he ge mêd he xêyaa vô myavinê mabu vô Stiven di he nga mya xôn nêb ob hi.

⁵⁵ Lêc Myakilôhô Ngibua hîvun Stiven xôn dì i lax ma lec lag, lêc yê xêseac wê Anutu vông ge di yê Yesu le vô Anutu vigê hîyôv,

⁵⁶ om nêl ên nêbê, "Xam wê lê. A xê lag puunê tax dì Xomxo Nu le vô Anutu vigê hîyôv."

⁵⁷ He ngô Stiven kiyang di iac mabu di kiyel nînya xôn ên nêb ob ngô Stiven kiyang lêm. Dì lutibed he vihati kidi lec di la hôm Stiven xôn,

⁵⁸ di kô mi la vigwe Jelusalem nînya nêb ob la nêx i yib ya ngidax. Om he wê vông kiyang vô

Stiven gee kwax he ngakwi ngwe vêl mi la tung
vô xomxo ngivihi ti lê nêbê Sol.

⁵⁹ Mêd he nêx Stiven ya ngidax, lêc Stiven
kitaa bêga nêbê, “Apumtau Yesu, ông hôm a
myagkilôhô i loc vô ông.”

⁶⁰ Mêd Stiven
yev vixa kitu vac dî kitaa vyac levac ên nêbê,
“Apumtau, le i lêc hôm he nêñ nipaén wê he
vông ge xôn lêm.” Stiven nêl bêge mêt yib.

8

Sol vông viyin levac vô xomxo vông vinên

¹ Sol xêyaa vô niviha ên wê he hi Stiven yib ge.
Di buc mahigun tige xomxo kidi mi vông viyin
mabu vô xomxo vông vinên wê dô Jelusalem gee,
om he vông vinên vihati pec mi la dî la dô vigwe
Judia yuu Samelia, di Yesu nue ngivihi ge he dô
Jelusalem.

² Di xomxo wê mi timu vô Anutu kiyang ge, he
ya kô Stiven niniyi mi la yev dî byag mabu ên wê
i yib ge.

³ Lêc Sol nêb ob kitya xomxo vông vinên vihati
vêl om la vac he toto ben dî la hôm vêx yuu vux
xôn dî kô mi la tung vac xumac kalabuhu.

Xomxo la nêl Yesu xolac gê Samelia

⁴ Xomxo vông vinên wê pec sea gee la vac
vigwe toto dî la nêl Yesu xolac kitong.

⁵ Mêd Pilip la vac vigwe ti wê yêp vac vigwe
levac Samelia ge dî la nêl Yesu kitong vô he ên
nêbê Yesu ge Kilisi wê Anutu vông i lam ge.

⁶ Di xomxo tigee ngô kiyang wê Pilip nêl ge di yê do levac wê vông ge om vô ninya lehe vô i kiyang.

⁷ Ên xomxo tibeac wê vimwo nipaên dô vac he nilô gee, vimwo tigee iac mabu di lam lop mi la vél ên he, di xomxo tibeac wê len vô xéléhe gee hixôn he wê vixa vô nipaên ge, he vô niviha lec.

⁸ Mêgem xomxo viyang tige dô hixôn xéyaa niviha.

⁹ Xomxo ti dô Samelia lê nêbê Saimon. Saimon mi yong i nêbê i xomxo levac di mi vông pileac om xomxo Samelia yê di yetac ên.

¹⁰ Om xomxo levac hixôn xomxo vihati he vô ninya lehe vô Saimon kiyang di nêl bêga nêbê, "Xomxo tige kô xekizêc levac vô Anutu."

¹¹ Di he yetac ên do levac wê Saimon mi vông ila ila ge om he vô ninya lehe vô Saimon kiyang.

¹² Léc Pilip la nêl Anutu ben kehe kitong vô he di nêl Yesu Kîlisi xolac niviha vô he, om xomxo vêx yuu vux tibeac vông i vin di lipac mia.

¹³ Di Saimon vông i vin hixôn di lipac mia di la hixôn Pilip di yetac mabu ên do levac wê Pilip mi vông ge.

¹⁴ Mêd Yesu nue ngivihi wê dô Jelusalem gee ngô wê xomxo Samelia vông i vin Anutu xolac ge om he vông Pita yuu Jon loc mi la vô he,

¹⁵ di yuu la kitaa lec he ên nêbê Myakilôhô Ngibua i loc vô he.

¹⁶ Ên Myakilôhô Ngibua gên o la vô he lêm. He lipac mia lec Yesu Kîlisi vaci lê.

¹⁷ Om yuu la vyax vigê lec he di Myakilôhô Ngibua lam la vac he nilô.

18 Mêd Saimon yê wê Pita yuu Jon vyax vîgê lec xomxo dì Myakîlôhô Ngîbua lam la vac he nilô ge, om Saimon kô mone mi la vô yuu

19 dì la nêl vô yuu ên nêbê, “Muu vông xêkîzêc tige vô a hixôn êdêc a vyax vîgê lec xomxo ge od Myakîlôhô Ngîbua i loc vac he nilô.”

20 Lêc Pita nêl vô i ên nêbê, “Xêkîzêc ti wê Anutu nêb ob vông pîleva ge ông nêb ông ob kisuu ya mone, om ông loc dì loc xôa ma hixôn ông mone.

21 Ông ob vông yuac tiga hixôn xe lêm, ên ông nilôm o yêp nivîha vô Anutu manôn lêm.

22 Om ông pîlepac ông dì vô nîmim vô môp nipaên wê ông vông ge, dì ông kitaa vô Apumtau ên i kitya ông nêm nipaên wê yêp vac ông nilôm ge vêl,

23 ên a xê wê kiyang juda juda pup vac ông nilôm dì ông nêm nipaên hôm ông xôn pilihi.”

24 Mêd Saimon luu Pita vyatia ên nêbê, “Muu kitaa vô Apumtau lec a, ên nipaên wê muu nêl ge i o lêc tulec a lêm.”

25 Mêd Pita yuu Jon nêl Apumtau Yesu kitong vô xomxo. Pyap dì yuu la, nêb ob lax mi la Jelusalem. Om yuu la nêl Anutu xolac vac vîgwe toto gê Samelia dì lax mi la Jelusalem.

Pilip nêl xolac vô tibii Itiopia ti

26 Apumtau vông angela ti la nêl vô Pilip ên nêbê, “Ông kidi lec dì loc vô môp ngwe wê yêp vô vîgê kêd wê ob sea Jelusalem dì la Gasa ge.” Môp tige yêp vac vîgwe mahîgun pîleva wê tibii dô vacên ma ge.

²⁷ Om Pilip kidi lec mi la, lêc mila tulec xomxo ti vac môp. Xomxo tige tibii Itiopia levac ti wê mi viac mone yuu susu wê he kwin Kandesi vông ge gê Itiopia. Xomxo tyo la kitaa vô Anutu gê Jelusalem,

²⁸ pyap di lax nêb ob lax ben, om dô lec pêt ti wê xôhô didii ge mêd kitong kipihac wê plopet Aisaia kivuu ilage di la vô môp mi la.

²⁹ Mêd Myakilôhô Ngibua nel vô Pilip ên nêbê, “Loc kwabo vô xomxo tiganê di loc hixôn.”

³⁰ Om Pilip tup mi la di mila le hixôn xomxo tige di ngô wê xomxo tige dikitong Aisaia kiyang, om kinêg vô i ên nêbê, “Kiyang wê ông kitong ge, ông xovô kehe, me?”

³¹ Lêc xomxo tyo nel ên nêbê, “Xomxo ti obêc nel vô a ge od a ob xovô.” Om xomxo tige kitaa Pilip ên nêbê, “Ông lec lam dô hixôn a.”

³² Xolac wê xomxo tige kitong ge nel bêga nêbê,

“He didii xomxo tige mi la tiyi xochê bwoc sipsip wê he ob kô mi la hi i yib ge, di i tiyi xochê bwoc sipsip nu ti wê he ob kiping niviluhu vêl ge lêc xomxo tige le xoa maen di o keac ti lêm.

³³ He vông i lê vô nipaên, di he o titô i nêñ kiyang vô niviha lêm. Om letya ob nel i nue bue kiyang? Ên i sea kibun ga di la.”

³⁴ Mêd tibii levac tige kinêg vô Pilip ên nêbê, “Ông nel kitong vô a bê plopete kivuu kiyang tiga lec letya? Kivuu lec ici va, me kivuu lec xomxo ngwe?”

³⁵ Om Pilip nêl Yesu xolac nivîha wê yêp vac plopete kiyang tige yêp seac vô xomxo tyo.

³⁶ Mêd yuu la vô môp mî la, dî mîla vô mia ti, om xomxo tige nêl vô Pilip ên nêbê, “Wê lê. Mia yêp ga, om tiyi wê ông ob lipac a ge, me?”

³⁷ [Mêd Pilip nêl ên nêbê, “Ông obêc vông nilôm la yadiluhu vô Anutu dî vông i vin ge od tiyi wê ông ob lipac mia.” Mêd tyo nêl ên nêbê, “A vông i vin ên a nêbê Yesu Kilisi ge Anutu nu vîxôhîlôg.”]

³⁸ Om nêl dî xôhô le dî yuu lop mî la vac mia dî Pilip lipac i.

³⁹ Mêd yuu lôm tyip kehe dî Apumtau Myakîlôhô Ngibua hôm Pilip vêl lutibed, om xomxo tige yê wê Pilip xôa ma ge dî i la hîxôn xêyaa nivîha dî la ben.

⁴⁰ Mêd Pilip yê lêc val dô vigwe Asdot. Mêd loc mî la vac vigwe tigee vihati dî la nêl Anutu xolac vô xomxo dî mîla Sisalia.

9

Sol pilepac i dî vông i vin Yesu

¹ Vô buc tige Sol le nêl kiyang xêkizêc nêb ob vông viyin vô xomxo vông vinên dî hi he yib, om la vô xomxo daa sién nêñ levac

² mî la nêl vô ên nêb i kîvuu kîpihac i loc vac he Yuda vac xumac lîlo wê yêp vigwe Damaskas ge. Om kîvuu kîpihac bêga nêbê Sol obêc tulec vêx me vux wê mi tîmu vô Yesu môp gee od i hôm he xôn dî kô mî loc Jelusalem dî loc tung vac xumac kalabuhu.

³ Mêd Sol la vô môp dì mila kwabo vô Damaskas, lêc lutibed xêseac xocbê deac hixelac ge lam gê kisii dì lam byêx Sol manôn

⁴ dì i tili mi la yêp kibun dì ngô vyta ti lam nêl vô i ên nêbê, “Sol, bêna lêc ông vông viyin vô a?”

⁵ Lêc Sol kinêg ên nêbê, “Apumtau, ông letya?” Dì i nêl ên nêbê, “A Yesu wê ông vông viyin vô a.

⁶ Ông kidi lec mi loc vigwe Damaskas, ên xomxo ti obêc nêl kitong vô ông lec yuac wê a nêb ông ob vông ge.”

⁷ Mêd xomxo wê dô hixôn Sol gee ngô vyta tige lêc he o yê xomxo ti nôn lêm om he le kiyang maên.

⁸ Mêd Sol kidi lec dì vông manôn hixelac lêc manôn mapitoc, om he hôm lec Sol vigê dì didii i dì he la Damaskas.

⁹ Mêd Sol la dô tîyi buc yon lêc manôn dô mapitoc, dì yaênu yuu numên ma.

¹⁰ Xomxo wê vông i vin Yesu ge ti dô Damaskas lê nêbê Ananaias, lêc Apumtau vông vivia vô dì nêl ên nêbê, “Ananaias.” Mêd Ananaias nêl ên nêbê, “Apumtau, a dô ga.”

¹¹ Mêd Apumtau nêl vô i ên nêbê, “Ông kidi dì loc môp ti wê he nêl lê nêbê môp bôbac ge dì loc Judas ben dì loc kinêg xomxo Tasas ti lê nêbê Sol wê dô vac Judas ben dì kitaa mi dô.

¹² Ên Sol yê vivia ti nêbê xomxo ti lê nêbê Ananaias ob kidi mi la vô i dì la vyax vigê lec, ên i manôn i seac dì i yê vigwe.”

¹³ Lêc Ananaias nêl ên nêbê, “Apumtau, a ngô wê xomxo tibeac nêl kiyang lec xomxo tige nêbê

mi vông nipaên tibeac vô ông nume vông vinêngê Jelusalem,

¹⁴ dì xomxo daa sién nêng levac tyuc lec xomxo tige nêb i lam vigwe ga dì lam hôm xomxo wê vông i vin ông ge xôn.”

¹⁵ Lêc Apumtau nêl vô i ên nêbê, “Ông kidi lec dì loc, ên xomxo tige a viñoo pyap ên a nêb i tu a nug yuac dì i loc nêl a lêg vô tibii viyang viyang hixôn he king dì i loc nêl vô lie Islel hixôn.

¹⁶ Dì viyin wê xomxo tige ob kô lec a lêg ge aca va obêc hilung vô i.”

¹⁷ Om Ananaias loc mi la, dì la vô Sol vac xumac nilô dì la vyax vigê lec dì nêl ên nêbê, “A lig Sol, Apumtau Yesu wê hilung i vô ông vac môp wê ông lam ge, ici va vông a lam vô ông ên nêb ông mammôn i seac dì Myakilôhô Ngibua i lam hivun ông xôn.”

¹⁸ Om lutibed susu xocbê makikeng ge tô mi la vêl ên Sol manôn dì i manôn seac dì i yê vigwe, dì i kidi lec dì Ananaias lipac i lec Yesu lê ên wê vông i vin ge.

¹⁹ Pyap dì i ya susu yaêng dì vô xekizêc lec.

Sol nêl xolac gê Damaskas

Sol dô Damaskas hixôn xomxo vông vinêng buc ya.

²⁰ Om lutibed Sol la vac Yuda xumac lilo dì la nêl Yesu kitong vô he bêga nêbê, “Yesu ge Anutu nu.”

²¹ Om xomxo vihati wê ngô Sol kiyang gee yetac dì nêl vòma ên nêbê, “Xomxo tige wê mi hi xomxo ên wê he mi kitaa vô Yesu ge. Hi gê Jelusalem dì lam ga hixôn ên nêb ob lam hôm

xomxo xôn dî kô he mî lax vô xomxo levac wê mi si daa gee. Om mêd xomxo tyo tige.”

²² Lêt Sol nêl xolac hixôn xêkizêc dî nêl kiyang yêp seac nêbê Yesu ge Kilisi wê Anutu vông i lam ge, om he Yuda wê dô Damaskas gee, he o tiyi wê ob nêl kiyang ti lax vô i ge lêm.

He Yuda xêyaa vô nipaên vô Sol om Sol pec mi la

²³ Mêd buc tibeac lam la vêl lêt he Yuda kitucma dî nêl kiyang mî hilu xôn nêb ob hi Sol i yib.

²⁴ Om Yuda ya la dô bin vuayen wê le vac xenac wê vivac vô vigwe Damaskas ge, om he dô bin vô bucên yuu vidiên vihati ên nêb ob hi Sol i yib. Lêt Sol ngô wê he nêb ob hi i yib ge,

²⁵ om bucên ti xomxo wê mî dô hixôn Sol gee kô i mî he lec xenac tige mî la tyip kisii, mêd tung Sol vac sepac levac ti dî vông i lop mî la xenac kehe dî i pec mî la.

Sol la dô Jelusalem

²⁶ Sol loc mî la Jelusalem, nêb ob la dô hixôn xomxo wê vông i vin Yesu ge, lêt he vihati xona ên Sol, ên he o vông i vin nêbê Sol ge xomxo vông vinên ti lêm.

²⁷ Mêd Banabas kô i mî yuu la vô Yesu nue ngivihi dî Banabas nêl kitong vô he lec wê Sol yê Apumtau vac môp dî Apumtau nêl kiyang vô i ge dî nêl lec wê Sol nêl Yesu via kitong vô tibii Damaskas dî xonaên ma ge.

²⁸ Om Sol dô hixôn he dî la vac vigwe Jelusalem vihati dî nêl Apumtau lê kitong vô xomxo dî o xona lêm.

²⁹ Mêd he Yuda wê keac Glik via ge, he Sol ngaênma lec Yesu xolac dì he myag môp wê nêb ob hi Sol i yib ge.

³⁰ Lêc xomxo vông vinêngô wê he nêb ob hi Sol yib ge om he kô Sol mi la vigwe Sisalia di vông Sol la ben Tasas.

³¹ Mêd xomxo vông vinêngô dô Judia yuu Galili dì Samelia ge he vihati dô viyin maên dì vevac ma ên he. He dô vac Apumtau vilu kwa ngibi dì Myakilôhô Ngibua ngidu he xôn, om he vô xêkizêc dì xomxo vông vinêngô tibeac hîwocên.

Pita vông Inias vô niviha lec

³² Pita la vîlee mi la vac vigwe vihati, dì buc ti lêc la yê xomxo vông vinêngô dô vigwe Lidia ge.

³³ Vac vigwe tige yê xomxo ti lê nêbê Inias wê len vô xèlehe dì i yêp lec pêt tiyi klismas vigê vilu dì sec yon ge.

³⁴ Mêd Pita nêl vô i ên nêbê, “Inias, gwêbaga Yesu Kilisi vông ông vô nimviha lec. Om ông kidi lec mi vilun ông guhu.” Om Inias kidi lec lutibed.

³⁵ Di xomxo vihati vac vigwe Lidia yuu Salon yê dì pilepac nilô la vô Apumtau dì vông i vin.

Pita vông Tabita kidi lec vac yibêñ

³⁶ Vêx vông vinêngô ti lê nêbê Tabita dô Jopa. Vac Glik via he nêl vêx tige lê nêbê Dokas. Vêx tige vông môp niviha vô xomxo tiyi lec buc vihati dì vông susu vô xomxo wê nêngô susu maên ge hixôn.

³⁷ Vô buc tige yidac vông i dì i yib, mêd he lipac i ninivi dì lii i yêp vac xumac nilô ti gê kisii.

³⁸ Mêd xomxo vông vinên ngô wê Pita la dô vigwe Lidia ge, lêc Lidia yêp kwabo vô Jopa om he vông vux yuu la vô Pita dì yuu la nêl vô ên nêbê, “Ông lam vô xe lutibed.”

³⁹ Om Pita kidi mi la hixôn yuu dì yon loc mi la Jopa, dì he kô Pita mi lec mi la vac xumac nilô kisii tyo. Mêd vêxôv tibeac lam le hixôn Pita dì byag, dì kô nivimahi yuu ngakwi toto wê Dokas duu vac buc wê gên dô maviha ge mi hilung vô Pita.

⁴⁰ Lêc Pita vông he vihati lop mi la vixun dì i yev vixa kitu vac dì kitaa vô Anutu, mêd pop manôn vô vêx tyo dì nêl bêga nêbê, “Tabita, ông kidi lec.” Mêd vêx tyo manôn seac dì i yê Pita dì kidi mi dô.

⁴¹ Mêd Pita hôm lec vigê dì i kidi lec mi le kisii. Mêd Pita nêl vêxôv hixôn xomxo vông vinên vihati lam dì hilung vêx tyo wê kidi lec maviha ge vô he.

⁴² Mêd xomxo Jopa vihati ngô wê vêx tyo kidi lec ge om he tibeac vông i vin Apumtau.

⁴³ Mêd Pita dô Jopa buc tibeac dì dô hixôn xomxo ti lê nêbê Saimon wê mi vông yuac lec bwoc ninivi ge.

10

Angela ti nêl kiyang vô Koniliias

¹ Tibii vevac levac ti lê nêbê Koniliias dô vigwe Sisalia. Koniliias viac nue vevac 100 vac he kidi ti wê nêl he nêbê he Itali ge.

² Koniliias he viñê nue vihati vông i vin Anutu dì kitaa vô Anutu tiyi lec buc vihati, dì Koniliias mi ngidu he Yuda wê nêl susu maên gee xôn.

³ Dì buc ti xocbê hiyôv manôn yon, lêc Anutu vông angela ti lam nêl vô Koniliás ên nêbê, "Koniliás."

⁴ Mêd Koniliás yê ma la angela tige dì xona mabu dì kinêg ên nêbê, "Xomxo levac, vatya?" Mêd angela tige nêl ên nêbê, "Anutu ngô wê ông mi kitaa ge dì yê wê ông vông susu vô he wê nêن susu maên gee om xovô môp wê ông mi vông ge pyap.

⁵ Om ông vông xomxo ya i loc vigwe Jopa ên loc nêl Saimon wê lê ngwe nêbê Pita ge ên i lam.

⁶ Saimon Pita la dô vac Saimon ngwe ben, ngwe wê mi vông yuac lec bwoc ninîvi ge ben wê yêp kwabo vô gwec ninya ge."

⁷ Angela nêl kiyang pyap vô Koniliás dì loc mi la, mêd Koniliás tyuc i nue yuac yuu dì lie vevac ti lam. Xomxo vevac tige, xomxo vông vinêt ti wê mi dô hixôn Koniliás tiyi buc vihati ge.

⁸ Mêd Koniliás nêl angela kiyang kitong vô yon dì vông yon loc mi la Jopa.

Anutu hilung tixuuêñ ti vô Pita

⁹ Xomxo yon ge loc mi la, dì vigwe vidiiêñ titige yon mila kwabo vô Jopa. Dì hiyôv tyip kitôn lêc Pita lec mi la lec xumac kitôn kisii nêb ob la kitaa vô Anutu.

¹⁰ Dì vip den Pita om Pita nêb ob ya yaêñ, lêc he gêñ o viac yaêñ wê he ob ya ge lêm, om Pita xeedô, lêc tixuuêñ ti val vô i

¹¹ dì i yê ma la kisii, lêc lag puunê tax dì susu ti xocbê nivîmihi levac ti lam gê kisii lêc lam xocbê xomxo hilu yihi lec

myahipu vihati dì vông i lam tô kibun.

¹² Lili yuu menac di bwoc yuu myel toto dô vac nivimihi tige nilô,

¹³ mêd vya ti lam nêl ên nêbê, “Pita, kidi lec mi loc hi lili tigee mi wa.”

¹⁴ Lêc Pita nêl ên nêbê, “Apumtau, a xaên ob ma. Ên a o mi xa yaên wê xe vi bu ên xe nêbê ningeac ge lêm.”

¹⁵ Mêd vya tige lam tii vac nang ên nêbê, “Susu wê Anutu kitaa lec nêbê niviha ge, ông o lêc wê ên ông nêbê nipaên lêm.”

¹⁶ Anutu nêl kiyang tige vông lu yon mêd nivimihi tige lec mi lax kisii lutibed.

¹⁷ Mêd Pita dô di xo kiyang tibeac lec susu wê yê ge ên nêbê, “Tige kehe bêna?” Mêd xomxo yon wê Koniliias vông yon lam ge val Jopa, mêd kinêg xumac wê Saimon vông ge vô xomxo ya di val le vô Saimon ben vuayen,

¹⁸ di keac ên nêbê, “Saimon ti wê lê ngwe nêbê Pita ge dô ga, me?”

¹⁹ Pita xeedô di xo susu wê yê ge, mêd Myakilôhô Ngibua nêl vô i ên nêbê, “Ngô lê. Xomxo yon val myag ông,

²⁰ om ông kidi lec di lop mi loc vô yon di loc hixôn yon, di ông o lêc nilôm yuu yuu lêm, ên aca va vông yon lam.”

²¹ Om Pita lop mi la vô yon di nêl vô ên nêbê, “A Pita wê mon myag a ge. Mon lam ên vatya?”

²² Mêd yon nêl ên nêbê, “Koniliias wê tu levac ên tibii vevac 100 ge wê vông xen lam. Koniliias ge xomxo niviha ti wê mi kitaa vô Anutu di xomxo Yuda vihati yê i niviha. Mêd Anutu vông angela ti lam nêl vô Koniliias ên nêb Koniliias i

vông kiyang i loc vô ông ên ông loc i ben dì loc
nêl kiyang vô i.”

²³ Mêgem Pita keac yon la xumac lôma dì viac
yon, dì vidiién titige Pita kidi mi la hixôn yon, dì
xomxo vông vinên Jopa he ya la hixôn mi he la.

Pita la vac Koniliás ben

²⁴ He mila môp dì vîgwe vidiién titige he mila
Sisalia. Dì Koniliás kituc lie hixôn nipipu ya mi
he lam dô vac i ben dì bin Pita.

²⁵ Mêd Pita la vac Koniliás ben dì Koniliás lam
yev vixa kitu vô Pita dì pîmil i.

²⁶ Lêc Pita nêl vô ên nêbê, “Kidi lec mi le kisii,
êñ a ga xomxo xochê ông.”

²⁷ Mêd Pita keac vô i dì yuu la xumac lôma dì
Pita yê wê xomxo tibeac kitucma mi xeedô ge.

²⁸ Mêgem Pita nêl vô he ên nêbê, “Xacxam va
xovô pyap wê xolac wê xe Yuda vông ge vîbu ên
nêb xe ob dô hixôn xam tibii ba lêm. Lêc Anutu
nêl kitong vô a ên nêb a o lêc nêl xomxo ti bê i
nipaêñ lêm.

²⁹ Om gwêbaga a val i tîyi ông vyam wê ông
tyuc a ge dì a o pwoo ông vyam vac lêm. Om a
ob kinêg ông bê ông nêb a lam ên vatya?”

³⁰ Mêd Koniliás nêl ên nêbê, “Nyop ge wê
hiyôv manôn mila yon xochê hucêñ bêga, a dô
vac xumac lôma dì kitaa vô Anutu, lêc lutibed
xomxo ti lam le vô a magnôn hixôn ngakwi
kwem pileva,

³¹ dì nêl vô a ên nêbê, ‘Koniliás, Anutu ngô wê
ông mi kitaa ge dì xovô susu nivîha wê ông mi
vông vô xomxo wê nêñ susu maêñ gee,

³² om ông vông xomxo i loc Jopa ên loc nêl vô
Saimon wê lê ngwe nêbê Pita ge ên i lam. Saimon

Pita la dô vac Saimon ngwe ben, ngwe wê mi vông yuac lec bwoc ninivi ge ben wê yêp kwabo vô gwec ninya ge.'

³³ Om a ngô kiyang tige dî vông xomxo loc lutibed vô ông, dî ông vô ninyam lehe vô a vyag dî lam vô a. Om gwêbaga xe vihati lam dô ga vô Anutu manôn ên xe nêb xe ob ngô kiyang vihati wê Apumtau vông vô ông ge."

Pita nêl xolac vô Konilias he lie

³⁴ Mêd Pita nêl vô he bêga ên nêbê, "Gwêbaga a xovô vixôhîlôg ên a nêbê Anutu o yê xomxo mangwe nêb niviha dî yê mangwe nêb nipaên lêm. Nge, Anutu yê xomxo vihati tiyima.

³⁵ Om xomxo vac vigwe vihati gee, ti obêc xona ên Anutu dî vông môp wê niviha ge od Anutu obêc yê i niviha.

³⁶ Xam xovô xolac niviha pyap wê Anutu nêl vô xe Islel bêga ên nêbê Yesu Kilisi wê tu il vihati ned Apumtau ge, ge wê vông il la dô tibed hixôn Anutu vac kiyang malehe.

³⁷ Dî xam xovô ên xam nêbê buc wê Jon nêl mia lipacên kitong vô xomxo pyap ge, od xolac tige kehe le vac vigwe Galili dî i la vac vigwe Judia vihati hixôn.

³⁸ Yesu Nasalet ge, Anutu vinoo i dî vông Myakilôhô Ngibua hixôn xêkizêc levac vô i, om Yesu la vac vigwe vihati dî la ngidu xomxo xôn dî vông he wê Seten ku he xôn gee vô niviha lec, ên Anutu dô hixôn i.

³⁹ Dî yuac vihati wê Yesu vông gê Jelusalem dî vông vac xe Yuda bom vihati ge, xe xê om xe nêl kitong vô xomxo. Nang dêc he hi Yesu yib lec xax pola,

40 dì buc yon lam la vêl lêc Anutu tipi vô i kidi lec vac yibén dì hilung i le seac vô xe,

41 lêc o hilung i vô Yuda vihati lêm. Nge, hilung i vô xe mangwe wê Anutu vîn oo xe pyap nêbê xe nêl i kitong vô xomxo ge. Om Yesu kidi lec vac yibén dì xe xa dì num hixôn i.

42 Dì Yesu nêl vô xe ên nêbê xe nêl xolac vô xomxo dì nêl bêga bê Yesu ge wê Anutu vîn oo pyap ên nêb i titô xomxo yibén yuu mavîha vihati nêñ kiyang.

43 Plopete vihati nêl Yesu kitong ilage ên nêbê xomxo vihati wê vông i vin Yesu ge od Yesu lê obêc kitya he nêñ nipaên vêl.”

Xomxo wê o Yuda lêm gee, he kô Myakilôhô Ngibua

44 Pita gên nêl kiyang tige vô he, lêc Myakilôhô Ngibua lam dô vac he wê ngô kiyang gee vihati nilô.

45 Mêd he Yuda vông vinêñ wê lam hixôn Pita ge yê dì yetac ên wê Anutu vông Myakilôhô Ngibua tiyi xocbê vizid nivîha vô xomxo wê o Yuda lêm ge hixôn.

46 Dì he Yuda ngô wê xomxo tigee keac xomxo vigwe toto ge vya dì pîmil Anutu. Om Pita nêl ên nêbê,

47 “Anutu vông Myakilôhô Ngibua vô xomxo tigee tiyi xocbê vông vô il Yuda ilage, om letya tiyi wê ob le vac he xôn nêb he lipacêñ mia i ma?”

48 Om Pita nêl dì he lipac mia lec Yesu Kîlisi lê. Mêd he kitaa Pita nêb i dô hixôn he buc ya.

11

*Pita la nêl he wê o Yuda lêm gee kitong gê
Jelusalem*

¹ Yesu nue ngîvihi hixôn xomxo vông vinên wê dô vigwe Judia vihati gee ngô wê tibii wê o Yuda lêm ge vông i vin Anutu kiyang.

² Mêd Pita la Jelusalem, lêc he Yuda wê mi le xekizêc lec ninivi gôlên gee kunac Pita di nêl vô ên nêbê,

³ “Bêna lêc ông la vô tibii madiluhu wê gôlên ninivi ma ge di wa yaên hixôn he?”

⁴ Lêc Pita nêl kiyang vihati ge kitong vô he bêga nêbê,

⁵ “A dô vigwe Jopa di kitaa mi dô, lêc a xê tixuuén ti bêga lec susu ti xocbê nivimihi levac ti lam gê lag puunê lêc lam xocbê xomxo hilu yahi lec myahipu vihati di vông i lop mi lam vô a.

⁶ Om a xê nivimihi tyo, lêc bwoc yuu lilii di menac di myel toto gee dô vac nilô.

⁷ Di a ngô vy a ti lam hixôn ên nêbê, ‘Pita, kidi lec mi loc hi tigee mi wa.’

⁸ Lêc a nêl ên a nêbê, ‘Apumtau, a xaên ob ma. Ên a o mi xa yaên wê xe vibu ên xe nêbê ningeac ge lêm.’

⁹ Lêc vy a tige lam gê lag puunê tii vac nang ên nêbê, ‘Susu wê Anutu kitaa lec nêbê niviha ge, le i lêc nêl bê nipaên lêm.’

¹⁰ Anutu nêl kiyang tige vông lu yon mêd susu tige lax mi la lag puunê.

¹¹ Mêd lutibed xomxo yon wê lam gê Sisalia wê Koniliás vông yon lam vô a ge, yon val le vô xumac wê a la dô vac ge.

12 Om Myakilôhô Ngibua nêl vô a ên nêbê, ‘Ông loc hixôn yon dì le i lêc xo kiyang tibeac lêm.’ Om xomxo Jopa vîgê vilu dì sec ti ga la hixôn a dì xe xôn la Sisalia dì la vac Koniliás ben.

13 Mêd Koniliás nêl vô xe ên nêbê i yê angela ti lam vac i ben dì lam nêl vô i ên nêbê, ‘Vông xomxo i loc Jopa ên loc kô Saimon, lê ngwe nêbê Pita mi i lam,

14 ên Pita ob nêl kiyang kitong vô xam dì kiyang tige obêc vô xam lime nume vêl ên nipaên dì tung xam vac nivîha.’ Koniliás nêl kiyang bêge vô xe

15 dì a gên nêl kiyang vô he, lêc Myakilôhô Ngibua lam dô vac he nilô tiyi xocbê lam dô hixôn il ilage.

16 Om a xovô i lax lec kiyang wê Apumtau nêl ilage ên nêbê, ‘Jon lipac xomxo ya mia pîleva, lêc Anutu ob lipac xam ya Myakilôhô Ngibua.’

17 Buc wê il vông i vin Apumtau Yesu Kilisi ilage, Anutu vông Myakilôhô Ngibua vô il tiyi xocbê vizid nivîha ge, dì gwêbaga Anutu vông vizid tige vô tibii tigee hixôn, om a tiyiên ma wê a ob le vac Anutu kiyang tige xôn.”

18 Yuda tigee ngô Pita kiyang om he sea nilô viyin dì pimil Anutu ên nêbê, “Anutu pilepac he wê o Yuda lêm gee nilô, ên nêb he êno, he i dô mavîha.”

Xomxo vông vinên paha wê dô Antiok gee

19 Vô buc wê he hi Stiven yib dì vông viyin vô xomxo vông vinên ge, xomxo vông vinên tibeac pec mi la dì la dô vac vîgwe Pinisia yuu Saiplas dì Antiok. Dì he nêl xolac vô xomxo vac vîgwe

tigee, lêc he o nêl vô xomxo vihati lêm. Nge, he nêl vô he Yuda vaci.

²⁰ Lêc xomxo vông vinên ya wê lam gê Saiplas yuu Sailini gee la Antiok dì la nêl Apumtau Yesu xolac kitong vô he Glik hixôn.

²¹ Mêd xêkizêc wê Anutu vông ge ngidu he xôn, om xomxo tibeac pilepac nilô la vô Apumtau dì vông i vin.

²² Mêd xomxo vông vinên wê dô Jelusalem gee ngô wê tibii Antiok vông i vin xolac ge om he vông Banabas la Antiok.

²³ Banabas mîla yê wê Anutu vông vizid niviha vô he Antiok ge, om xeyaa vô niviha dì i viac kiyang vô he ên nêbê he i vông i vin Apumtau hixôn nilô yadiluhu i tiyi buc vihati.

²⁴ Banabas ge xomxo niviha ti wê vông i vin xêkizêc dì Myakilôhô Ngibua hivun i xôn. Mêd xomxo Antiok tibeac pilepac he dì vông i vin Apumtau.

²⁵ Mêd Banabas loc mî la Tasas ên nêb ob la myag Sol.

²⁶ Yêvô om yuu lax mî la Antiok, mêd yuu dô hixôn xomxo vông vinên Antiok tiyi klismas ti diluhu dì le vông xolac vô he tibeac. Gê Antiok he nêl xomxo vông vinên lê nêbê Klisten* taxlee.

²⁷ Vô buc tige plopete ya wê lam gê Jelusalem ge val Antiok.

²⁸ Mêd he ti lê nêbê Agabas le vac he mahigun dì nêl kiyang ti wê Myakilôhô Ngibua nêl vô i ge ên nêbê vip levac obêc val vac viabwe viyang

---

* **11:26:** Lê Klisten tige, kehe bêga nêbê he wê tu Kilisi xe ge. “Klis” ge Kilisi dì “ten” ge ixe, om he kituc lê yuu xôn dì nêl ên nêbê “Klisten.”

viyang. Agabas kiyang tige vô nôn lec vô buc tîmuên wê Klodias tu he nêu king ge.

²⁹ Xomxo vông vinêñ Antiok ngô Agabas kiyang om hilu kiyang nêb he ob ngidu lie vông vinêñ wê dô Judia ge xôn, om xomxo toto yê lêc vông i tiyi mone wê yêp vô he ge.

³⁰ Om he kîtuc mone pyap dì vông vô Banabas yuu Sol dì yuu kô mi la vông vô gyovixa Jelusalem.

12

Helot hi Jems yib dì vông Pita vac xumac kalabuhu

¹ Vô buc tige king Helot vông viyin vô xomxo vông vinêñ ya,

² om vông tibii la hi Jon li Jems ya yipac mi i yib.

³ Mêd Helot yê wê Yuda mangwe he xêyaa vin lec môp tibêge om Helot nêl dì tibii la hôm Pita xôn. He vông tige lec buc levac wê he Yuda ya blet wê yis maên ge.

⁴ Mêd he la hôm Pita xôn dì kô mi la tung vac xumac kalabuhu, dì tibii xêhipu vigê yuu dì vixa vilu dì sec ti (16) yê Pita xôn dì he kidu yuudiyuu om he yuudiyuu la bin pyap, nang dêc yuudiyuu obêc la bin nang. Mêd Helot xo nêbê Pita ob dô vac kalabuhu dì buc wê Yuda ob myêl vizid ên xovô buc wê bue sea Isip ilage i loc vêl lê, lêc vông Pita i loc le vô Yuda manôn ên he i ngô i nêu kiyang.

⁵ Om xêhipu tigee viac Pita mi he dô vac xumac kalabuhu, lêc he vông vinêñ kitaa xêkizêc vô Anutu nêb i ngidu Pita xôn.

Angela ti kô Pita vêl ên xumac kalabuhu

⁶ Mêd Helot xo nêbê titige Pita ob la le vô he Yuda manôn, om bucêñ ge Pita yêp vac xumac kalabuhu di sen yuu ku i xôn di i yêp vac xêhipu yuu mahigun, di xêhipu ya le bin vuayen.

⁷ Lêc lutibed Anutu vông angela ti val vô Pita di xêseac linac vac xumac lôma, mêd angela vyax vigê lec Pita

di tipi vô ên nêbê, “Kidi lec lutibed.” Mêd lutibed sen piwelac vêl ên Pita vigê di tô mi la kibun.

⁸ Mêd angela nêl vô Pita ên nêbê, “Vêx ông let lec di su ông su lec.” Om Pita vông bêge pyap di angela nêl nang ên nêbê, “Viñyum ông ngakwi ngwe kisii lec di lam timu vô a.”

⁹ Om Pita kidi lec di timu vô angela vixa di yuu la. Lêc Pita lungêñ wê angela didii i vêl ên xumac kalabuhu niñô ge di so nêb mêd yê vivia pileva.

¹⁰ Mêd yuu luu xêhipu wê tax ge vêl mi la, nang di miла luu mahigun ngweo vêl mi la nang, di yuu val vô vuayen ain ti wê ob sea xumac kalabuhu mi la viñun ge, lêc vuayen tyo, ici va tax om yuu lop mi la viñun, di tup vô môt mi la mahigun ti lê, lêc lutibed angela sea Pita di la.

¹¹ Mêd Pita kînu milax vac i di i xovô ên nêbê, “Ga a xovô viñohilôg ên a nêbê Apumtau vông angela tige lam kô a vêl ên Helot vigê di vô a vêl ên nipaêñ wê he Yuda nêb ob vông vô a ge.”

¹² Pita xovô pyap om loc mî la vô Malia wê Jon ta ge ben. Jon lê ngwe nêbê Mak. Xomxo tîbeac kitucma dî kitaa vô Anutu mî dô,

¹³ om Pita hi vigê lec vuayen dî vêx yuac ti lê nêbê Loda ngô om lam nêb ob tax vuayen.

¹⁴ Lêc ngô Pita vya dî xovô nêbê ge Pita om xeyaa vô nivîha yang, lêc taxên vuayen ma dom tup mî lax nêl vô he wê dô vac xumac lôma ge ên nêbê Pita val le vixun.

¹⁵ Lêc he nêl vô ên nêbê, “Ge ông piyôp vô yacyac.” Lêc vêx tige nêl xêkizêc ên nêbê, “Pita vixôhilôg.” Lêc he nêl vô ên he nêbê, “Ge Pita kinu.”

¹⁶ Mêd Pita le vixun dî hi vigê lec vuayen lu lu om he la tax vuayen lêc yê Pita vixôhilôg om he yetac mabu.

¹⁷ Mêd Pita vông vigê vô he nêb he dô kiyang maên, mêd nêl wê Apumtau kô i vêl ên xumac kalabuhu ge kitong vô he dî nêl ên nêbê, “Xam loc nêl a kitong vô Jems he lie vông vinê hixôn.” Mêd Pita sea he dî la vigwe bangwe.

¹⁸ Mêd vigwe vidii dî xêhipu he yê wê Pita xôa ma ge om he yetac dî nêl vôma ên nêbê, “Pita la na?”

¹⁹ Mêd Helot vông yuac lec myagê Pita lêc tulecên ma, om kînêg vô he xêhipu wê viac Pita ge lêc he lungê, om Helot nêl dî tibii hi he yib. Pyap mêd Helot sea vigwe Judia dî la dô Sisalia.

Helot yib

²⁰ Helot xeyaa vô myavînê vô xomxo Taia yuu Saidon, om he Taia yuu Saidon kituc la vô Helot ên nêb ob hi kiyang tige yib, ên he mi kisuu xen yaêñ vac vigwe wê Helot viac ge. He la viac nêñ

kiyang tax vô Blastas wê mi viac Helot xumac ge. Pyap mêd he la kitaa Helot, nêb i hi kiyang wê he vông ge i yib.

²¹ Mêd buc wê Helot tung ge od vunac ngakwi king lec dì la dô lec sia king dì nêl kiyang vô he vihati.

²² Mêd he wê ngô kiyang tige tyuc vyac ên nêbê, “Ga o xomxo kibun ti vyac lêm. Nge, vyac ga tiyi anutu vyac.”

²³ Lêc Helot yong i dì o pîmil Anutu lêm, om lutibed Apumtau vông angela ti lam hi Helot ya myel vêê om ya i nilô ma vêl dì i yib.

²⁴ Mêlêc Anutu xolac la vô levac vac vigwe tibeac.

²⁵ Mêd Banabas yuu Sol la vông mone vô gyovixa Jelusalem, pyap dêc yuu kô Jon Mak dì yon lax mì la Antiok.

13

Xomxo vông vinên vông Banabas yuu Sol la

¹ Vac konglegesen Antiok, xomxo wê plopete dì he wê tixuu xomxo ya xolac ge, he ya dô. He lê bêga nêbê Banabas yuu Simion wê lê ngwe nêbê ninivi viliac ge, dì Lusias wê lam gê Sailini ge yuu Maneyen wê gavman levac Helot nipipu ti ge, dì Sol.

² Buc ti lêc xomxo vông vinên vihati ngibua yaên dì kitaa vô Apumtau mì dô lêc Myakilôhô Ngibua nêl vô he ên nêbê, “Xam vînoo Banabas yuu Sol ên yuu i loc vông yuac wê a ob vông vô yuu ge.”

³ Om he ngibua yaên dì kitaa vô Anutu, pyap dêc vyax vigê lec yuu dì vông yuu la.

*Banabas yuu Sol la nêl Yesu xolac vac vigwe
Saiplas*

⁴ Myakilôhô Ngibua vông Banabas yuu Sol la, om yuu la vigwe Selusia dì lec sip gê Selusia dì la vigwe kitôn Saiplas wê yêp vac gwec mahigun ge.

⁵ Vac vigwe Saiplas yuu la dô vigwe Salamis dì nêl Anutu xolac vac xumac lilo wê he Yuda vông ge vihati. Jon Mak dô hixôn yuu om ngidu yuu xôn vac yuac.

⁶ Mêd yon la tup vac vigwe nipwo vihati dì mîla vigwe ti lê nêbê Pepos. Mêd yon tulec xomxo Yuda ti lê nêbê Ba-Jisas. Ba-Jisas ge plopet kityooên ti wê mi vông viloo hixôn yevac ge,

⁷ dì mi dô hixôn gavman levac ti lê nêbê Sesias Polas. Sesias Polas ge, xomxo wê xovôêni niviha ge om keac Banabas yuu Sol la vô i ên nêb ob ngô Anutu xolac.

⁸ Léc Ba-Jisas wê lê ngwe vac Glik vyâ nêbê Elimas ge nêl nipaên lec Banabas yuu Sol, ên nêb ob pilepac gavman levac tyo nilô ên i o lêc vông i vin Yesu lêm.

⁹ Léc Sol wê lê ngwe nêbê Pol ge, Myakilôhô Ngibua hivun i xôn om Pol yê Elimas kizêc,

¹⁰ dì nêl vô ên nêbê, “Ông Seten nu, ông vông vevac vô kiyang niviha vihati, dì kiyang kityooên yuu nipaên pup lec ông nilôm. Ông juda Apumtau kiyang tiyi buc vihati. Obêc buc tina lêc ông sea kiyang kityooên wê ông mi nêl ge?

¹¹ Om wê lê. Gwêbaga Apumtau obêc hi ông dì vông ông mamnôn i toc, dì ông wêêni vigwe ob ma dì buc ya i loc vêl lê.” Pol nêl bêge mêd

lutibed Elimas manôn vô mapitoc dì i vô pilax pilax vigwe dì myag xomxo wê ob hôm lec i vigê mi hilung môp vô i ge.

¹² Gavman levac yê tige dì yetac ên Apumtau xolac dì vông i vin.

Pol yuu Banabas vông yuac gê Antiok wê yêp vac vigwe levac Pisidia ge

¹³ Pol hixôn xomxo wê mi la hixôn i ge lec sip gê Pepos dì la Pega vac vigwe Pampilia. Lêc Jon Mak sea he dì lax mi la Jelusalem.

¹⁴ Mêd he kidi vac Pega dì la Antiok wê yêp vac vigwe levac Pisidia ge. Dì buc sabat ge he la vac Yuda xumac lilo dì la dô.

¹⁵ Xomxo wê viac xumac lilo ge kitong xolac wê Moses he plopete kivuu ilage. Pyap dêc he nêl kiyang la vô Pol yuu Banabas ên nêbê, “Lig muu, muu obêc nêb nêl kiyang ya vô xe ên i ngidu xe xôn ge od muu nêl.”

¹⁶ Om Pol kidi lec dì vigê la kisii dì i nêl vô he ên nêbê,

“Xam lige Islel hixôn xam tibii ba wê xam xona ên Anutu ge, xam ngô lê.

¹⁷ Anutu ti wê il Islel vông ge vinoo mage buge ilage, dì buc wê he la dô Isip tiyi xocbê xomxo vîtevac ge od Anutu vông he vô tibeac hiwocên. Dì timuê Anutu vigê xekizêc didii he vêl dì vông he la.

¹⁸ He la dô vigwe mahigun pileva tiyi klismas kehe yuu, lêc Anutu o kitya he vêl ên wê he pwoo i via vac ge lêm.

¹⁹ Nang dêc Anutu kitya tibii viyang vigê vilu dì sec yuu wê dô vac vigwe Kenan ge vêl dì vông

kibun tige vô he Islel mi he dô vac i tiyi klismas 450.

²⁰ Nang dêc Anutu vinoo Islel levac di he viac lie di i val tyip vô buc wê plopet Samyuel dô ge.

²¹ “Lêc he Islel nêb he ob vinoo king wê ob viac he ge om Anutu vinoo Kis nu Sol wê kehe yêp vac Bensamin ge, di i tu king mi viac he tiyi klismas kehe yuu.

²² Lêc Anutu kitya Sol lê king vêl di vông i la lec Devit. Anutu nêl lec Devit bêga ên nêbê, ‘A xê Jesi nu Devit di a xêgyaa vin lec i, ên i ge xomxo wê ob vông yuac vihati tiyi xochê a nêl ge.’

²³ “Mêd Anutu hilu kiyang nêbê Devit bue paha ti obêc lam hôm xomxo Islel lec. Om Yesu lam vông kiyang tyo vô nôn lec.

²⁴ “Di buc wê Yesu gên o lam lêm ge, Jon nêl kiyang vô he Islel vihati ên nêbê he i pilepac he di lipac mia.

²⁵ Vô kwabo lec wê Jon yuac ob pyap ge om Jon nêl ên nêbê, ‘Xam xovô ên xam nêb a letya? A o xomxo ti wê xam dô bin ge lêm. Xomxo ti obêc val timuên, di a o niviha wê a obêc piwelac su vêl ên i vixa ge lêm.’

²⁶ “Jon nêl bêge, om xam lige wê xam tu Eblaham nue gee hixôn xam tibii ba wê xam xona ên Anutu gee, xam ngô lê. Kiyang wê Anutu nêl nêb ob hôm il lec ge, Anutu vông i lam pyap vô il.

²⁷ Ên xomxo Jelusalem hixôn he nêl xomxo levac, he o xovô Yesu lêm, di he o xovô plopete kiyang wê he mi kitong vô buc sabat ge kehe lêm. Om he vông kiyang vô Yesu nêb ob hi i yib, lêc

môp wê he vông ge vông plopete kiyang vô nôn lec.

²⁸ He o tulec i nêñ nipaên ti lêm, lêc he kitaâ Pailat ên nêb i hi i yib.

²⁹ He vông i tiyi kiyang vihati wê plopete kivuu lec Yesu ilage, nang dêc he kwax Yesu ninivi vêl ên xax pola dì kô mi la lii vac lôva.

³⁰ Lêc Anutu tipi vô i kidi lec vac yibêñ

³¹ dì buc tibeac Yesu hilung i vô he wê he mi la hixôn i gê Galili mi la Jelusalem ge. Dì gwêbaga xomxo tigee nêñ Yesu kehe kitong vô lie Islel.

³² “Om xe ob nêñ xolac nivîha vô xam bêga bê kiyang wê Anutu hilu vô buge ilage,

³³ Anutu vông kiyang tige vô nôn lec vô he bue il, ên wê tipi vô Yesu kidi lec vac yibêñ ge. Tiyi xocbê kiyang wê yêp vac Sam ngwe wê vông yuu lec ge bêga nêbê,

‘Ông ge a nug ông, dì gwêbaga a vông ông lêm vô levac.’

³⁴ “Anutu tipi vô Yesu kidi lec vac yibêñ om Yesu ob yib i tii vac mi ninivi pital lêm, tiyi xocbê kiyang wê Anutu nêñ ilage ên nêbê,

‘Vizid nivîha wê a nêñ vô Devit ge a ob vông i vô nôn lec vô xam.’

³⁵ “Dì kiyang ti yêp vac Sam ngwe bêga nêbê, ‘Ông ob sea num ngibua ninivi i loc pital lêm.’

³⁶ “Il xovô ên il nêbê Devit vông i tiyi kiyang wê Anutu nêñ vô i vô buc wê dô maviha gê kibun ga ge, lêc yib dì he yev i hixôn mae bue dì i ninivi pital.

³⁷ Lêc xomxo ti wê Anutu tipi vô i kidi lec vac yibêñ ge ninivi o pital lêm.

38 Om xam lige, xam vyac xovô kiyang wê xe nêl vô xam bêga bê xomxo tige wê ob kitya xam nêm nipaên vêl.

39 Xolac wê Moses vông ilage o tiyi wê ob kitya xam nêm nipaên vêl ge lêm. Lêc Yesu ge, xomxo ti obêc vông i vin i ge od Anutu obêc piwelac i vêl ên nipaên dì vông i dô niviha.

40 Om xam xona nêm dì viac xam, ên kiyang wê plopete kivuu ilage i o lêc tulec xam lêm, kiyang wê nêl bêga nêbê,

41 ‘Xam wê xam so vyam vô Anutu kiyang ge, xam wê dì yetac dì nga vigêm vac myam, lêc xam obêc wib mi la vac nipaên. Èn yuac ti wê a vông vô buc wê xam dô ge, xomxo obêc nêl kitong vô xam lêc xam ob vông i vin lêm.’ ”

42 Pol nêl kiyang pyap dì yuu Banabas nêb ob la vixun, lêc xomxo kitaa yuu ên nêbê, “Muu lôm lec sabat ngwe timuên ên lôm nêl kiyang tige i tii vac.”

43 He vihati lop mi la vixun, mêd he Yuda hixôn tibii wê vông i vin Anutu dì mi timu vô Yuda môt gee he tibeac timu vô Pol yuu Banabas vixa. Mêt yuu viac kiyang vô he ên nêbê he i dô vac vîzid wê Anutu vông ge.

44 Vô buc sabat ngwe timuên xomxo wê dô vigwe tige vihati kitucma ên nêb ob ngô Anutu xolac.

45 Lêc he Yuda yê wê xomxo tibeac kitucma vô Pol yuu Banabas ge om he xêyaa vô nipaên vô yuu dì he so vya vô Pol hixôn xolac wê nêl ge.

46 Lêc Pol yuu Banabas xonaên ma dì yuu nêl kiyang xêkizêc vô he ên nêbê, “Ge niviha wê xe

nêl Anutu xolac vô xam Yuda taxlee, lêc xam vô nîmim vô, om tiyi xocbê xam nêl ên xam nêbê xam o tiyi wê xam ob dô mamvîha luta lêc luta ge lêm. Om xam ngô lê. Gwêbaga xe ob sea xam dì la vô tibii wê o Yuda lêm gee,

⁴⁷ ên Apumtau nêl vô xe ên nêbê,

'A ob vông ông loc tiyi xocbê ngwax wê ob linac vô he wê o Yuda lêm ge, dì ông ob hilung môp mavîha dôen vô xomxo kîbun ga vihati.'

⁴⁸ Xomxo wê o Yuda lêm gee ngô kiyang wê Pol nêl ge dì he xêyaa vô nivîha yang dì he pîmil Apumtau xolac, mêt he wê Anutu vînoo he ên nêb he ob dô mavîha luta lêc luta gee he vîhati vông i vin.

⁴⁹ Mêt Apumtau xolac la vô levac vac vîgwe tigee vîhati.

⁵⁰ Lêc he Yuda vông vêx wê lê levac wê mi kitaa vô Anutu gee hixôn xomxo levac vac vîgwe tigee he nîlô kidi lec nêb ob hi Pol yuu Banabas, om he vông vîyin vô yuu dì tii yuu la vêl ên he ben.

⁵¹ Om yuu lîlloo vîjuva vêl ên vîxa pîtehe ên nêbê he i xovô bê he nêñ nipaên yêp vô he. Mêt yuu loc dì la vîgwe Aikoniam.

⁵² Dì xomxo vông vinêñ wê dô Antiok gee he xêyaa vô nivîha dì Myakilôhô Ngîbua hîvun he xôn.

14

Pol yuu Banabas nêl xolac gê Aikoniam

¹ Gê vîgwe Aikoniam Pol yuu Banabas vông i tiyi wê yuu vông gê Antiok ge. Om yuu la vac

xumac lilo wê he Yuda vông ge dì nêl kiyang hixôn xêkizêc, om Yuda hixôn tibii ba he tibeac vông i vin Yesu.

² Lêc he Yuda wê o vông i vin lêm ge nêl kiyang vaxvax lec xomxo vông vinên om vông tibii wê o Yuda lêm gee he xêyaa vô nipaên vô xomxo vông vinên.

³ Mêd Pol yuu Banabas dô Aikoniam buc dia tyá dì nêl Apumtau xolac hixôn xêkizêc, dì Apumtau vông xêkizêc vô yuu tiyi wê yuu ob vông do levac toto ya ge, ên nêbê xomxo i yê dì xovô bê kiyang wê yuu nêl lec xêyaa vin lecén wê Apumtau vông ge, kiyang nôn vixôhilôg.

⁴ Lêc xomxo wê dô vigwe tigee hibu he la yuu, vilu vông i vin he Yuda dì vilu vông i vin sinale.

⁵ Mêd he Yuda hixôn tibii ba kidi lec hixôn lie levac, ên nêb he ob vông viyin vô Pol yuu Banabas dì nêx yuu ya ngidax mi yuu i yib.

⁶ Lêc yuu ngô wê he nêb ob hi yuu ge om yuu pec mi la Listla yuu Debi wê yêp vac vigwe levac Likonia ge, dì la vigwe wê yêp kwabo ge ya hixôn.

⁷ Mêd yuu nêl xolac vac vigwe tigee vihati.

Pol yuu Banabas nêl xolac gê Listla

⁸ Xomxo vux ti dô vigwe Listla, lêc ta kô i dì vixa vô xêlehelehe dì o mi vîlee ti lêm. Mi dô kizêc.

⁹ Mêd xomxo tyo ngô kiyang wê Pol nêl ge mêd Pol yê i xêkizêc dì xovô nêbê tyo vông i vin tiyi wê ob vông i vô nivîha lec ge,

¹⁰ om nêl vya levac ên nêbê, “Ông kidi lec mi le kisii.” Mêgem tyo kidi lec lutibed dì vîlee mi la.

¹¹ Tibii tibeac yê wê Pol vông xomxo tige vô niviha lec ge om he tyuc vac Likonia via ên nêbê, “Anutu tu xomxo manôn dì lop mi lam vô il.”

¹² Om he nêl he anutu kibun ga yuu lê lec Banabas yuu Pol, om nêl lê Sus lec Banabas di nêl lê Hemis lec Pol, ên Pol ge wê mi nêl kiyang tibeac.

¹³ Xumac ngibua wê Sus vông ge yêp kwabo vô vigwe tige ninya. Mêd xomxo wê mi si daa vô Sus ge ti la kô bwoc levac vux ya hixôn ngaola dì kô mi la vô vuayen ên xomxo nêb ob hi bwoc levac mi tung daa vô yuu.

¹⁴ Léc Banabas yuu Pol ngô kiyang tige om yuu nilô viyin dì yuu lêx ngakwi wê yuu vông ge sea di tup mi la le vac xomxo mahigun dì nêl via levac ên nêbê,

¹⁵ “Xamê, bêna lêc xam vông môp tibêge? Xii ga xomxo kibun ga xocbê xam ge. Léc xii lam ên xii nêb xii ob nêl kiyang niviha vô xam bê xam sea susu nôn maên tige dì pilepac nilôm i loc vô Anutu maviha wê tung lag yuu kibun dì gwec hixôn susu vihati yang ge.

¹⁶ Vixôhilôg, vô buc ilage xomxo vac vigwe vihati vông i tiyi xovôên wê heche va vông ge, dì Anutu o le vac xôn lêm.

¹⁷ Léc Anutu o xôpac ên xomxo dì vông he lungên i lêm. Nge, vông môp niviha vô il, xocbê vông lun lam gê kisii dì vông yaên vô nôn tibeac, om vông yaên tiyi xam dì vông xam xêmyaa vô niviha.”

¹⁸ Yuu nêl kiyang tige vô he, lêc he vô xekizêc nêb he ob tung daa vô yuu, om yuu nêl kiyang

tige tii vac vac om he o tung daa vô yuu lêm.

He nêx Pol ya ngidax

¹⁹ Mêd Yuda ya lam gê Antiok yuu Aikoniam dì val pilepac xomxo nilô om he nêx Pol ya ngidax dì dîdii i mî la vigwe ninyawehe ên he xo ên he nêb Pol yib.

²⁰ Lêc xomxo vông vinêñ val le ngîvina Pol dì i kidi lec dì lax viyangtôv, dì vigwe vidiien ge yuu Banabas la vigwe Debi.

²¹ Yuu nêl xolac vô tibii Debi dì he tibeac vông i vin. Pyap dêc yuu lax mî la Listla yuu Aikoniam dì Antiok tii vac nang.

²² Yuu ngidu xomxo vông vinêñ xôn ya kiyang dì nêl kiyang xêkizêc vô he ên nêbê, “Xam le xêkizêc vac vông vinêñ dì xam o lêc sea lêm. Il ob kô viyin tibeac tax êdêc la dô vac Anutu ben timuêñ.”

²³ Mêd vac vigwe vîhati yuu vînoo gyovixa wê ob viac xomxo vông vinêñ ge mêd yuu ngîbua yaêñ dì kitaa lec he vîhati ên nêb Anutu ti wê he vông i vin ge i viac he.

Pol yuu Banabas lax mî la Antiok vac vigwe levac Silia

²⁴ Pol yuu Banabas la vîlee vac vigwe Pisidia dì la vac vigwe levac Pampilia

²⁵ dì la nêl Anutu xolac vô tibii Pega. Pyap dêc loc mî la Atelia,

²⁶ dì lec sip dì lax mî la Antiok. Antiok ge wê ilage xomxo vông yuu vac Anutu vigê nêb i viac yuu dì yuu vông yuac. Mêd yuu vông yuac tyo pyap om yuu lax mî la Antiok.

²⁷ Yuu val Antiok mēd kituc xomxo vōng vinēn di nēl yuac vihati wē Anutu ngidu yuu xôn ge kitong vō he dī nēl hixōn ên nēbē, “Gwēbaga Anutu vōng tibii wē o Yuda lēm ge he ngô xolac hixōn dī vōng i vin.”

²⁸ Mēd yuu dō buc ya hixōn xomxo vōng vinēn tigee.

15

Xomxo vōng vinēn kitucma gê Jelusalem

¹ He Yuda wē dō Judia gee he ya la Antiok dī la nēl vō xomxo vōng vinēn bēga nēbē, “Xam obēc gôl nimnivi tiyi xolac wē Moses vōng ilage lēm ge od o tiyi wē Anutu ob kô xam lec ge lēm.”

² He nēl bēge lēc Pol yuu Banabas yê kiyang tige tiyiên ma om he ngaênma levac lec kiyang tige. Om xomxo vōng vinēn vinoo Pol yuu Banabas hixōn xomxo ya ên nēb he i loc Jelusalem vō Yesu nue ngivihi yuu gyovixa ên he i titô kiyang wē he ngaênma lec ge.

³ Xomxo vōng vinēn vōng he la, om he la môp Jelusalem dī la vac vīgwe toto vac Pinisia yuu Samelia dī he nēl lec wē tibii wē o Yuda lēm gee tibeac pilepac nilô dī vōng i vin Yesu ge kitong vō xomxo vōng vinēn, om he wē ngô kiyang tige, he xêyaa vō niviha.

⁴ Mēd he mīla tyip Jelusalem dī xomxo vōng vinēn hixōn Yesu nue ngivihi dī gyovixa, he kô Pol yuu Banabas he lie lec niviha. Mēd Pol yuu Banabas nēl yuac vihati wē yuu vōng dī Anutu ngidu yuu xôn ge kitong vō he.

⁵ Lêc Palisi ya wê vông i vin Yesu ge he kidi lec di nêl ên nêbê, "Xomxo vông vinê wê o Yuda lêm gee, xam gôl he ninivi dì nêl vô he bê he i tîmu vô xolac wê Moses vông ge."

⁶ Mêgem Yesu nue ngivihi hixôn gyovixa kitucma ên nêb ob viac kiyang tige.

⁷ He nêl kiyang tibeac lec kiyang tige, pyap dêc Pita kidi lec dì nêl vô he ên nêbê, "Xam lige, xam xovô pyap ên xam nêbê ilage Anutu vînôo a vac xam mahigun ên nêb a la nêl xolac vô tibii wê o Yuda lêm gee ên he i ngô dì vông i vin.

⁸ Mêd Anutu wê xovô il vîhati nîlôd ge vông Myakilôhô Ngîbua vô he tiyi xocbê vông vô il Yuda ilage. Om il xovô ên il nêbê Anutu yê he nivîha.

⁹ Dì Anutu o vông môp bangwe vô il Yuda dì vông bangwe vô he tibii ba lêm. Nge, he vông i vin om Anutu vông he vô paha lec.

¹⁰ Dì bêna lêc xam nêb xam ob yaxên Anutu? Moses xolac vông viyin vô buge ilage di il gwêbaga hixôn, dì il o tiyi wê il ob kîlê viyin tige lêm. Dì bêna lêc xam nêb xam ob lii viyin tige lec he wê o Yuda lêm ge hixônê?

¹¹ Il vông i vin ên il nêbê xêyaa vin lecên wê Apumtau Yesu vông ge ob vông il dô madviha di he êno ob dô mavîha."

¹² Pita nêl bêge mêt Yesu nue ngivihi hixôn gyovixa dô kiyang maên dì ngô kiyang wê Pol yuu Banabas nêl ge, om yuu nêl lec do levac wê Anutu ngidu yuu xôn dì yuu la vông vac tibii madiluhu ben ge.

¹³ Yuu nêl kiyang pyap mêt Jems nêl ên nêbê, "Xam lige, xam ngô kiyang wê a ob nêl ge.

¹⁴ Saimon Pita nêl vô xam gwêba ên nêbê taxlee Anutu xo tibii wê o Yuda lêm ge ên nêb ob vinoo he ya tu i nue.

¹⁵ Dì kiyang wê he plopete kivuu ilage nêl kiyang tige bêga nêbê,

¹⁶ 'Apumtau nêl ên nêbê, "Timuên ge a obêc vena, dì Devit xumac wê kipê ge a ob vena lox paha vac. Dì susu wê vô nipaên vac xumac ge, a ob viac vô i tii vac.

¹⁷ Om he wê o Yuda lêm ge, he ob vông yuac lec myagên Apumtau. He ge wê a vinoo he ên a nêb he i tu a nuge."

¹⁸ Kiyang tige Apumtau vyá wê nêl ilage mi i yêp.'

¹⁹ "Mêgem xovôên wê a vông ge bêga nêbê il ob vông viyin tibeac vô tibii ba wê pilepac he ge lêm.

²⁰ Lêc il ob kivuu kipihac i loc vô he bêga bê he i kol he ên yaên wê xomxo tung i tu daa vô anutu kityooên ge, dì he i o lêc vông môp yôdac vêx yuu vux lêm, di he i o ya lilii wê he ngibina kwa dì hi dô vac nilô ge lêm, dì he yaên hi i ma.

²¹ Èn kiyang wê yêp vac Moses xolac ge, xomxo mi nêl xolac tige vac viigwe vihati dì xomxo mi kitong xolac tige vac xumac lilo tiyi buc sabat vihati. Môp tige yêp ilage dì i val tyip lec gwêbaga hixôn."

Yesu nue ngivihi hixôn gyovixa vông kipihac la vô tibii vông vinên wê o Yuda lêm gee

²² Mêgem Yesu nue ngivihi hixôn gyovixa hixôn xomxo vông vinên vihati nêb ob vinoo lie ya ên vông he i loc hixôn Pol yuu Banabas mi

loc Antiok. Om he vīnōo Judas wē lē ngwe nēbē Basabas ge yuu Sailas, ên yuu ge xomxo levac wē he Yuda vōng ge.

²³ Yuu kō kipihac wē Yesu nue ngivihi hixōn gyovixa kivuu bēga nēbē, "Yesu nue ngivihi hixōn gyovixa kivuu kipihac tiga dī vōng i loc vō xam tibii Antiok yuu Silia dī Silisia wē xam vōng i vin Yesu gee.

²⁴ Xe ngō wē xomxo ya kidi vac xe mahigun di loc juda xam nilôm ya kiyang dī vōng xam nilôm vō viyin. Lēc xe o vōng he loc vō xam lêm.

²⁵ Mēgem xe kitucma dī hilu kiyang bēga ên xe nēbē xe ob vīnōo xomxo yuu i loc vō xam hixōn il lig Pol yuu Banabas wē xe xēmyaa vin lec yuu ge.

²⁶ Pol yuu Banabas o xona ên wē xomxo nēb ob hi yuu yib lec Yesu Kilisi lē ge lêm.

²⁷ Om xe vōng Judas yuu Sailas loc vō xam dī yuu ob nēl kiyang tiga hixōn vō xam.

²⁸ Myakilôhô Ngibua dō hixōn xe dī xe hilu kiyang bēga ên xe nēbē xe ob vōng viyin tibeac vō xam lêm. Dom mōp wē xam ob timu vō ge bēga bē

²⁹ xam kol xam ên susu yaēn wē xomxo kō mi la tung i tu daa vō anutu kityooēn ge, dī xam waēn hi i ma, dī xam o wa lili wē xomxo ngibina kwa dī hi dō vac nilô ge lêm, dī xam o lēc vōng yōdac vēx yuu vux lêm. Xam obēc sea mōp nipaēn tigee, od obēc nivīha. Vidiien xam. Xam dō nivīha."

³⁰ Mēd xomxo vōng vinēn vōng he la mēd he mīla Antiok dī kituc xomxo vōng vinēn vīhati dī vōng kipihac tyo vō he.

³¹ He kitong kipihac pyap dì he xêyaa vô niviha ên kiyang niviha wê yêp vac kipihac ge.

³² Judas yuu Sailas ge plopete yuu om yuu nêl kiyang tibeac mangwe vô he ên nêb i ngidu he xôn dì he i vông i vin xêkizêc.

³³ Mêd Judas yuu Sailas dô Antiok buc dia hixôn he. Pyap dêc lie Antiok nêl kiyang niviha vô yuu dì vông yuu lax vô he Jelusalem wê vông yuu lam ge.

³⁴ [Lêc Sailas nêb ob dô Antiok om dô.]

³⁵ Mêd Pol yuu Banabas dô Antiok, dì yuu hixôn xomxo tibeac mangwe nêl Apumtau xolac kitong vô he Antiok.

Pol yuu Banabas seama

³⁶ Buc ya la vêl dì Pol nêl vô Banabas ên nêbê “U ob lax mì la vô lige wê u la nêl Apumtau xolac vac he ben ilage, dì tup vac he mì xê bêc he dô niviha, me?”

³⁷ Mêd Banabas nêb Jon Mak i loc hixôn yuu,

³⁸ lêc Pol nêl ên nêbê, “Jon Mak sea u gê Pampilia ilage dì o vông yuac ti hixôn u lêm, om ob la hixôn u lêm.”

³⁹ Om yuu nêlma lec kiyang tige dì seama, om Banabas kô Mak dì yuu lec sip mì la vigwe Saiplas,

⁴⁰ dì Pol kô Sailas ên nêb yuu ob la, om lie vông vinêr vông yuu vac Apumtau vigê ên nêb i viac yuu.

⁴¹ Mêd yuu la vac vigwe Silia yuu Silisia vihati dì ngidu xomxo vông vinêr xôn.

16*Timoti la hixôn Pol*

¹ Pol kidi vac Antiock dî la Debi yuu Listla mî la tulec xomxo vông vinêñ ti lê nêbê Timoti. Timoti ta ge vêx Yuda ti wê vông i vin Yesu ge, dî ma ge tibii Glik ti.

² Mêd Timoti lie vông vinêñ vac vigwe Listla yuu Aikoniam gee nêl i kitong nêbê i xomxo niviha.

³ Mêgem Pol nêb Timoti i loc hixôn i om kô Timoti mî la gôl ninivi tiyi môp wê he Yuda vông ge. Pol xo he Yuda di vông môp tige, ên he Yuda vac vigwe tigee vihati, he xovô wê Timoti ma ge tibii Glik.

⁴ Mêd he la tup vac vigwe vihati dî nêl kiyang wê Yesu nue ngivihi hixôn gyovixa hilu gê Jelusalem ge kitong vô xomxo vông vinêñ ên nêb he i timu vô.

⁵ Om xomxo vông vinêñ vac konglegesen vihati vông i vin xêkizêc dî naba levac wê he vông ge le lec mî la kisii tiyi buc vihati.

Pol yê vivia lec wê xomxo Masedonia tyuc i ge

⁶ Myakilôhô Ngibua le vac he xôn ên nêb he i o nêl xolac vô tibii Esia lêm, om he la tup vac vigwe Plisia yuu Galesia.

⁷ Mêd he mila vigwe Misia dî xo nêb he ob la vigwe Bitinia, lêc Myakilôhô Ngibua wê Yesu vông ge le vac he xôn nêb he locên Bitinia i ma.

⁸ Mêgem he luu Misia vêl dî la Tloas.

⁹ Mêd vô bucêñ tige Pol yê vivia ti nêbê xomxo Masedonia ti le kisii dî kitaa i ên nêbê, “Ông sox lam Masedonia ên lam hôm xe lec.”

¹⁰ Pol yê vivia tige pyap mêt lutibed a, Luk, hixôn he, xe myag môp wê xe ob la Masedonia ge, ên xe xovô ên xe nêbê Anutu keac xe ên nêb xe la nêl xolac vô tibii viyang tiganê.

Pol la vigwe Pilipai dî Lidia vông i vin

¹¹ Mêgem xe lec sip gê Tloas dî la bôbac vô vigwe Samotles. Mêt xe xêp dî vidiên xe kô sip mi la Niapolis.

¹² Mêt xe sea Niapolis dî mila vigwe levac Pilipai wê yêp vac vigwe levac Masedonia ge. Vigwe tige tibii Lom viac. Xe dô vigwe tige buc ya,

¹³ dî buc sabat xe sea vigwe nilô dî mila vô mia ên xe xo ên xe nêb mêt vigwe wê xomxo mi kitaa lec ge yêp vô mia tige. Mêgem xe mila vô vêx ya wê kitucma mi xeedô ge, om xe la dô hixôn he dî nêl xolac vô he.

¹⁴ Vêx ti lê nêbê Lidia ngô kiyang tige. Lidia lam gê vigwe Taiataila dî mi vông yuac bisnis lec nivimihi hi. Lidia mi kitaa vô Anutu dî Apumtau pilepac i nilô dî i vô ninya vô kiyang wê Pol nêl ge.

¹⁵ Mêt Lidia hixôn xomxo wê mi dô hixôn i ge he vihati lipac mia. Mêt Lidia nêl vô xe ên nêbê, “Xam obêc wê bêc a vông i vin Apumtau nôn ge od xam lam dô vac a bog.” Nêl kiyang xekizêc vô xe om xe la dô hixôn i.

Pol yuu Sailas la dô vac xumac kalabuhu gê Pilipai

¹⁶ Buc ti xe nêb xe ob la vigwe ti wê xomxo mi kitaa vac ge, lêc xe mila tulec vêx yuac ti vac môp. Vêx tige, vimwo nipaên dô vac nilô dî nêl

kiyang vihatî kitong om xomxo wê vêx tige vông yuac vô he ge, he kô mone levac lec kiyang wê vêx tige mi nêl ge.

¹⁷ Mêd vêx tige timu vô xe hixôn Pol vixam dì tyuc ên nêbê, “Tibii tigae, Anutu ti wê luu baba vêl ge nue yuac, om he lam nêl môt wê Anutu ob vô xam vêl ên nipaên ge kitong vô xam.”

¹⁸ Vêx tyo nêl kiyang tibêge tiyi buc tibeac om Pol ni nyag vô i dì pop dì nêl vô vimwo nipaên ên nêbê, “A nêl lec Yesu Kilisi lê bêga bê ông lop mi loc vêl ên vêx tige.” Mêgem lutibed vimwo nipaên lop mi la vêl ên vêx tige.

¹⁹ Mêd xomxo levac wê vêx tige vông yuac vô he ge he yê dì xovô nêbê he ob kô mone ti tii vac lêm, om he hôm Pol yuu Sailas xôn dì kô yuu mi la vô xomxo levac vac viçwe wê he mi kitucma vac ge.

²⁰ He kô yuu mi la vô gavman levac manôn dì nêl vô he ên nêbê, “Xomxo yuu ga, Yuda yuu. Yuu lam il bed ga nêb ob vông il vô nipaên.

²¹ Om yuu nêl kiyang ya lec môt wê gavman viðu ên nêb il Lom ob timu vô lêm ge.”

²² Mêd tibii wê lam kitucma gee vihatî so vya vô Pol yuu Sailas, dì gavman levac tigee lêx yuu nêngakwi dì nêl ên nêb xomxo i pisa yuu.

²³ Mêd he hi yuu mi yuu kô myavinê levac, pyap dêc vông yuu la vac xumac kalabuhu dì nêl xekizêc vô xomxo ti wê mi viac xumac kalabuhu ge ên nêb i yê yuu xôn.

²⁴ Mêd xomxo tige ngô kiyang wê he nêl xekizêc vô i ge, om kô yuu mi la tung vac xumac nilô wê yêp mahigun ge dì ving yuu vixa xôn ya plang.

²⁵ Vô vivuaên mahigun Pol yuu Sailas kïtaa dì vông lilo vô Anutu, dì tibii vihati wê dô vac xumac kalabuhu gee he ngô hixôn.

²⁶ Lêc lutibed ngiyêg levac ti val dì xumac kalabuhu yoc, dì lutibed vuayen vihati tax dì sen wê dô lec tibii kalabuhu vigê gee tul vël ên he.

²⁷ Om tibii ti wê viac xumac kalabuhu ge kidi lec, lêc yê wê vuayen vihati tax mi la le myadongên ge, dì xo ên nêbê tibii kalabuhu pec mi la, om loc hôm yipac nêb ob hi ici va yib.

²⁸ Lêc Pol keac vyac levac vô i ên nêbê, “Hiên ông i ma, ên xe vihati dô.”

²⁹ Om xomxo tyo keac dì he dii ngwax mi lam, dì i tup mi la vô Pol yuu Sailas vac xumac lôma dì la yev vixa kïtu vô yuu hixôn ni yetacên.

³⁰ Mêd kô yuu mi la vixun dì kinêg vô yuu ên nêbê, “Xomxo levac muue, a ob vông bêna êdêc Anutu i hôm a lec?”

³¹ Om yuu nêl lax vô i ên nêbê, “Ông vông i vin Apumtau Yesu dì Anutu ob hôm ông lec hixôn vinême nume.”

³² Mêd yuu nêl Apumtau xolac vô xomxo tige hixôn xomxo vihati wê mi dô vac i ben gee.

³³ Vô buc tibed tige xomxo tige kô yuu mi la lipac yuu ninivi wê tibii hi i vô kityax ge. Dì Pol yuu Sailas lipac xomxo tige hixôn vinê nue vihati.

³⁴ Pyap dêc xomxo tyo kô yuu mi la vac ben xumac lôma dì la vông yaên vô yuu, dì he vinê nue vihati xêyaa vô niviha ên wê he vông i vin Anutu ge.

³⁵ Vigwe vidiiên titige gavman levac vông nue xêhipu val dì he nêl ên nêbê, “Ông piwelac

xomxo yuu ge dì vông yuu i loc.”

³⁶ Om xomxo wê viac xumac kalabuhu ge la nêl vô Pol ên nêbê, “Gavman levac vông kiyang lam ên nêbê muu loc, om muu loc hixôn xêmyaa niviha.”

³⁷ Léc Pol la nêl vô xêhipu ên nêbê, “Xii ga tibii Lom yuu, léc he hi xii vô xomxo tibeac manôn dì vông xii la dô vac kalabuhu vidaaên. Dì he o tulec soén wê xii vông ge ti lêm, dì gwêbaga he nêb he ob vông xii la kiyang maên. Ge o tiyi lêm. Om heche va i lam kô xii mi loc.”

³⁸ Mêd xêhipu lax nêl kiyang tige vô gavman levace om he ngô dì xona mabu ên bo ti wê nêl ên nêbê yuu ge tibii Lom yuu.

³⁹ Om he la nêl kiyang malehe vô yuu ên nêbê, “Xe vông i so vô muu,” mêd kô yuu mi he la vixun dì nêl vô yuu ên nêbê, “Muu sea vigwe ga dì loc.”

⁴⁰ Pol yuu Sailas sea kalabuhu dì la vac xumac Lidia vông, dì yuu yê lie vông vinên dì nêl kiyang wê ob ngidu he xôn ge ya vô he, pyap dì yuu la.

17

Xomxo Tesalonaika nêb ob hi Pol yuu Sailas

¹ Pol yuu Sailas sea vigwe Pilipai dì la vigwe Ampipolis dì la vigwe Apolonia. Nang dì yuu miла vigwe Tesalonaika. Xumac lilo wê he Yuda vông ge ti le vac vigwe tige,

² om Pol la vac xumac tige tiyi xocbê mi la vac ya ilage, om la vac xumac tige lu yon lec buc sabat dì he Yuda nêlma lec kiyang wê yêp vac kipihac xolac ge.

³ Mêd Pol nêl xolac kehe kitong vô he dì nêl ên nêbê, “Kilisi ti wê xam dô bin ge, Anutu tyuc lec nêb ob kô myavinê dì yib dì kidi lec mavîha vac yibên. Om Yesu wê a nêl i kitong vô xam gwêbaga ge, ge Kilisi tyo tige.”

⁴ Mêd xomxo wê ngô kiyang gee he ya vông i vin kiyang wê Pol nêl ge om he timu vô Pol yuu Sailas vixa, dì tibii Glik wê mi kitaa vô Anutu gee hixôn tibii levac vinêe, he tibeac vông i vin hixôn.

⁵ Lêc he Yuda xêyaa vô myavinê vô yuu om he la kô tibii nipaên wê mi dô vax vac vigwe tigee mêd he kituc xomxo tibeac dì he xôn vông nididun levac vac vigwe Tesalonaika, dì la ka bua ên xumac wê Jeson vông dì myag Pol yuu Sailas ên nêb ob kô yuu mi la vô xomxo levac.

⁶ Lêc he o yêvô yuu lêm, om he didii Jeson hixôn lie vông vinêna ya mi la vô gavman levac wê viac vigwe Tesalonaika ge, dì nêl vô he ên nêbê, “Xomxo yuu wê la vac vigwe vihati mi la vông xomxo vô nipaên ge yuu val dô ga vac il bed.

⁷ Dì Jeson ga kô yuu mi la vac i ben dì he pwoo king Sisa kiyang vac dì nêl ên nêbê king ngwe dô lê nêbê Yesu.”

⁸ Mêd gavman levac hixôn xomxo vihati ngô kiyang tige dì yetac mabu.

⁹ Mêd he nêl vô Jeson he lie ên nêb he i kisuu kot, pyap dì he la.

Pol yuu Sailas la vigwe Belia

¹⁰ Vô bucên tige xomxo vông vinêna vông Pol yuu Sailas la, dì yuu la vigwe Belia. Yuu mi la Belia mêd la vac xumac lilo wê he Yuda vông ge.

¹¹ He Yuda wê dô Belia gee he vô ninya lehe vô xolac luu Yuda wê dô Tesalonaika gee vêl, om he hôm kiyang wê yuu nêl ge lec nivîha dî he mi kitong kiyang wê yêp vac kipihac xolac ge tiyi lec buc vîhati ên nêb ob xovô bê kiyang wê yuu nêl ge, ge kiyang nôn, me?

¹² Mêgem he Yuda tîbeac, he vông i vin, dî Glik levac wê dô hixôn he gee, vêx yuu xôn vux tîbeac vông i vin hixôn.

¹³ Lêc he Yuda wê dô Tesalonaika gee ngô wê Pol la nêl Anutu xolac gê Belia ge, om he la Belia dî la nêl kiyang vaxvax ya vô he Belia om vông he yetac dî xêyaa vô myavinê vô Pol.

¹⁴ Om lutibed xomxo vông vinêng vông Pol la gwec ninya dî Sailas yuu Timoti dô Belia.

¹⁵ Mêd xomxo wê la hixôn Pol ge kô i mi la Atens, pyap dî he lax mi la ben Belia, lêc Pol vông kiyang vô he nêbê Sailas yuu Timoti i loc lutibed vô i.

Pol nêl xolac vô tibii Atens

¹⁶ Pol dô bin Sailas yuu Timoti gê Atens, lêc yê wê anutu kityooên tîbeac dô vac vigwe tige om vông i nilô vô viyin.

¹⁷ Mêgem Pol la vac xumac liло wê he Yuda vông ge dî he Yuda hixôn tibii ba wê vông i vin Anutu ge, he Pol nêlma lec xolac. Dî buc vîhati Pol la nêl kiyang vô xomxo wê kitucma mi dô lec wetôv ge.

¹⁸ Om tibii wê vông i vin kiyang ti nêbê Epikulian ge hixôn he wê vông i vin kiyang wê nêbê Stoik ge he Pol ngaénma lec kiyang, dî he ya nêl lec Pol ên nêbê, "Xomxo ti wê nêl kiyang

vaxvax ge nêb ob nêl kiyang vatya vô ilê?" Di he ya nêl ên nêbê, "Mêd ob nêl kiyang lec anutu wê xomxo ya vông." He nêl bêge, ên he ngô xolac wê Pol nêl lec Yesu wê kidi lec vac yibêng ge.

¹⁹ Om he kô Pol mi la vô kaunsil wê mi kitucma lec kitôn Aliopagas ge, di he nêl vô Pol ên nêbê, "Xe ob ngô kiyang paha wê ông nêl vô xomxo ya ge.

²⁰ Ên kiyang wê ông nêl ge, xe ngô di yaxêng lêc ge kiyang ba ti wê xe lungêng ge, om ông nêl kiyang tyo kehe kitong ên xe ngô."

²¹ Tîbii Atens hixôn tîbii wê la dô hixôn he gee, he mi kitucma tîyi buc vihati ên he nêb he ob ngô kiyang paha di nêl kiyang paha. Di he o vông yuac ti hixôn lêm. Nge, he dô vac môt tige tibed.

²² Om Pol kidi mi la le vac he kaunsil mahigun di nêl vô he ên nêbê, "Xam tîbii Atens. A xê wê xam vông yuac levac lec kitaaên vô anutu ya,

²³ ên a tup vac vigwe wê xam vông ge di a xê anutu wê xam mi kitaa vô ge, di a xê alta ti wê kiyang yêp lec bêga nêbê, 'Alta tiga anutu wê xe lungêng ge, ixe.' Om Anutu tige wê xam lungêng lêc xam mi kitaa vô ge, a ob nêl i kitong vô xam.

²⁴ "Anutu tige wê tung kibun hixôn susu vihati yang, di i ge Apumtau wê viac lag yuu kibun om ob dô vac xumac wê xomxo lox ya vigê ge lêm.

²⁵ Anutu ge, susu ti o ma ên i lêm, di xomxo ti ob vông yuac ên ngidu i xôn lêm. Ên ici va vông myakilôhô hixôn mavîha vô xomxo di vông susu tibeac vô he.

²⁶ Taxlee Anutu tung xomxo tibed di xomxo vô tibeac lec, mêd Anutu vông mi he dô lec kibun

ga kidu kidu dì ici va vông buc vô he dì vông yôg vac kibun wê he ob dô lec ge.

²⁷ Anutu nêb xomxo vihati i vông yuac lec myagên i ên he obêc tulec i. Lêc Anutu o dô teva ên il lêm.

²⁸ Anutu ge wê vông xekizêc vô il dì il dô madviha dì il vilee mi la dì lôm. Tiyi xocbê xam lime wê piyôp levac ge nêl ên nêbê, ‘Il vihati tu i nue.’

²⁹ Il ga Anutu nue om il ob nêl bê Anutu ge tiyi xocbê susu wê xomxo vaci piyôp xovô, dì he tixuu lec gol yuu silva dì ngidax ge lêm.

³⁰ Ilage xomxo o xovô Anutu lêm, lêc Anutu o nêl kiyang ti lec he lêm. Lêc gwêbaga Anutu nêl kiyang vô xomxo vac vigwe vihati ên nêbê he i pilepac he.

³¹ Èn Anutu vinoo buc ti pyap, om obêc yaxêñ xomxo vihati nêl kiyang i yêp bôbac vô buc tige. Anutu vông yuac tige vac xomxo ti vigê om tiipi vô xomxo tyo kidi lec mavîha vac yibêñ, ên nêbê xomxo vihati i xovô bê Anutu vinoo xomxo tige vixôhilôg.”

³² Xomxo tigee ngô kiyang wê Pol nêl lec xomxo ti wê kidi lec mavîha vac yibêñ ge, om he ya nêl kiyang manôn nipaêñ ya lec Pol, lêc he ya nêl ên nêbê, “Buc ti xe ob ngô kiyang tige i tii vac nang.”

³³ Pyap dêc Pol sea he dì la.

³⁴ Lêc xomxo ya vông i vin kiyang wê Pol nêl ge dì timu vô i vixa. He wê vông i vin ge ti lê nêbê Daionisias wê kaunsil vac vigwe Aliopagas ge ti, yuu vêx ngwe lê nêbê Damalis, dì xomxo ya hixôn.

18

Pol la vông yuac vac Kolin

¹ Pol sea Atens di la Kolin,

² dì mìla tulec Yuda vux ti lê nêbê Akwila wê ben kehe Pontas ge. Ilage Akwila yuu vinê Plisila dô Lom wê yêp vac vigwe levac Itali ge, lêc king Klodias nêl ên nêbê he Yuda he i sea Lom. Om yuu sea Lom dì la dô Kolin. Buc ya lam la vêl dì Pol mila vô yuu,

³ lêc yê yuac wê yuu vông ge tiyi xocbê yuac wê i vông ge, om la dô hixônyuu dì yon duu xumac sel dì tibii kisuu.

⁴ Mêd buc sabat vihati Pol la vac xumac lilo wê he Yuda vông ge mi la nêl kiyang tibeac vô he, ên nêb he Yuda hixôn tibii ba he i vông nilô i loc vô Yesu dì vông i vin.

⁵ Mêd Sailas yuu Timoti lam gê Masedonia di val vô Pol, dì Pol nêl xolac vô he Yuda tiyi lec buc vihati dì nêl vô he ên nêbê, "Yesu ge Kilisi wê Anutu vinoo i pyap ge."

⁶ Lêc he Yuda pwoo Pol via vac dì so via vô i om Pol liloo vijuva vêl ên ngakwi wê i vông ge ên nêbê he i xovô nêñ nipaén wê he vông ge, dì nêl vô he ên nêbê, "Xam obêc wib mi la vac nipaén ge od ge myavîwen wê xacxam va vông, ên a o vông nipaén ti vô xam lêm. Om gwêbaga a ob sea xam dì la nêl xolac vô tibii madiluhu wê o Yuda lêm gee."

⁷ Mêgem Pol sea he mi la dô vac tibii ti ben lê nêbê Tisias Jastas. Tisias ge mi kitaa vô Anutu, dì i xumac le kwabo vô xumac lilo wê he Yuda vông ge.

⁸ Dì xomxo levac ti wê mi viac he Yuda xumac lilo ge lê nêbê Klispas hixôn vînêe nue vông i vin Apumtau, dì tibii Kolin tibeac ngô xolac wê Pol nêl ge dì vông i vin dì lipac mia.

⁹ Vô bucên ti Anutu vông vîvia ti lam vô Pol bêga nêbê, "Xonaên i ma. Ông nêl xolac dì le i o dô xôa maên lêm.

¹⁰ Èn a dô hixôn ông, om xomxo ti o tiyi wê ob vông ông vô nipaên ge lêm, ên xomxo wê tu a nuge ge tibeac dô vac vigwe tiga."

¹¹ Om Pol dô Kolin tiyi klismas ti dì dentuc vigê vilu dì sec ti, dì tixuu tibii Kolin ya Anutu xolac.

¹² Vô buc wê Galio tu gavman levac dì viac vigwe Glik ge he Yuda tibeac kitucma dì la hôm Pol xôn dì kô mi la vông kiyang vô

¹³ dì nêl ên nêbê, "Xomxo tiga tixuu xomxo lec môp kitaaén lê, lêc la môp bangwe dì o tiyi xocbê xolac wê xe vông ge lêm."

¹⁴ Mêd Pol nêb ob nêl kiyang, lêc gavman levac Galio nêl vô he Yuda ên nêbê, "Xam Yuda, xomxo tiga obêc pwoo kiyang wê gavman vông ge vac, me obêc vông môp nipaên ya ge od a ob ngô kiyang wê xam nêl ge.

¹⁵ Lêc xam lam kinêg a lec kiyang hixôn lê dì xolac wê xacxam va vông ge, om xacxam va kô xam kiyang mi loc viac, ên a ob ngô kiyang tibêge lêm."

¹⁶ Mêd Galio tii he vêl ên kot,

¹⁷ dì he la hôm xomxo levac wê mi viac Yuda xumac lilo ge ti lê nêbê Sostenis xôn dì kô mi la hi vô gavman levac Galio manôn dì Galio yê lêc o nêl kiyang ti lec lêm.

*Pol lax mi la Antiok wê yêp vac vigwe levac
Silia ge*

¹⁸ Pol dô Kolin buc ya, nang dêc sea xomxo vông vinên tigee, dì Pol hixôn Plisila yuu Akwila yon la Senklia ên nêb ob lec sip mi la Silia. Gê Senklia Pol hilu kiyang ti vô Anutu om kiping bazub lihi.

¹⁹ Yon mîla Epesas, dì Pol sea yuu dô dì la vac xumac lîlo wê he Yuda vông ge dì la nêl kiyang vô he.

²⁰ Mêd he nêl vô Pol ên nêb i dô hixôn he buc ya, lêc Pol nêl nêb ob la.

²¹ Om buc wê ob sea he ge od nêl vô he ên nêbê, “Anutu obêc tyuc lec ge od a obêc vena vô xam tii vac.” Pyap dì Pol sea he dì la lec sip mi la.

²² La lec sip mi la Sisalia, lêc sip mîla le dì i lop vêl ên sip dì la Jelusalem mi la keac vô xomxo vông vinên. Pyap dì i loc mi la Antiok.

Apolos nêl xolac gê Epesas

²³ Mêd Pol dô Antiok buc ya, nang dêc kidi vac Antiok dì la tup vac vigwe wê yêp vac vigwe levac Galesia yuu Plisia ge, dì la nêl kiyang vô xomxo vông vinên ên nêb i ngidu he xôn.

²⁴ Yuda ti lê nêbê Apolos wê ben Aleksandlia ge mîla dô Epesas. Apolos ge mi nêl kiyang niviha dì xovô kiyang vihati wê yêp vac kipihac xolac ge.

²⁵ Ilage xomxo nêl Apumtau Yesu môp kitong vô Apolos mi i xovô dì i nilô kidi i nêb ob timu vô xolac vihati, om Apolos nêl Yesu kitong bôbac vô xomxo, lêc môp mia lipacêng ge, xovô wê Jon lipac xomxo ge tibed.

²⁶ Mêd Apolos la nêl xolac vac xumac lilo wê he Yuda vông ge dì xonaên ma, dì Plisila yuu Akwila ngô kiyang wê Apolos nêl ge, om kô i mi la vac yuu ben dì la nêl Anutu môp yuu xolac wê Apolos lungêng ge vihati kitong vô i.

²⁷ Mêd Apolos nêb ob la vigwe Glik dì lie vông vinêng Epesas tyuc lec nêb i loc. Om he kivuu kipihac ti dì vông i la vô xomxo Glik ên nêbê he i kô Apolos lec niviha. Mêgem Apolos mila Glik, dì xomxo wê Anutu xêyaa vin lec he mi he vông i vin gee, Apolos ngidu he xôn.

²⁸ Apolos he Yuda ngaênma lec xolac vô xomxo tibeac manôn, lêc Apolos nêl kiyang hixôn xekizêc om hi he nêng kiyang tô mi la. Ên Apolos nêl kiyang wê yêp vac kipihac xolac ge kitong vô he om vông xovôen vô he ên nêbê Yesu ge Kîlisi wê Anutu vinoo pyap ge.

19

Pol la nêl xolac gê Epesas

¹ Apolos dô Kolin dì vô buc tige Pol la tup vac vigwe kitôn dì mila Epesas. Dì mila tulec xomxo vông vinêng ya

² dì kinêg vô he ên nêbê, “Buc wê xam vông i vin taxlee ge, Myakîlôhô Ngibua lam dô hixôn xam, me?” Lêc he nêl ên nêbê, “Xe o ngô kiyang ti lec Myakîlôhô Ngibua lêm.”

³ Om Pol kinêg vô he ên nêbê, “Om xam lipac mia tina?” Lêc he nêl ên nêbê, “Xe lipac mia tiyi wê Jon vông ge.”

⁴ Mêd Pol nêl ên nêbê, “Ilage Jon lipac xomxo wê pilepac he dì vô nimi vô nipaên ge, dì nêl vô

he ên nêbê he i vông i vin xomxo ti wê ob val
timuên ge. Xomxo tige Yesu.”

⁵ Xomxo tigee ngô kiyang wê Pol nêl ge om he
lipac mia lec Apumtau Yesu lê.

⁶ Mêd Pol vyax vigê lec he di Myakilôhô Ngibua
lam hivun he xôn di vông he keac vac tibii toto
vya wê he lungên ge di he nêl kiyang tiyi xochê
plopet ge.

⁷ Xomxo tigee vigê yuu di tô mi la yuu.

⁸ Mêd Pol la vac xumac lilo wê he Yuda vông
ge di la nêl Anutu xolac vô xomxo hixôn xêkizêc
di xonaên ma. Pol nêl Anutu ben kehe kitong vô
he. Pol vông môp tibêge tiyi dentuc yon.

⁹ Lêc xomxo ya nilô xêkizêc om he o vông i
vin kiyang wê Pol nêl ge lêm, di he la nêl kiyang
nipaên lec môp wê Yesu vông ge vô xomxo tibeac
manôn. Mêgem Pol hixôn xomxo vông vinê sea
he di la dô vac xumac wê Tilanas mi tixuu xomxo
vac ge, di Pol viac kiyang niviha vô xomxo tiyi
buc vihati.

¹⁰ Pol vông môp tibêge tiyi lec klismas yuu, om
Apumtau xolac la vô he Yuda hixôn he Glik wê
dô vac vigwe levac Esia ge vihati.

Kiyang lec Siva nue vux

¹¹ Anutu vông xêkizêc vô Pol om Pol vông do
levac tibeac,

¹² om xomxo kô Pol nivimihi wê ka bazub ya ge
hixôn i nêngakwi ya mi la vông vô xomxo wê
yidac ge di he vô niviha lec, di xomxo wê vimwo
nipaên dô vac he nilô ge, vimwo nipaên pec mi
la vêl ên he.

¹³ Yuda ya mi vilee vac vigwe viyang viyang di
la tii vimwo nipaên vêl ên xomxo, di he ya tixuu

nêb ob nêl Apumtau Yesu lê dì tii vimwo nipaên vêl lec Yesu lê. Om he nêl bêga nêbê, “Yesu ti wê Pol nêl i kitong ge, xe nêl vô ông lec i lê bêga bê ông lop mi loc vêl ên xomxo tige.”

¹⁴ Xomxo levac wê mi si daa vô Anutu ge ti lê nêbê Siva, nue vux vigê vi lu dì sec yuu vông môp tibêge,

¹⁵ lêc vimwo nipaên nêl vô he ên nêbê, “A xovô Yesu dì a xovô Pol, lêc xam ge letya?”

¹⁶ Mêd xomxo ti wê vimwo nipaên dô vac i niłô ge hôm he xôn dì hi he ninivi vô nipaên dì lêx he ngakwi sea, om he sea xumac tige dì pec mi la xêtuac.

¹⁷ Mêd he Yuda hixôn he Glik wê dô Epesas gee vihati ngô kiyang tige om he xona mabu dì pimil Apumtau Yesu lê.

¹⁸ Mêgem xomxo vông vinêñ tibeac lam nêl he nêñ nipaên wê mi vông ge kitong seac,

¹⁹ dì he wê mi vông yevac ilage kituc he kipihac yevac lam dì si lec ngwax vô xomxo vihati manôn. Kipihac tigee, he kisuu lec mone levac tiyi xochê 50,000 kina.

²⁰ Mêgem Apumtau xolac la vô levac vac vigwe tibeac.

Tibii Epesas vô nididun levac lec he anutu Atemis

²¹ Pyap dêc Myakilôhô Ngibua vông xovôên vô Pol, om Pol nêl ên nêbê, “A ob la tup vac vigwe Masedonia yuu Glik dì la Jelusalem. Pyap dì a ob la Lom hixôn.”

²² Mêd Pol vông Timoti yuu Elastas wê yuu mi ngidu i xôn ge yuu la Masedonia, dì Pol dô myabotya gê Esia.

²³ Vô buc tige xomxo ya vông vevac vô môp wê Apumtau vông ge dì vông nididun levac.

²⁴ Èn xomxo ti dô Epesas lê nêbê Demitlias wê mi vông yuac lec silva. Demitlias vông xumac nipwo ya silva tiyi xochê xumac ngibua wê anutu kityooén Atemis vông ge. Demitlias he nue yuac kô mone mabu lec yuac tige,

²⁵ om Demitlias kituc nue yuac hixôn tibii wê mi vông yuac tibêge lam dì nêl vô he ên nêbê, "Xame, xam xovô wê il kô mone mabu lec yuac wê il mi vông ge.

²⁶ Lêc xam wê dì ngô wê Pol val pilepac xomxo tibeac nilô dì he vông i vin kiyang wê nêl ge. Èn Pol nêl ên nêbê anutu wê xomxo vông ya vigê ge, ge o Anutu nôn lêm. Pol lam nêl kiyang tige vac il bed dì nêl vac vigwe levac Esia vihati hixôn.

²⁷ Om kiyang wê Pol nêl ge ob vông yuac bisnis wê il vông ge lê vô nipaên, dì xumac ngibua wê anutu Atemis vông ge, xomxo ob yê tiyi xochê xumac pîleva. Atemis ge il anutu vêx wê il Esia hixôn xomxo vac vigwe vihati mi kitaa vô ge, lêc Pol kiyang ob vông lê levac wê Atemis vông ge vô nipaên."

²⁸ Xomxo tigee ngô kiyang wê Demitlias nêl ge om he xêyaa vô myavînê dì he tyuc via levac ên nêbê, "Atemis wê il Epesas vông ge i vêx levac."

²⁹ Mêd tyucêñ tige la vac vigwe Epesas vihati om tibii vihati vông didun levac dì tup mi la hôm Gaias yuu Alistakas xôn dì didii yuu dì he la vac vigwe wê he mi kitucma vac ge. Yuu ge Masedonia yuu wê mi la hixôn Pol ge.

³⁰ Pol nêb ob la vac tibii wê kitucma gee

mahigun, lêc xomxo vông vinên le vac xôn nêb i locên i ma.

³¹ Dêc gavman Esia mangwe wê Pol nipipu ge he vông kiyang la vô Pol nêbê i loc vacên kitucmaên i ma.

³² Mêd xomxo wê kitucma gee, he tibeac o xovô kitucmaên tige kehe lêm, om he piyôp juda dì he ya tyuc kiyang bangwe dì ya tyuc kiyang baba ya.

³³ Om Yuda ya kô lie ti lê nêbê Aleksanda mi la tung vac tibii kitucmaên mahigun ên nêbê i nêl kiyang vô he, om Aleksanda vông vigê la kisii ên nêb ob nêl kiyang.

³⁴ Lêc xomxo tiguee yê Aleksanda dì xovô nêbê ge Yuda ti, om he vihati tyuc vya yêp tibed ên nêbê, "Atemis wê il Epesas vông ge i vêx levac." Mêd he tyuc vya tibêge tiyi hiyôv manôn yuu.

³⁵ Mêd xomxo levac wê mi kivuu kiyang wê he Epesas vông ge ti lam keac lec he dì he dô kiyang maên, dì i nêl vô he ên nêbê, "Xam Epesas, bêna lêc xam tyuc vya lec Atemis? Xomxo vihati xovô ên nêbê il Epesas viac xumac ngibua wê Atemis vông ge dì il viac ngidax ngibua wê tô gê kisii ganê mi lam ge hixôn.

³⁶ Xomxo ti tiyên ma wê ob pwoo kiyang tige vac, om xam dô dïdun maên, dì xam o lêc vông môp nipaên decdec lêm.

³⁷ Xam kô xomxo yuu ge mi lam, lêc yuu o vun susu ti vac xumac ngibua lêm, dì yuu o so vya vô anutu wê il vông ge lêm.

³⁸ Om Demitlias he nue yuac obêc nêb vông kot vô xomxo ti ge, od buc wê xomxo ob vông kot lec ge yêp, dì gavman levac dô, om he i loc

vông kiyang vô gavman levac ên i titô he nêñ kiyang.

³⁹ Lêc kiyang wê xam vông ge ya obêc gên yêp ge od buc wê kitucmaêñ ge xam nêñ kiyang tige dì il hi i yib.

⁴⁰ Ên môp wê il vông gwêbaga tiyi wê il ob tulec myaviwen levac, ên il lam kitucma mi vông didun levac, lêc gavman obêc kinêg kitucmaêñ tiga kehe vô il ge, od o tiyi wê il ob nêñ kiyang ti lax vô he ge lêm.”

⁴¹ Xomxo levac nêñ bêge vô he dì vông he toto la.

20

Pol la tup vac vigwe Masedonia yuu Glik

¹ Nididun wê Epesas vông ge tiyôô, dì Pol keac xomxo vông vinêñ kituc lam vô i dì viac kiyang vô he ên nêñ i ngidu he xôn. Pyap dêc pul he vigê dì sea he di la Masedonia.

² Mêd Pol tup vac vigwe Masedonia vihati di nêñ kiyang tibeac vô xomxo vông vinêñ ên nêñ i ngidu he xôn. Pyap dì i la Glik

³ dì la dô dentuc yon. Nang dêc Pol nêñ ob lec sip mi la Silia, lêc he Yuda wê dô Glik ge hilu kiyang xôn nêñ ob hi Pol i yib om Pol xo nêñ ob lax mi la Masedonia.

⁴ Xomxo wê la hixôn Pol ge he lê nêbê Sopata wê ma Pilas wê lam gê Belia ge, dì Alistakas yuu Sekandas wê yuu lam gê Tesalonaika ge, dì xomxo Debi ti lê nêbê Gaias, dì Timoti, dì Tikikas yuu Tlopimas wê yuu lam gê vigwe levac Esia ge.

⁵ Xomxo tigee la dô bin xe gê Tloas.

6 Dì xe dô dì da levac wê Yuda mi ya blet wê yis maên ge lam la vêl, mêt xe lec sip gê Pilipai dì la, dì buc vigê vilu lam la vêl lêc xe mîla Tloas dì dô da ti gê Tloas.

Pol vông Yutikas kidi lec maviha

7 Xe kitucma lec da ên xe nêb xe ob xa yaên di xa pasa hixôn, mêt Pol nêl xolac vô xe ên nêb vidiién titige ob sea xe dì la, om nêl xolac dia dì i la dì la viâuaên mahigun.

8 Xe kitucma vac xumac nilô wêyêp kisii ge dì lam tibeac tum vac.

9 Mêt xomxo ngivihi ti lê nêbê Yutikas la dô lec xumac vuayen nipwo kisii, mêt Pol nêl kiyang dia om Yutikas manôn yêp dì i yêp nilô ma om tô lec vuayen nipwo tige dì la kibun. Xumac nilô tige yêp kisii dì nilô ti yêp vac mahigun dì ti yêp ngibi. Om he lop mi la yê ngivihi tige lêc yib.

10 Mêt Pol lop mi la vô xomxo tyo dì le ni xocên kisii dì hôm lec vigê dì nêl vô he ên nêbê, “Xam o vô viyin lêm, ên ga dô maviha.”

11 Mêt Pol lec mi lax kisii dì lax ya hixôn xomxo vông vinén. Pyap dì i nêl kiyang dia vô he dì vigwe vidii lec, dì sea he dì la.

12 Mêt ngivihi tyo dô maviha dì he kô mi lax ben hixôn xêyaa niviha.

Pol sea Tloas dì la Mailitas

13 Mêt xe lec sip gê Tloas mi la mug mi la vigwe Asos, ên Pol nêl nêb ob la kibun mi la Asos dì xe xôn obêc lec sip gê Asos.

14 Om Pol mîla vô xe gê Asos, dì xe kô i lec sip dì xe xôn la Mitilini.

¹⁵ Nang dêc xe sea Mitilini mi la, di vigwe vidiien titige xe mila kwabo vô vigwe Kaios, di xe xép di vigwe vidiien xe mila Semos di vidiien xe mila Mailitas.

¹⁶ Xe luu vigwe Epesas vêl, ên Pol nêb ob dô vigwe levac Esia buc tibeac lêm, ên xo nêb ob la lutibed ên la yê buc Pentikos gê Jelusalem.

Pol nêl kiyang vô gyovixa Epesas

¹⁷ Vac vigwe Mailitas Pol vông kiyang la vô gyovixa Epesas nêb he i loc vô i.

¹⁸ Om he mila di Pol nêl vô he ên nêbê, "Xam xovô môp yuu yuac wê a lam vông vac xam mahigun vô buc wê a val Esia taxlee ge hixôn buc vihati wê a dô hixôn xam ge.

¹⁹ Di buc tibeac he Yuda hilu kiyang xôn nêb ob vông viyin vô a, om a dô vac viyin tibeac, di a lêg vô nipwo lec, lêc a vông yuac wê Apumtau vông vac a vigêg ge.

²⁰ Di a o yax kiyang ti vun ên xam lêm. Nge, a nêl kiyang wê ob ngidu xam xôn ge vihati yêp seac vô xam. A tixuu xam vac kitucmaên di a loc tixuu xam vac xam toto bom hixôn.

²¹ Di buc tibeac a nêl kiyang xekizêc vô xam Yuda hixôn xam tibii ba ên a nêbê xam pilepac nilôm i loc vô Anutu di xam vông i vin il lig Apumtau Yesu.

²² Om xam ngô lê. Gwêbaga Myakilôhô Ngibua nêl vô a nêb a la Jelusalem, lêc viyin wê xomxo ob vông vô a gê Jelusalem ge, a lungên.

²³ Vac vigwe vihati wê a la dô vac ge Myakilôhô Ngibua nêl kitong vô a ên nêbê a ob kô viyin di tibii ob tung a vac xumac kalabuhu.

24 Lêc a nêb a ob vông yuac vihati wê Apumtau Yesu vông vô a ge i loc tiyi lec myahipu dì a o xo a nignivi lêm. Yuac wê a ob vông ge a ob nêl vizid nivîha wê Anutu vông ge kitong vô xomxo.

25 “Xam xovô bê ilage a loc tup vac xam dì loc nêl Anutu ben kehe kitong vô xam, lêc gwêbaga a xovô ên a nêbê xam obêc wê a magnôn tii vac lêm.

26 Om a ob nêl kiyang xêkizêc vô xam bêga bê xam ti obêc wib mi la vac nipaên ge od kiyang ti o yêp vô a lêm.

27 Ên a o yax kiyang ti vun ên xam lêm. Nge, a nêl kiyang wê Anutu vông ge vihati kitong vô xam.

28 Om xam viac xam dì xam viac Anutu nue vihati, ên Myakîlôhô Ngîbua vînôo xam nêb xam viac he. Xam viac he i nivîha, ên Apumtau kisuu he ya hi wê ici va vông ge.

29 A xovô ên a nêbê a ob sea xam dì a ob la, dì timuên xomxo nipaên ya obêc lam vac xam mahigun dì lam vông xam vô nipaên tiyi xocbê noo vîmen la hi bwoc sipsip ge.

30 Di xacxam va ya obêc kidi vac xam mahigun dì nêl kiyang kityooên vô xam dì dîdii xam mi lax timu vô he vîxa.

31 Om xam viac xam nivîha, dì xam xovô bê tiyi klismas yon a dô hixôn nilôg viyin yuu byagên, lêc a nêl Anutu xolac vô xam tiyi bucêñ yuu vidiiên vihati.

32 “Di gwêbaga a ob tung xam vac Anutu vigê dì xam dô vac kiyang xêyaa vin lecêñ wê Anutu vông ge. Ên kiyang tige tiyi wê ob vông xam le

xêkizêc, dì ob vông vizid wê Anutu nêb ob vông
vô il vihati wê il tu i nue ge vô xam hixôn.

³³ “A o kitaa gol yuu silva hixôn nivimihi vô
xomxo ti lêm.

³⁴ Xam xovô ên xam nêbê aca va vigêg vông
yuac dì a tulec susu wê ngidu a xôn dì ngidu
xomxo wê dô hixôn a ge xôn.

³⁵ Yuac vihati wê a vông ge nêl kitong vô xam
bêga nêbê il ob vông yuac xêkizêc ên i ngidu
xomxo wê he nén xêkizêc ma ge xôn. Dì il ob
xovô kiyang wê Apumtau Yesu nêl bêga nêbê
xomxo ti obêc vông susu vô xomxo ngwe ge od
xeyaa ob vô niviha luu môp wê ob kô susu vô
xomxo ngwe ge vêl.”

³⁶ Pol nêl kiyang tige pyap dì yev vixa kitu vac
dì he gyovixa kitaa.

³⁷ Pyap dì he vihati byag mabu dì kiva Pol xôn
dì pul i vigê.

³⁸ Dì he nilô vô viyin levac ên kiyang wê Pol
nêl vô he ên nêbê, “Xam obêc wê a magnôn tii
vac lêm.” Mêd he kô Pol mi la tung lec sip.

21

Pol lec sip nêb ob la Jelusalem

¹ Mêd xe lec sip dì sea he dì mila bôbac vô
vigwe Kos, dì vigwe vidiien ge xe kidi mi la vigwe
Los, dì xe sea Los dì mila Patala.

² Mêd xe tulec sip ngwe wê ob la vigwe Pinisia
ge om xe lec sip tige dì la.

³ Mêd xe mila kwabo vô vigwe Saiplas wê yêp
vô xe vigêm kêd ge dì xe luu Saiplas vêl dì la Taia

vac vigwe levac Silia. Mêd tibii tul kupac vêl ên sip,

⁴ dî xe lop vêl ên sip dî la myag xomxo vông vinên vac vigwe tige lêc xe tulec he ya om xe la dô hixôn he da ti. Myakilôhô Ngibua vông xovôen vô he om he nêl vô Pol ên nêbê, “Locên Jelusalem i ma.”

⁵ Mêd buc wê xe dô hixôn he ge tiyôô om he vông vinên vihati hixôn vinêe nue, xe xôn sea he ben dî la gwec ninya, mêd xe vihati yev vixam kitu vac dî kitaa,

⁶ pyap dî xe pulma vigêm dî xe lec sip dî he lax mi la ben.

Agabas nêl kiyang vô Pol

⁷ Xe sea Taia dî mîla Tolemes, dî xe la vô xomxo vông vinên wê dô vigwe tige dî keac vô he dî dô hixôn he buc tibed.

⁸ Dêc vigwe vidiiêng ge xe sea Tolemes dî la Sisalia, dî mîla dô hixôn sinale Pilip vac i ben. Pilip ge xomxo wê Yesu nue ngivihi vînood he vigê vîlu dî sec yuu gê Jelusalem ilage ên nêb he i ngîdu Yesu nue ngivihi xôn ge.

⁹ Pilip nue vêxwo yuudiyuu dô wê he mi nêl Anutu xolac ge.

¹⁰ Xe dô Sisalia buc ya la vêl mêd plopet ti lê nêbê Agabas kidi gê Judia dî val Sisalia vô xe,

¹¹ dî val hôm Pol let dî ku ici va vigê yuu vixa xôn ya, dî nêl ên nêbê, “Myakilôhô Ngibua nêl bêga nêbê he Yuda wê dô Jelusalem ge obêc ku xomxo ti wê i let tiga xôn tiyi bêga, dî he obêc vông i la vac tibii wê o Yuda lêm ge vigê.”

¹² Xe ngô kiyang tige om xe wê xe la hixôn Pol ge, hixôn he wê dô vac vigwe tige xe kitaa Pol ên xe nêbê, “Locên Jelusalem i ma.”

¹³ Lêc Pol nêl vô xe ên nêbê, “Bêna lêc xam byag dì vông a nilôg vô viyin? A o xona ên wê tibii ob ku a xôn ge lêm. Dì he obêc hi a xib gê Jelusalem ge od ge pyap. A obêc xib lec Apumtau lê.”

¹⁴ Xe nêl kiyang tibeac vô Pol, lêc o ngô lêm, om xe sea vyam wê xe nêl ge dì nêl bêga bê, “Anutu i vông i tiyi wê xovô ge.”

Pol nêl yuac kitong vô gyovixa gê Jelusalem

¹⁵ Buc ya lam la vêl mêt xe kô xe susu lec ên xe nêb xe ob la Jelusalem.

¹⁶ Dêc xomxo vông vinên Sisalia ya la hixôn xe dì xe la Jelusalem, dì he kô xe mi la vac Neson ben wê xe ob xêp vac ge. Neson ge xomxo Saiplas ti wê vông i vin Yesu ilage.

¹⁷ Xe mila Jelusalem dì lige vông vinên wê dô Jelusalem gee kô xe lec hixôn xêyaa niviha.

¹⁸ Dì vigwe vidiien ge xe hixôn Pol la xê Jems, dì gyovixa Jelusalem vihati la dô hixôn.

¹⁹ Mêt Pol pul he vigê dì nêl kiyang lec yuac vihati wê Anutu ngidu i xôn dì i la vông vac tibii wê o Yuda lêm gee ben.

²⁰ He gyovixa ngô kiyang wê Pol nêl ge om he pimil Anutu dì nêl vô Pol ên nêbê, “Lige, ông xovô bê Yuda tibeac xocbê 1,000 ge he vông i vin Yesu, lêc he timu vô xolac wê Moses vông ge hixôn.

²¹ Dì xomxo ya nêl kiyang kityooën vô he ên nêbê ông la nêl kiyang vô he Yuda wê la dô vac

tibii ba ben gee ên ông nêbê he i sea Moses xolac
di sea môp wê ob gôl nue ninivi ge di sea môp
wê he Yuda mi vông ge.

²² Om il ob vông bêna? Ên gwêbaga he Yuda
ob ngô wê ông val dô ga.

²³ Om ông vông i tiyi kiyang wê xe ob nêl
vô ông bêga bê xe lige yuudiyuu dô wê he hilu
kiyang ti vô Anutu ge.

²⁴ Om ông loc hixôn he di xam loc vông i tiyi
môp wê yêp vac Moses xolac ge wê ob kitya xam
nêm nipaên vêl di xam vô paha lec, di ông vông
mone vô he, ên he i loc kiping bazub lihi. Ông
vông môp bêge, ên xomxo vihati i yê wê ông
timu vô Moses xolac ge di he i xovô bê kiyang
wê xomxo kityoo lec ông ge nôn maên.

²⁵ “Di tibii vông vinêr wê o Yuda lêm ge, ilage
il hilu kiyang di vông kipihac ti la vô he ên il
nêbê he i kol he ên susu yaên wê tibii vông i tu
daa vô anutu kityooen ge, di he yaên hi i ma, di
he i o ya lili wê he ngibina kwa di hi dô vac nilô
ge lêm, di he i xona ên môp yôdac vêx yuu vux.”

²⁶ He nêl bêge vô Pol, om Pol kô xomxo
yuudiyuu tigee di vigwe vidiién titige he xôn la
timu vô môp wê ob kitya he nêr nipaên vêl ge,
pyap di he la vô xomxo wê mi si daa ge vac Anutu
xumac ngibua di la nêl buc wê he ob vô paha lec
di he toto ob vông daa vô Anutu ge kitong vô he.

He Yuda la hôm Pol xôn vac xumac ngibua

²⁷ He dô di buc vîgê vilu di sec yuu vô kwabo
lec wê ob tiyôô ge, lêc he Yuda wê lam gê Esia
gee yê wê Pol la dô vac Anutu xumac ngibua ge,

om he vông xomxo tibeac nilô juda sea dì he la hôm Pol xôn,

²⁸ dì tyuc via levac ên nêbê, “Xam lige Islel, xam lam hixôn xe, ên xomxo tiga wê mi la vac vigwe vihati dì la so via lec il Islel hixôn Moses xolac dì xumac ngibua tiga. Dì gwêbaga xomxo tiga vông môp nipaên bêga bê kô tibii wê o Yuda lêm ge mi he lam vac Anutu xumac ngibua ga om vông xumac tyo vô nipaên.”

²⁹ He nêl bêge, ên he yê wê Pol la vîlee vac Jelusalem hixôn Tlopimas wê tibii Epesas ti ge, om he so nêbê mêt Pol kô Tlopimas mi yuu la vac Anutu xumac ngibua nilô.

³⁰ Om xomxo Jelusalem vihati xêyaa vô myavinê vô Pol dì he kitucma mi la hôm Pol xôn vac Anutu xumac ngibua dì kô i mi la vixun dì tung vuayen lec lutibed.

³¹ Mêt xomxo tigee hi Pol ên nêb ob hi i yib, lêc kiyang la vô Lom levac ti wê viac tibii vevac vihati ge ên nêbê xomxo Jelusalem vihati kitucma dì vông nididun levac.

³² Om tibii levac tige kô tibii vevac levac ya hixôn he nue vevac dì he la lutibed dì mila le vac xomxo mahigun. Mêt xomxo yê wê he val ge om he sea Pol dì hiên ma.

³³ Mêt tibii levac tige nêl vô nue vevac ên nêbê he i loc hôm Pol xôn dì ku i xôn ya sen yuu. Mêt tibii levac nêl ên nêbê, “Xomxo tiga letya? Dì i vô va lêc xam hi?”

³⁴ Lêc xomxo ya tyuc kiyang ngwe dì he ya tyuc kiyang bangwe, dì he tyuc vac nididun levac om tibii levac tige o ngô kiyang wê he tyuc ge nivîha

lêm, om nêl vô nue vevac ên nêb he i kô Pol mi loc vac xumac wê he vông ge.

35-36 Om he kô Pol mi la lec peb, lêc xomxo tibeac timu vô he vixa dì tyuc ên nêbê, “Hi i yib.” Om tibii vevac tigee hôm Pol kisii dì kô mi la.

Pol nêl i kehe kitong vô he Yuda

37 He nêb he ob kô Pol mi la xumac lôma, lêc Pol nêl vô tibii vevac levac tige vac vya Glik ên nêbê, “A ob nêl kiyang ti vô ông.” Mêd tibii vevac tyo nêl vô Pol ên nêbê, “Ông xovô vya Glik.

38 A so ên a nêbê mêd ông Isip ti wê ông vông vevac vô gavman ilage dì i kô tibii 4,000 hixôn he yipac dì dîdii he mi la vac viigwe myadongên.”

39 Mêd Pol nêl vô i ên nêbê, “A ga Yuda ti dì a bog viigwe levac Tasas wê yêp vac viigwe Silisia ge. Om a kitaa ông bê ông tyuc lec dì a nêl kiyang ya vô xomxo tigae.”

40 Mêd tibii levac tige lee yuu om Pol le lec peb dì vông viigê la kisii dì xomxo vihati dô kiyang maên, mêd Pol nêl kiyang vô he vac Yuda vya.

22

1 Pol nêl vô he bêga nêbê, “Xam mage lige, a ob nêl a kehe kitong om xam ngô.”

2 He ngô wê Pol keac vac Yuda vya ge om he dô kiyang maên, dì Pol nêl vô he ên nêbê,

3 “A ga Yuda ti dì a yubac gê Tasas vac viigwe levac Silisia, lêc a lig gê Jelusalem dì Gameliel tixuu a ya Moses xolac vihati wê il buge timu vô ge om a vông i vin Anutu xêkizêc dì vông yuac wê i vông ge tiyi xocbê xam vông gwêbaga.

⁴ Dì a vông viyin levac vô xomxo wê vông i vin Yesu ge ên a nêb a ob hi he i yib, dì a ku he vêx yuu vux xôn dì tung he vac xumac kalabuhu.

⁵ Xomxo daa sién nêñ levac hixôn kaunsil vihati xovô môp wê a vông ilage, om he tiyi wê ob nêl a kitong. Mêd he kivuu kipihac vô he Yuda wê dô Damaskas ge dì a kô mi la Damaskas ên a nêb a ob hôm xomxo vông vinêñ wê dô vigwe tige xôn dì kô he mi lam Jelusalem ên he i lam kô myavinê.

Pol nêl kiyang lec wê vông i vin Kilisi ge

⁶ “A loc mi la dì a mila kwabo vô Damaskas vô vidiién wê hiyôv tyip kitôn ge, lêc lutibed xêseac ti lam gê kisii dì lam byêx a magnôn,

⁷ dì a tiili mi la xêp kibun, dì a ngô vyä ti lam nêl vô a ên nêbê, ‘Sol, bêna lêc ông vông viyin vô a?’

⁸ Lêc a kinêg ên a nêbê, ‘Apumtau, ông letya?’ Dì i nêl vô a ên nêbê, ‘A Yesu Nasalet wê ông vông viyin vô a ge.’

⁹ Mêd xomxo wê dô hixôn a gee yê xêseac lê, lêc he o ngôvô xomxo ti wê keac vô a ge vyä lêm.

¹⁰ “Mêd a kinêg ên a nêbê, ‘Apumtau, a ob vông bêna?’ Lêc Apumtau nêl vô a ên nêbê, ‘Ông kidi lec mi loc Damaskas, ên xomxo ti obêc nêl yuac wê Anutu nêb ông ob vông ge kitong vô ông.’

¹¹ Xêseac tige byêx a magnôn dì a o xê susu ti lêm, om he wê dô hixôn a gee hôm lec a vigêg dì didii a dì xe la Damaskas.

¹² “Xomxo ti lê nêbê Ananaias dô Damaskas. Ananaias viac Moses xolac vihati dì timu vô

niviha om he Yuda wê dô Damaskas gee yê ên nêb i xomxo niviha.

¹³ Mêd Ananaias lam le vô a magnôn dî nêl ên nêbê, ‘A lig Sol, mamnôn i seac.’ Dêc lutibed a magnôn seac dî a xê Ananaias.

¹⁴ Dî i nêl vô a ên nêbê, ‘Anutu wê il buge vông ge vînôo ông ên nêb ông xovô kiyang wê i vông ge dî ông wê xomxo niviha tyo wê ici va nêl kiyang vô ông vac mya ge,

¹⁵ ên ông obêc kô kiyang wê ông wê dî ngô ge mî la nêl kitong vô xomxo vîhati.

¹⁶ Om ông dîbin vatya? Kidi lec mî loc lipac mia, dî ông kitaa vô Apumtau ên i kitya ông nêm nipaên vêl.’

Pol nêl kiyang lec wê Anutu vông i la vô tibii madiluhu ge

¹⁷ “Mêd a lôm Jelusalem dî la kitaa vac Anutu xumac ngîbua, lêc a xê vîvia ti bêga nêbê

¹⁸ Apumtau nêl kiyang ti vô a ên nêbê, ‘Ông sea Jelusalem dî loc lutibed, ên ông obêc nêl a kitong vô xomxo ge od he ob vông i vin lêm.’

¹⁹ Mêd a nêl ên a nêbê, ‘Apumtau, he xovô wê ilage a la vac xumac liло vîhati dî a la hôm xomxo wê vông i vin ông ge xôn dî a hi he.

²⁰ Dî buc wê he hi Stiven wê mi nêl ông kiyang ge od a le hixôn dî viac he wê nêx Stiven ya ngîdax ge nêñ ngakwi, dî a xê môp wê he vông ge ên a nêbê niviha.’

²¹ Lêc Apumtau nêl vô a ên nêbê, ‘Ông loc ên a ob vông ông loc môp dia vô tibii madiluhu wê o Yuda lêm gee.’ ”

Xomxo levac Lom ti viac Pol

²² He Yuda ngô kiyang wê Pol nêl ge, dì i val vô kiyang ti wê nêb ob la vô tibii ba ge lêc he yê tiyiên ma om he tyuc vyac levac ên nêbê, “Hi xomxo tige i yib. Xomxo tibêge ob dô mavîha lêm.”

²³ He tyuc levac dì nêx nivîmihi kisii dì hôm vijuva mi nêx i la kisii hixôn.

²⁴ Om tibii vevac tige nêl vô nue vevac ên nêbê, “Xam kô Pol mi loc vac il bed xumac lôma dì loc hi i ya yihi, ên i nêl kiyang wê Yuda tyuc lec i ge kehe vô il mi il ngô.”

²⁵ Om he ku Pol vigê xôn ya let, lêc Pol kinêg vô tibii vevac ti wê le kwabo ge ên nêbê, “Xolac wê gavman vông ge yêp ên nêbê xam obêc hi xomxo Lom ti tax dêc i vông kot timuên ge od obêc la tiyi, me?”

²⁶ Tibii tige ngô kiyang wê Pol nêl ge om lax nêl vô tibii vevac levac ên nêbê, “Ông ob vông bêna vô xomxo tige? Ên xomxo tige Lom ti.”

²⁷ Om xomxo levac tige la vô Pol dì kinêg vô i ên nêbê, “Ông nêl kitong vô a bê ông Lom ti vixôhilôg, me?” Om Pol nêl ên nêbê, “Vixôhilôg, a xomxo Lom ti*.”

²⁸ Mêd tibii levac tige nêl vô Pol ên nêbê, “A vông mone levac la vô gavman, om a dô tiyi xocbê xomxo Lom.” Lêc Pol nêl ên nêbê, “Dì a mô, a o bêge lêm, ên tag kô a dì a Lom ti.”

²⁹ Mêd nue vevac wê nêb ob hi Pol ge ngô kiyang tige om xona dì sea Pol lutibed, dì tibii

* ^{22:27:} Pol ge xomxo Lom ti vixôhilôg, ên yubac vac vigwe Tasas vac vigwe levac Silisia wê Lom viac ge. Lêc Pol ge Islele ti, ên ta yuu ma ge xomxo Islele yuu.

vevac levac tige ngô wê Pol Lom ti lêc he ku i xôn ge, om xona.

³⁰ Tibii levac tige nêb ob ngôvô kiyang wê he Yuda nêl lec Pol ge kehe, om vigwe vidiien ge piwelac sen vêl ên Pol dì vông kiyang la vô Yuda levac wê mi si daa gee hixôn kaunsil vihati ên nêbê he i lam kitucma, mêt tibii vevac levac tyo kô Pol mi lam lax vô he manôn.

23

Pol nêl kiyang vô kaunsil wê he Yuda vông ge

¹ Pol manôn la vô he kaunsil dì nêl kiyang vô he nêbê, “Xam lige, môp wê a vông ilage dì i val tyip gwêbaga, Anutu yê nêb a o vông ti so lêm.”

² Mêt xomxo daa sién nêl levac lê nêbê Ananaias ngô Pol kiyang, om nêl vô xomxo wê le kwabo vô Pol ge ên nêbê, “Pitap i mya.”

³ Lêc Pol nêl vô Ananaias ên nêbê, “Ông tiyi xocbê xax wê xomxo lipac pên lec kisii lêc nîlô pital ge, om Anutu obêc hi ông, ên ông nêb ông ob titô a kiyang ya Moses xolac lê, lêc ông pwoo Moses xolac vac ên wê ông nêl dì xomxo hi a ge.”

⁴ Mêt xomxo wê le hixôn Pol ge nêl vô i ên nêbê, “Letya nêb ông nêl kiyang nipaên lec xomxo levac wê mi si daa vô Anutu ge?”

⁵ Mêt Pol nêl ên nêbê, “Xam lige, a xovô kiyang wê yêp vac kipihac xolac bêga nêbê, ‘Xam o lêc nêl kiyang nipaên lec xomxo levac wê viac xam ge lêm.’ Lêc a o xovô bê xomxo tige xomxo levac wê mi si daa ge lêm om a nêl kiyang bêge lec i.”

⁶ Pol xovô nêbê he ya Sadyusi dì he ya Palisi om keac levac vô he kaunsil ên nêbê, “Xam lige, mag

ge Palisi dì a ga Palisi, dì a vông i vin ên a nêbê xomxo yibén obêc kidi lec tii vac, lêc gwêbaga xomxo vông kiyang vô a lec kiyang tige.”

⁷ Pol nêl bêge om he Palisi yuu Sadyusi kunacma dì le kidu yuu,

⁸ ên he Sadyusi nêl nêbê xomxo yibén ob kidi lec i tii vac lêm, dì he nêl ên nêbê angela dì xomxo kinu o dô lêm. Lêc he Palisi vông i vin kiyang tigee vihati.

⁹ Om he nêlma levac dì higac vôma dì he Palisi wê tixuu xomxo ya Moses xolac gee he ya kidi lec dì nêl ên nêbê, “Xe o tulec soên ti vô xomxo tige lêm. Angela hixôn xomxo kinu mêd lam nêl kiyang vô i.”

¹⁰ He kunacma mabu yocêñ om xomxo vevac levac tyo xona nêbê he ob titê Pol vôma lêc yib, om nêl vô nue vevac ên nêbê, “Xam loc kô Pol vac he mahigun dì kô mi loc vac xumac wê il vông ge.”

¹¹ Vô bucêñ hig ge Apumtau lam le vô Pol manôn dì nêl ên nêbê, “Ông xonaêñ i ma, ên ông nêl a kitong gê Jelusalem om ông obêc la nêl a kitong gê Lom hixôn.”

He Yuda hilu kiyang nêb ob hi Pol i yib

¹² Vîgwe vidiïen he Yuda kitucma dì hilu kiyang bêga nêbê, “Il ob hi Pol i yib, om il ob ngibua susu yaêñ hixôn mia numên dì i loc tyip lec buc wê il ob hi Pol i yib ge.”

¹³ He wê hilu kiyang tige tiyi xocbê kehe yuu (40).

¹⁴ Mêd he la vô xomxo levac wê mi si daa gee hixôn he Yuda levace dì nêl vô he ên nêbê, “Xe

vihati hilu kiyang bêga ên xe nêbê xe ob xa yaên ti lêm dì i loc tyip lec buc wê xe ob hi Pol i yib ge.

¹⁵ Om xam hixôn kaunsil, xam vông kiyang i loc vô xomxo vevac levac tyo bê i kô Pol mi lam vô xam ên xam ob ngôvô kiyang kehe, dì xe ob viac xe pyap dì obêc val môt mahigun ti dì xe ob hi i yib.”

¹⁶ He nêl bêge, lêc Pol viwa ngivihi ti ngô wê he nêb ob hi Pol i yib ge om la vac tibii vevac ben dì la nêl kiyang tige kitong vô yihi.

¹⁷ Om Pol keac tibii vevac levac ti val dì nêl vô i ên nêbê, “Kô xomxo ngivihi tiga mi loc vô xomxo levac wê viac tibii vevac ge ên ob nêl kiyang ti vô i.”

¹⁸ Om tibii tige kô i mi la vô tibii vevac levac tyo dì nêl vô i ên nêbê, “Pol ti wê il hôm i xôn ge keac a la vô i ên nêb a kô xomxo ngivihi tiga mi lam vô ông, ên xomxo ngivihi tiga ob nêl kiyang ti vô ông.”

¹⁹ Mêd xomxo levac tige kô ngivihi tyo mi yuu la le viyonên dì kinêg vô i ên nêbê, “Ông ob nêl kiyang vatya vô a?”

²⁰ Om ngivihi tyo nêl vô i ên nêbê, “He Yuda hilu kiyang xôn nêbê he ob vông kiyang i lam vô ông ên nêb titige ông kô Pol mi loc vô he kaunsil. He kityoo ên he nêb he ob ngô i nêl kiyang kehe i tii vac.

²¹ Om ông o lêc ngô he vyatêm, ên he lie 40 dô vac môt ên nêb ob hi Pol i yib, ên he hilu kiyang bêga nêbê he ob ngibua yaên hixôn numên dì i loc tyip lec buc wê he ob hi Pol i yib ge. Di

gwêbaga he dô bin ông nêb ông tyuc lec kiyang wê he nêl ge.”

²² Mêd tibii vevac levac tyo vông ngîvihi tige lax mi la dì nêl kiyang xêkîzêc vô i nêbê, “Ông o lêc nêl kitong vô xomxo ti bê ông lam nêl kiyang tige vô a lêm.”

Tibii vevac levac vông Pol la vô gavman levac Piliks

²³ Mêd tibii vevac levac tige keac nue yuu wê miла le ngiduên wê i vông ge lam dì nêl vô yuu ên nêbê, “Muu kô xomxo vevac 200 hixôn xomxo vevac 70 wê ob lec xôhô gee dì xomxo 200 wê ob kô yii ge, dì xam loc Sisalia vô bucên lec hiyôv manôn xocbê 9 klok.

²⁴ Dì xam viac xôhô ya ên Pol i dô lec ti, dì xam viac i niviha dì kô i mi loc vô gavman levac Piliks.”

²⁵ Dì tibii levac tige kivuu kipihac ti vô Piliks bêga nêbê,

²⁶ “A, Klodias Lisias, a kivuu kipihac tiga vô ông gavman levac Piliks. Vidiên niviha i loc vô ông.

²⁷ Xomxo tiga, he Yuda hôm i xôn dì hi i ên nêb ob hi i yib, lêc a ngô wê i Lom ti ge, om a hixôn nuge vevac, xe la kô i vêl ên he Yuda viégê.

²⁸ A nêb a ob ngô kiyang wê he nêl lec xomxo tige kehe, om a kô i mi la vô kaunsil wê he Yuda vông ge.

²⁹ Mêd a ngô kiyang wê he nêl lec i ge, lêc kiyang tige tiyi xocbê xolac wê heche va vông ge, dì a xovô ên a nêbê kiyang tige o tiyi wê il ob tung i la vac kalabuhu dì hi i yib ge lêm.

³⁰ Nang dêc xomxo ti lam nêl kitong vô a ên nêbê he Yuda hîlu kiyang nêb he ob hi xomxo tige i yib, om a vông i loc vô ông lutibed. Dì a nêl vô he Yuda wê vông kiyang vô i ge ên a nêbê he i loc nêl kiyang wê he nêl lec i ge vô ông.” Kipihac nêl bêge.

³¹ Mêd nue vevac vông i tiyi wê tibii levac tige nêl vô he ge om he kô Pol dì la bucên dì miла vigwe Antipatlis.

³² Dì vigwe vidiién tibii vevac wê la kibun gee hixôn he wê kô yii ge lax mi la ben, dì he wê dô lec xôhô gee la hixôn Pol mi he la.

³³ He miла Sisalia mêt vông kipihac vô gavman levac Piliks dì vông Pol la hixôn.

³⁴ Mêd Piliks kitong kipihac tyo dì kinêg vô Pol ên nêbê, “Ông lam vac vigwe levac tina?” Om Pol nêl ên nêbê, “A bog Silisia.”

³⁵ Mêd Piliks nêl ên nêbê, “Xomxo wê nêl kiyang lec ông ge obêc val ge od a ob ngô kiyang wê ông vông.” Pyap mêt nêl vô nue vevac ên nêb he i kô Pol mi loc tung vac gavman xumac wê Helot lox ilage dì he i yê i xôn.

24

He Yuda vông kiyang vô Pol

¹ Buc vigê vilu lam la vêl dêc Ananaias wê xomxo daa sién nêl levac ge hixôn Yuda levac ya dì xomxo ti wê ob nêl xomxo nêl kiyang vô gavman ge lê nêbê Tetallas, he la vô gavman levac Piliks ên he nêb he ob vông kiyang vô Pol.

² Om Piliks keac Pol lam dì Tetallas nêl kiyang kityooên ya lec Pol bêga nêbê, “Xomxo levac

Piliks, ông viac xe nivîha om xe dô nimviha di vevac ti o tyip vac xe bom lêm, di ông kitya môp nipaén vêl di vông xe dô vac môp nivîha wê ob vô nivîha vô xe ge.

³ Om môp tige vông xe xêmyaa vô nivîha di xe hi vixam ên ông tiyi buc vihati.

⁴ “A ob nêl kiyang dia vô ông lêm, lêc a kitaa ông bê ông xêmyaa i vô nivîha di ông ngô kiyang bo ti wê a ob nêl vô ông ga.

⁵ Xomxo tige, xe xê ên xe nêb i xomxo judaên, ên la vông Yuda vac vigwe vihati he nilô juda di he o dô niyîha lêm, di xomxo kidu ti wê nêbê Nasalet ge ici va tu he nêen xomxo levac.

⁶ Dêc nêb ob vông Anutu xumac ngîbua i vô nipaén om xe la hôm i xôn. [Ên xe nêb xe ob vông kiyang vô i lec kiyang wê yêp vac Moses xolac ge,

⁷ lêc tibii vevac levac Lisias val tii xe sea di kô Pol mi la,

⁸ di nêl ên nêbê xomxo wê nêb ob vông kiyang vô Pol ge, he i lam nêl kiyang vô ông.] Om ông obêc kinég xomxo tyo ge od ông obêc ngô kiyang wê xe nêl lec i ge vihati vac i mya.”

⁹ Tetalas nêl bêge di Yuda vihati ngidu i kiyang xôn di nêl ên nêbê kiyang vihati ge vixôhilôg nôn.

Pol nêl kiyang vô Piliks

¹⁰ Mêd Piliks too kwa vô Pol ên nêb i nêl i kiyang, om Pol nêl ên nêbê, “A xovô wê ông viac kiyang wê xe Yuda vông ge vac ilage di i val tyip gwêbaga hixôn, om a xêgyaa nivîha ên wê a ob nêl kiyang wê a vông ge vô ông.

11 Ông obêc kînêg vô xomxo ya ge od he ob nêl vô ông bê a la Jelusalem dì la kitaa vô Anutu dì buc vîgê yuu dì tô mì la yuu lam la vêl dì i val gwêbaga.

12 Dì he Yuda o yê wê xe ngaênma lec kiyang ya vac xumac ngîbua ge lêm, dì a o kituc xomxo tîbeac vac xumac lilo me lec wetôv dì vông he xêyaa vô myavinê lêm.

13 Kiyang kityooën wê he nêl lec a ge, he o tiyi wê he ob nêl kiyang kehe kitong mì ông xovô bê kiyang nôn lêm.

14 “Lêc a ob nêl a kitong seac bêga bê kiyang wê he Yuda yê tiyiên ma ge, vîxôhîlôg, a mi timu vô. Lêc a timu vô môp tige dì a kitaa vô Anutu wê buge mi kitaa vô ilage, dì a vông i vin Moses xolac hixôn plopete kiyang wê yêp vac kîpihac ge vihati.

15 Dì a vông i vin dì dô bin kiyang wê nêl ên nêbê xomxo vihati, nipaên yuu xôn niviha, obêc kidi lec mavîha tii vac. Dì he Yuda êno vông i vin kiyang tige mì dô bin.

16 Om a vông môp niviha tiyi buc vihati ên a nêb a nilôg i yêp niviha, dì Anutu hixôn xomxo he i yê a niviha.

17 “A la dô klismas ya la vêl vac vîgwe ya, nang dì a la Jelusalem ên a nêb a ob vông mone vô lige Yuda wê nêñ susu maên gee dì a nêb a ob tung daa vô Anutu.

18 A viac môp tige om a timu vô môp wê ob vông a vô paha lec ge, pyap dì he Yuda yê wê a la vac Anutu xumac ngîbua ge. Xomxo tîbeac o dô hixôn a dì vô nididun levac lêm,

¹⁹ lêc he Yuda wê lam gê Esia ge he val hôm a xôn. Xomxo tigee, a nêg kiyang ti obêc yêp vô he ge od he i lam nêl vô ông dì obêc niviha.

²⁰ Lêc obêc ma ge od xomxo wê dô gae he i nêl a nêg soên wê he tulec vô buc wê a la le vô he kaunsil manôn ge.

²¹ Kiyang tibed wê a le vô kaunsil manôn dì a nêl bêga ên a nêbê, ‘A vông i vin ên a nêbê Anutu obêc tipi vô xomxo yibêñ kidi lec i tii vac om gwêbaga xam vông kot vô a lec kiyang tige tibed.’ ”

²² Pol nêl bêge, lêc Piliks xovô kiyang yuu môp wê xomxo vông vinêñ vông ge om nêl vô he Yuda ên nêbê, “Xam dô dì xomxo levac Lisias obêc val ge od a obêc titô kiyang wê xam vông ge.”

²³ Mêd Piliks nêl vô tibii vevac tige ên nêbê, “Viac Pol niviha dì ông wê i xôn dì i o lêc dô kizêc lêm, dì ông o lêc vibü lie wê nêb ob lam vông susu ya vô i ge lêm.”

Pol dô vac xumac kalabuhu tiyi klismas yuu

²⁴ Buc ya la vêl dêc Piliks yuu vînê Dlusila keac Pol lam vô yuu. Dlusila ge Yuda vêx ti. Om yuu ngô kiyang wê Pol nêl lec môp wê xomxo ob vông i vin Yesu Kilisi ge kehe kitong.

²⁵ Dêc Pol nêl kiyang lec môp niviha hixôn môp wê xomxo ob kol he ên nipaêñ ge dì nêl lec wê Anutu obêc titô xomxo nêñ kiyang vô buc timuêñ ge. Piliks ngô kiyang tige dì xona om nêl vô Pol ên nêbê, “Kiyang pyap om ông loc, dì obêc buc ngwe nang dì a obêc keac ông lôm i tii vac.”

²⁶ Dêc Piliks xo vac nilô ên nêbê mêd Pol obêc vông mone ya vô i om keac Pol la vô i tiyi buc tibeac dì yuu keac mi dô.

²⁷ Klismas yuu lam la vêl dêc Posias Pestas la kô vigwe wê Piliks vông ge. Dì Piliks xo nêbê he Yuda i yê i niviha, om sea Pol dô vac kalabuhu dì i loc mi la.

25

Pol nêl nêbê king Sisa ob ngô kiyang wê i vông ge

¹ Pestas val dô vac vigwe wê ob viac ge dì buc yon la vêl dì i sea Sisalia dì la Jelusalem.

² Mêd xomxo levac wê mi si daa vô Anutu gee hixôn lie levac ya he la vô Pestas dì so kiyang lec Pol dì nêl vô Pestas ên nêbê,

³ “Xe kitaa ông bê ông vông Pol i lam Jelusalem.” He nêl bêge ên he nêb Pol obêc val vô he vac môp mahigun ti ge od he ob hi i yib.

⁴ Lêc Pestas nêl vô he ên nêbê, “Pol la dô kalabuhu gê Sisalia, dì a ob dô buc myabo tya dì a ob la Sisalia.

⁵ Om xam levac ya lam hixôn a, ên i nêñ soêñ ya obêc yêp ge od xam vông kot vô i.”

⁶ Om Pestas dô hixôn he tiyi buc vigê vilu dì sec yon me buc vigê yuu dêc la Sisalia. Dì vigwe vidiién Pestas la dô vac xumac kot dì nêl vô nue ên nêb he i loc kô Pol mi lam.

⁷ Pol val dì he Yuda wê lam gê Jelusalem gee le hixôn Pol dì so kiyang tibeac lec i. Lêc kiyang wê he nêl ge, nôn ti o yêp vac lêm.

⁸ Mêd Pol nêl vô he ên nêbê, “A o nêl kiyang nipaên ti lec xolac wê il Yuda vông dì Anutu xumac ngibua dì Lom gavman lêm.”

⁹ Pestas ngô kiyang tige lêc xo nêb he Yuda i yê i niviha om nêl vô Pol ên nêbê, “Ông obêc nêb

ông ob la Jelusalem ge od a ob ngô kiyang wê
ông vông ge gê Jelusalem.”

¹⁰ Lês Pol nêl ên nêbê, “Xumac wê a le vac ga,
king Sisa xumac wê ob ngô kiyang wê a vông.
Ông xovô pyap bê a o vông soên ti vô he Yuda
lêm.

¹¹ A nêg soên ti obêc yêp tiyi wê xam ob hi a
xib lec ge od pyap, lêc kiyang wê he Yuda nêl lec
a ge nôn obêc ma ge od xam ti tiyiên ma wê xam
ob vông a la vac he vigê ge. A nêl bêga bê king
Sisa ob ngô kiyang wê a vông ge i tii vac nang.”

¹² Mêd Pestas he nue kaunsil viac kiyang vòma,
pyap dêc Pestas la nêl vô Pol ên nêbê, “Ông nêb
ông ob la vô Sisa, om ông loc vô Sisa ên i ngô
kiyang wê ông vông ge.”

Pestas nêl Pol kiyang kitong vô Aglipa

¹³ Buc ya la vêl di Yuda gavman levac ti lê nêbê
king Aglipa yuu li vêx Benaisi mila Sisalia nêb
yuu ob la yê Pestas.

¹⁴ Yuu dô buc ya lam la vêl di Pestas nêl Pol
kiyang kitong vô king Aglipa bêga nêbê, “Ilage
Pilik tung xomxo ti la kalabuhu lêc sea i dô di
la,

¹⁵ di buc wê a la Jelusalem ge he Yuda levac
wê mi si daa gee hixôn lie levac ya he nêl vô a
êñ nêb a titô kiyang wê i vông ge.

¹⁶ Lês a nêl vô he ên a nêbê môp wê xe Lom
vông ge ti o yêp wê xe ob vông myavîwen vô
xomxo ti vaxvax ge lêm. Xomxo ti kiyang obêc
yêp vô i ge od ob la le hixôn xomxo wê vông
kiyang vô i ge di ici va ob nêl kiyang wê i vông
ge kitong.

17 “Om he Yuda lam ga hixôn a, dì a o val dô seac vél lêm. Nge, vigwe vidiiên a la dô vac xumac kot dì nél mi he kô Pol mi lam vô a.

18 Mêd he Yuda kidi lec nêb ob vông kiyang vô Pol, dì a xo ên a nêbê he ob nél soên levac ti lec Pol, lêc he o nél lêm,

19 dì he nél kiyang lec môp wê he Yuda mi kitaa vô Anutu ge dì nél lec xomxo ti lê nêbê Yesu wê yib lêc Pol nél nêbê xomxo tige kidi lec, om he vông kot vô Pol lec kiyang tige.

20 A nêb a ob xovô kiyang tige kehe, lêc a piyôp ob la tiyi lêm. Om a nél vô Pol ên a nêbê, ‘Ông obêc nêb ông ob la Jelusalem ge od a ob ngô ông nêm kiyang gê Jelusalem.’

21 Lêc Pol nêb ob dô kalabuhu dêc king Sisa vaci obêc ngô kiyang wê i vông ge. Om a nél vô a nuge vevac ên a nêb he i viac Pol nivîha dì i miłoc vô buc wê a obêc vông i loc vô king Sisa ge.”

22 Pestas nél bêge dì Aglipa nél vô Pestas ên nêbê, “Aca va ob ngô xomxo tige nén kiyang.” Om Pestas nél ên nêbê, “Titige ông ob ngô i nén kiyang.”

23 Mêd vigwe vidiiên Aglipa yuu li Benaisi val hixôn vunac vunac, dì yuu hixôn tibii vevac levac ya dì tibii Sisalia levac ya la vac xumac kitucmaên. Dì Pestas nél dì tibii vevac kô Pol mi lam.

24 Mêd Pestas nél ên nêbê, “King Aglipa, hixôn xam vihati wê xam val dô hixôn xe gee, xam wê xomxo tiga. Ên he Yuda wê dô ga hixôn he wê dô Jelusalem gee, he vihati so vya vô i dì nél vya levac vô a ên nêb a hi i yib.

²⁵ Lêc a o tulec kiyang ti tiyi wê il ob hi i yib lec ge lêm. Dì ici va nêb king Sisa vaci ob ngô kiyang wê i vông ge, om a nêb a ob vông i loc vô king Sisa.

²⁶ Lêc a o tulec kiyang soên ti vô i wê a ob kivuu kipihac i loc vô il xomxo levac Sisa ge lêm. Om king Aglipa, a kô xomxo tige mi lam vô ông hixôn xam vihati ên a nêb il xôn vihati ob ngô kiyang wê i vông ge dì il obêc tulec kiyang ya vô i ge od a ob kivuu vac kipihac.

²⁷ Ên a xo ên a nêbê a obêc vông xomxo ti i loc vô Sisa, lêc a obêc nêl kiyang ti wê xomxo vông kot vô i ge kitong lêm ge, od ge tiyiên ma.”

26

Pol nêl i kiyang kitong vô Aglipa

¹ Mêd Aglipa nêl vô Pol ên nêbê, “Ông nêl ông kiyang ên xe ob ngô.” Om Pol viğê la kisii dì i nêl i kiyang kitong bêga nêbê,

² “King Aglipa, gwêbaga a xêgyaa vô niviha ên wê a ob nêl kiyang wê he Yuda
so lec a ge kitong vô ông,

³ ên ông xovô môp wê xe Yuda vông ge vihati hixôn kiyang wê xe mi nêlma lec ge, om a kitaâ ông bê ông ngô kiyang wê a ob nêl ga dì ông nim i o lêc ma lec lêm.

⁴ “He Yuda vihati xovô ên he nêbê ilage wê a gên nipwo dì i lam tyip gwêbaga, a dô hixôn lige vac xe bom dì a la dô Jelusalem.

⁵ He Yuda xovô a ilage om he obêc nêb nêl a kitong ge od he ob nêl bê a mi tîmu vô môp wê xe Palisi vông ge vihati niviha. Xe Palisi ge, xe

vông yuac levac lec môp kîtaaêñ hixôn môp ya luu Yuda vông môp ya vêl.

⁶ Lêc gwêbaga he vông kiyang vô a dî a lam le vô ông mamnôn ên wê a vông i vin dî a dô bin kiyang wê Anutu hilu vô buge ilage nêb obêc vô nôn lec timuên ge.

⁷ He Yuda wê hipu viğê yuu dî tô mi la yuu ge he vông i vin kiyang tige dî he kitaa xêkizêc vô Anutu tiyi bucêñ yuu vidiiêñ vihati dî dô bin kiyang tige. King Aglipa, a êno vông i vin kiyang tige, lêc gwêbaga he Yuda vông kiyang vô a lec kiyang tige.

⁸ Bêna lêc xam ya xo ên xam nêbê Anutu o tiyi wê ob tipi vô xomxo vac yibêñ ge lêmê?

⁹ “Ilage a xo ên a nêbê a obêc vông Yesu Nasalet lê vô nipaêñ ge od obêc nivîha,

¹⁰ om a la vông môp tibêge gê Jelusalem. Di xomxo levac wê mi si daa gee tyuc lec, nêb a la kô xomxo wê vông i vin Yesu ge mi lam tung he i loc vac kalabuhu, di buc wê he hilu kiyang nêb he ob hi xomxo vông vinêñ i yib ge od a tyuc lec.

¹¹ Di buc tibeac a la vông viyin vô he vac xumac liilo, ên a nêb he i sea vông vinêñ wê he vông ge di nêl kiyang nipaêñ lec Yesu. A xêgyaa vô myavinê levac vô he, om a la vông viyin levac vô he wê dô teva ge hixôn.

Pol nêl kiyang lec wê vông i vin Kîlisi ge

¹² “Mêgem xomxo levac wê mi si daa gee tyuc lec nêb a la Damaskas om he vông a la.

¹³ A mila môp ti di hiyôv tyip kitôn, lêc xêseac wê luu hiyôv vêl ge ti lam gê kîsii ganê di linac lec a hixôn xomxo wê la hixôn a gee.

¹⁴ Mêd xe vihatî tilii mi la xêp kibun, dì a ngô kiyang ti vac vya Yuda bêga nêbê, ‘Sol, bêna léc ông vông viyin vô a? Môp tibêge tiyi xochê ông hi vixam lec xax manôn dì vông myavînê vô ôcông va.’

¹⁵ Mêd a kinêg ên a nêbê, ‘Apumtau, ông letya?’ Dì Apumtau nêl vô a ên nêbê, ‘A Yesu wê ông vông viyin vô a ge.

¹⁶ Om ông kidi mi le kisii, ên gwêbaga a hilung a vô ông ên a nêb ông tu a nug yuac dì ông ob nêl kiyang wê a hilung vô ông hixôn kiyang wê a ob nêl vô ông timuên ge kitong vô xomxo.

¹⁷ A ob vô ông vêl ên he Yuda hixôn he tibii ba vigê. Dì a ob vông ông loc vô tibii wê o Yuda lêm ge,

¹⁸ ên ông vông he manôn i seac dì vông he i sea môp mapitoc dì lam dô vac xêseac, dì he i sea xêkizêc wê Seten vông ge dì lôm vô Anutu dì vông i vin a, ên Anutu i kitya he nêñ nipaên vêl dì he i dô hixôn xomxo wê Anutu vinoo he pyap ge.’

Pol nêl i yuac xolac kitong vô Aglipa

¹⁹ “King Aglipa, a ngô kiyang tige lam gê kisii, dì a o vô ninyag kitu vô lêm.

²⁰ Nge, a la nêl xolac vô xomxo Damaskas tax, nang dêc a la nêl gê Jelusalem dì a nêl vac vigwe Judia vihatî, dì a la nêl vô tibii wê o Yuda lêm gee ya hixôn. A nêl bêga vô he ên a nêbê, ‘Xam pilepac xam dì vông nilôm i loc vô Anutu dì xam vông môp niviha ên i nêl kitong bê xam pilepac xam vixôhilôg.’

21 A nêl xolac bêge, om he Yuda la hôm a xôn vac Anutu xumac ngîbua, nêb ob hi a xib.

22 Lêc Anutu ngidu a xôn tiyi buc vihati dì i val tyip gwêbaga, om a le vô xam mammôn dì a nêl kiyang tiga vô xomxo wê vidaaên dì he wê lê levac ge vihati. Kiyang wê a nêl ge, a nêl i tiyi kiyang wê Moses he plopete nêl ilage nêb obêc vô nôn lec timuên ge.

23 Kiyang bêga nêbê, ‘Kilisi wê Anutu vông i lam ge obêc kô myavinê dì yib, lêc obêc kidi lec vac yibê, dì mug xomxo vihati dì obêc nêl xêseac wê i vông ge kitong vô he Islel hixôn he wê o Islel lêm ge.’ ”

Pol nêl vô Aglipa nêb i vông i vin Kilisi

24 Pol nêl kiyang bêge, lêc gavman levac Pestas keac levac lec i ên nêbê, “Pol, ông mav. Ông kô xovôên tibeac om vông ông piyôp juda.”

25 Lêc Pol nêl ên nêbê, “Xomxo levac Pestas, a o mav lêm. Kiyang wê a nêl ge kiyang nôn dì a piyôp yêp om a nêl kiyang nivîha.

26 Dì king Aglipa xovô kiyang tige vihati pyap, om a nêl kitong vô i dì a o xona ên i lêm. A xovô ên a nêbê kiyang tige vihati, Aglipa ngô dì yê pyap, ên kiyang ti o yêp xôpacên lêm.

27 King Aglipa, ông vông i vin plopete kiyang, me? A xovô ên a nêbê ông vông i vin.”

28 Lêc Aglipa nêl vô Pol ên nêbê, “Kwabo yang tya ga dì ông nêb a vông i vin Kilisi?”

29 Lêc Pol nêl vô i ên nêbê, “Obêc buc kwabo me buc dia ge od obêc tiyi. Lêc a kitaa vô Anutu ên a nêbê ông hixôn xam vihati wê xam ngô

kiyang wê a nêl ge, xam tiyi xocbê aca va lê, lêc sen wê ku a ge ob ku xam xôn lêm.”

³⁰ Pol nêl bêge mêt king Aglipa yuu li vêx Benaisi dì gavman levac Pestas hixôn xomxo wê dô hixôn he gee, he vihati kidi lec

³¹ mì la vixun, dì la nêl vîoma ên nêbê, “Xomxo tige o vông nipaên ti tiyi wê il ob tung i vac kalabuhu me hi i yib ge lêm.”

³² Mêt king Aglipa nêl vô Pestas ên nêbê, “Xomxo tige obêc nêl bê Sisa i ngô kiyang wê i vông ge lêm ge od tiyi wê ông ob piwelac i vêl ên kalabuhu.”

27

Tibii vông Pol lec sip ên nêb i loc Lom

¹ Xe nêl kiyang pyap ên xe nêb xe ob la Lom wê yêp vac vigwe levac Itali ge, om he vông Pol hixôn tibii kalabuhu ya vac Lom levac ti lê nêbê Julias vigê nêb i kô he mì loc. Tibii tige tu levac ên tibii vevac 100 wê king Sisa vông ge.

² Mêt xe lec sip ti wê tibii Adlamitiam vông ge. Sip tige ob la le vac vigwe toto wê yêp vô gwec ninya vac vigwe levac Esia ge. Om xe lec sip mì la, dì Alistakas wê lam gê Tesalonaika vac vigwe levac Masedonia ge la hixôn xe.

³ Dì vigwe vidiên titige xe mila Saidon. Mêt Julias yê Pol nivîha om tyuc lec nêb Pol i loc yê lie wê dô Saidon ge ên he i vông yaên vô i.

⁴ Dì xe sea Saidon mì la, lêc lea levac hôm sip xôn, om xe la hixôn kitôn Saiplas, ên xe nêbê i kisuu lea lec ên xe.

⁵ Mêd sip kô xe mi xe la gwec mahigun di xe luu vigwe levac Silisia yuu Pampilia vêl, di xe la Maila wê yêp vac vigwe levac Lisia ge.

⁶ Di Julias ngô wê sip ti lam gê Aleksandlia di ob la Itali ge, om xe la lec sip tige.

⁷ Xe lum la tiyi buc ya di xe mila kwabo vô vigwe Naidas, lêc lea levac hôm sip xôn om tiyiên ma wê xe ob la bôbac ge, om xe la vô kitôn Klit nimi di luu vigwe Salmoni vêl di la.

⁸ Lea soo xe la ninya di xe xulac vô gwec ninya Klit di mila vigwe ti lê nêbê ‘Gwec Ninya Malehe’ wê yêp kwabo vô vigwe Lasia ge.

⁹ Buc tibeac la vêl di buc wê he Yuda ngibua yaén ge tiyôô vac, om xe xovô ên xe nêbê buc wê gwec ob vô nipaên ge val om Pol nêl vô xe ên nêbê,

¹⁰ “Xame, a xovô ên a nêbê il obêc lec sip mi la nang ge od obêc vô viyin levac vô il di obêc vông sip hixôn susu vihati vô nipaên di il obêc xib hixôn.”

¹¹ Lêc tibii levac Julias o vông i vin Pol vy a lêm. Nge, vông i vin xomxo ti wê kô sip ge hixôn xomxo ti wê tu sip kehe ge vy a.

¹² Vigwe tige o niviha tiyi wê sip ob le vac vô buc lea ge lêm, om xomxo wê la lec sip tige he tibeac xo ên he nêbê he ob sea vigwe tige di la, di obêc mila vigwe Piniks ge od he ob le vigwe tige di lea i tip loc vêl lê. Piniks ge vigwe ti wê yêp vac vigwe Klit ge wê sip ob le niviha vac ge.

Lea levac vông gwec vô nipaên

¹³ Lea val malehe tya, om he xo ên he nêbê xe ob la tiyi xocbê he nêl ge, om xe lec sip di pul

anka lôm vac sip dì xe xulac vô Klit gwec ninya
mì la.

¹⁴ Xe la myabo tya, lêc lea levac lam gê Klit

¹⁵ dì lam vông sip mya la vaxvax, om tiyiên ma
wê sip ob la bôbac ge, om xe vông lea vaci kô sip.

¹⁶ Mêd xe mila kitôn nipwo ti lê nêbê Koda, di
kitôn tige kisuu lea lec ên xe, mêd he vông yuac
levac lec pulêن dipac wê sip dìdii ge,

¹⁷ mêd he pul i lam lec sip, pyap dì he ku sip
xôn vac mahigun ya yihi, ên he xona ên he nêb
lea obêc hibu sip. Dì he xona ên he nêb lea ob
kô sip mì la tulec ngidax wê yêp vac gwec nilô
kwabo vô vigwe Aplika ge, om he vilun sel dì sip
xoc gwec pileva.

¹⁸ Mêd lea lam xêkizêc om vigwe viđiiên he
hôm kupac wê sip kô gee mì nêx sea vac gwec.

¹⁹ Dì vigwe viđii nang dêc he hôm susu xocbê
sel yuu yihi yuubê ge dì nêx i la vac gwec hixôn.

²⁰ Buc tibeac la vêl, dì xe xêen hiyôv yuu pitua
ma, dì lea viyiiên ge o tip la lêm, om xe xo ên xe
nêbê, “Ga il ob xib mîma vêl.”

²¹ Buc tibeac he o ya yaên ti lêm, mêd Pol le
vac he mahigun dì nêl vô he ên nêbê, “Xame,
xam obêc ngô kiyang wê a nêl ge dì il dô Klit ge
od il ob tulec viyin levac tiga lêm dì kupac ob la
vac gwec lêm.

²² Lêc gwêbaga a ob nêl vô xam bê xam nilôm
i o vô viyin lêm, ên xam ti obêc wib lêm, dêc sip
tibed ge wê obêc vô nipaên.

²³ Ên vô bucêن Anutu ti wê a tu i nu dì a mi
kitaa vô ge vông angela ti lam le kwabo vô a,

²⁴ dì nêl bêga nêbê, ‘Pol, xonaên i ma, ên ông
obêc la le vô Sisa manôn. Anutu ngô kitaaên wê

ông vông ge om he vihati wê dô lec sip tiga, ti ob yib lêm.'

²⁵ Angela nêl kiyang tige vô a, om xam lige, xam xonaên i ma, ên a vông i vin Anutu om a xovô ên a nêbê kiyang tige obêc vô nôn lec tiyi xocbê nêl vô a ge.

²⁶ Lêc lea levac ob hisoo sip hixôn il dî il ob la lec kitôn ti."

²⁷ Lea levac vông xe la vac gwec levac Edlia dî xe dô tiyi da yuu la vêl, dî vivuaên mahigun tibii wê kô sip ge yaxêñ nêbê sip val vô kwabo vô gwec ninya.

²⁸ Om he hilu ain viyin ti lec yihi dî tung i la vac gwec nilô dî hôm i lôm mi yê, lêc gwec gên madia tiyi xocbê 40 mita ge, dî xe la tya nang, di he tung vac mi yê, lêc gwec madia tiyi xocbê 30 mita.

²⁹ Mêd he xona ên he nêb sip ob la tulec ngidax levac wê le kehe vô gwec ninya ge, om he vông anka yuudiyyuu la vac gwec vô sip viwen timuêñ ên nêb i hôm sip xôn dî he kidu nêbê vigwe i vidii lutibed.

³⁰ Mêd he wê kô sip gee nêb he ob pec mi la om he hôm dipac dî vông i tô mi la vac gwec dî kityoo nêbê he ob kô anka ya mi la tung vac gwec vô sip viwen mugêñ ên i hôm sip xôn.

³¹ Lêc Pol nêl vô tibii levac Julias hixôn i nue vevac ên nêbê, "Xomxo tigee ob dô vac sip lêm ge od xam xôn obêc wib mîma."

³² Om tibii vevac tigee la kitov yihi vêl ên dipac tige dî gwec kô mi la.

³³ Vô kwabo lec wê vigwe ob vidii ge mêd Pol nêl vô he vihati ên nêbê, "Il dô vac viyin levac

tiyi da yuu la vêl dì il o xa yaên ti lêm.

³⁴ Om a nél xékizêc vô xam bê xam kô yaên mi wa ên i ngidu xam xôn dì xam vô xékizêc. Xam ngô lê. Xam ob tulec viyin ti lêm. Nge, xam vihati, xam ob dô niviha."

³⁵ Pol nél bêge mêt hôm blet ti dì kitaa vô Anutu vô he vihati manôn, dì hibu mi ya.

³⁶ Om he vihati xêyaa vô niviha dì he ya yaên.

³⁷ Mêt xe wê xe dô vac sip tigee naba tiyi xochê 276.

³⁸ He ya i den he dêc nêx wit nôn wê dô vac sip ge la vac gwec, ên nêb sip i vô viyin maên lec.

Sip vô nipaên

³⁹ Vigwe vidii vêl dì he yê ma la kitôn ti wê le vac gwec mahigun ge, lêc he lungên vigwe tige. Lêc he yê vigwe ti wê sip ob la le vac ge wê luda niviha ge, om he xo ên he nêb obêc tiyi ge od he ob vông sip i loc le lec luda tige.

⁴⁰ Om he kitov yihi vêl ên anka dì anka la yêp vac gwec, dì he piwelac yihi vêl ên stia wê mi popêñ sip ya ge, dì he yu sel ti la lec xax vô sip mugêñ ên he nêb lea i lam vihi lec dì kô sip mi loc kehe.

⁴¹ Om xe la, lêc sip la tulec luda wê le vac gwec nilô ge mêt sip viwen mugêñ la ving vac luda dì le, dì gwec vuac mi lam hi sip viwen timuêñ hibu sea.

⁴² Mêt tibii vevac tigee xo ên he nêbê he ob hi xomxo kalabuhu gee i yib, ên ti i o lêc xoc gwec mi loc kehe dì pec mi loc lêm.

⁴³ Lêc tibii vevac levac tige nêb ob ngidu Pol xôn dì i dô niviha om le vac he xôn nêb he hiên tibii i ma. Mêt nél vô he wê xovô gwec xocêñ

gee nêbê he i sox vac gwec di xoc mi loc mug di loc le kehe.

⁴⁴ Di nêl vô he baba nêbê he i yêp lec plang me sipmyahipu wê hibu sea ge di xoc gwec mi loc kehe. Om xe vông bêge di lam kehe di xe vihati dô niviha.

28

Pol dô Molta

¹ Xe lam dô kehe di ngô wê he nêl vigwe tige lê nêbê Molta.

² Mêd tibii vigwe tige vông niviha vô xe, ên lun val di vigwe vô ningigooen lê, lêc he vev ngwax vô xe di xe vihati nyuu.

³ Mêd Pol la vilu ngwax myapipu ên nêb ob vev lec ngwax, lêc ngwax nux myel ti di i lam nga Pol vigê miyux lec.

⁴ Mêd tibii Molta yê wê myel tige diyux lec Pol vigê ge, om he nêl vîma ên nêbê, "Xomxo tige mêt hi xomxo ti yib lêc o yib vac gwec lêm di val ga, lêc anutu ti wê vông myaviwen ge nêb i ob dô mavîha lêm, om ob yib."

⁵ Lêc Pol lîloo myel tige la vac ngwax, di dô niviha di o yaxên myavinê ti lêm.

⁶ Mêd xomxo tige di yê Pol xôn ên nêb mêt Pol vigê obêc vuac di obêc yib lutibed, om he dô mi yaxên xuhu dia nêb mêt susu ti obêc vông i vô nipaên, lêc he o yê ti lêm om he pilepac vya di nêl ên nêbê Pol ge anutu ti.

⁷ Mêd tibii Molta nêl xomxo levac ti lê nêbê Pablitas, kibun wê i vông ge yêp kwabo vô vigwe tige, om Pablitas kô xe mi xe la dô vac i ben di i viac xe niviha tiyi buc yon.

⁸ Lêc Pablias ma vông yidac ngwax tum dì yaa xèlehe om yêp xumac lôma, mêd Pol la vô i dì la kitaa dì vyax vigê lec i, dì i vô niviha lec.

⁹ Pol vông bêge om tibii Molta wê yidac gee vihati lam vô Pol dì i vông he vô niviha lec.

¹⁰ Om tibii tigee viac xe niviha, dì buc wê xe ob sea he dì la ge, he kô susu yaên ya mi lam tung vac sip ên nêb i ngidu xe xôn vac môp.

Pol sea Molta dì la Lom

¹¹ Xe dô Molta dì dentuc yon lam la vêl, mêd xe lec tibii Aleksandlia vông sip wê val le Molta vô buc lea ge, dì xe la. Sip tige, anutu Sus nue yuu kinu le lec sip viwen mugên.

¹² Mêd xe la dì mîla vigwe Sailakyus dì la dô buc yon.

¹³ Dì xe sea Sailakyus dì mîla vigwe Lisiam, dì vigwe vidiiêñ titige lea val om kô xe mi xe la, dì vigwe vidii nang dì xe mîla vigwe Pyutiolai.

¹⁴ Vac vigwe tige, xe la tulec xomxo vông vinêñ ya om he nêl xe xôn nêbê xe dô hixôn he da ti, om xe dô da ti vêl, nang dì xe loc mi la ên xe nêb xe ob la Lom.

¹⁵ Lêc xomxo vông vinêñ Lom ngô wê xe val ge om he ya lam vô xe vac Maket Apias dì he ya lam vô xe vac vigwe ti lê nêbê Xumac Pasandia Yon. Pol yê he om Pol xêyaa vô niviha dì i pîmil Anutu.

¹⁶ Mêd xe xôn val vigwe Lom mêd gavman Lom tyuc lec nêb Pol vaci ob dô vac xumac ti, dì tibii vevac ti ob dô hixôn i dì yê i xôn.

Pol nêl Yesu xolac gê Lom

17 Buc yon la vêl, mêt Pol keac Yuda levac wê dô Lom gee lam om he lam kitucma dì Pol nêl vô he ên nêbê, "Xam lige, a o vông ti so vô lige Yuda lêm, dì a o nêl kiyang nipaên ti lec môp wê buge vông ge lêm. Lêc he hôm a xôn gê Jelusalem dì vông a la vac he Lom vigê.

18 Mêt he Lom ngô kiyang wê a vông ge vihati, lêc he o tulec soên ti lec a wê he ob hi a xib lec ge lêm, om he nêb he ob piwelac a,

19 lêc he Yuda le vac xôn nêb tiyiên ma om a nêg môp ti o yêp lêm, om a nêl ên a nêbê king Sisa vaci ob ngô kiyang wê a vông ge. Lêc ge od tiyi xochê a ob vông kot vô lige Yuda lec kiyang ti lêm.

20 Om gwêbaga a keac xam lam ên a nêb a ob xê xam dì nêl kiyang tige kitong vô xam. A vông i vin dì a bin kiyang ti wê il Yuda vihati dô bin ge, lêc he ku a xôn ya sen tiga ên wê a vông i vin kiyang tige."

21 Mêt he Yuda levac nêl vô Pol ên nêbê, "Il lige Judia ti o vông kipihac lam mi nêl ông kiyang vô xe lêm, dì he ti o val nêl ông nêm nipaên ti vô xe lêm.

22 Lêc xe nêb xe ob ngôvô ông nilôm bôbac dì ôcông va ob nêl vac myam, ên xe ngô wê xomxo vac vigwe vihati nêl kiyang nipaên lec xam xolac ba wê xam vông i vin Yesu ge."

23 He nêl bêge om he Pol tung buc ti dì buc tige xomxo tibeac la vô Pol vac xumac wê mi dô vac ge. Mêt Pol nêl xolac vô he vô pítoc yuu viđiien dì i la vigwe bucên hixôn, om nêl Anutu ben kehe kitong vô he, dì nêl Moses he plopete vyat kitong

ên nêb he i xovô bê Moses he plopete nêl kiyang tige lec Yesu.

²⁴ Om he wê ngô xolac wê Pol nêl ge, he ya vông i vin dî ya vông vinê ma.

²⁵ Om he nêlma lec kiyang tige dî lop mi la vixun, lêc taxlee ge od Pol nêl kiyang vô he bêga nêbê, "Myakilôhô Ngibua nêl kiyang nôn vô plopet Aisaia lec buge ilage bêga nêbê,

²⁶ 'Ông loc nêl vô xomxo viyang tige bêga bê,
"Xam ob ngô kiyang, lêc xam ob xovô kehe lêm, dî xam ob wê, lêc xam ob wê susu ti lêm."

²⁷ Xomxo tigee nilô xêkizêc dî he ninya vô kitu dî he manôn toc om he manôn o yê susu ti lêm, dî he ninya o ngô kiyang ti lêm, dî he o xovô kiyang ti kehe lêm, om he ob vông nilô lam vô a ên a vông he vô nivîha lec lêm.'

²⁸ Anutu nêl bêge, om xam xovô bêga bê kiyang wê Anutu nêl ên nêbê ob vô il vêl ên nipaén ge, Anutu vông i la pyap vô tibii wê o Yuda lêm ge, ên he ge wê ob ngô kiyang tige dî vông i vin."

²⁹ [Pol nêl kiyang tige pyap dî he Yuda la nêlma mabu lec kiyang tige.]

³⁰ Mêd Pol kisuu xumac ti mi dô vac tiyi klismas yuu, dî xomxo obêc mila vô i ge od mi viac he nivîha,

³¹ dî nêl Anutu ben kehe kitong vô he dî tixuu he ya Apumtau Yesu Kilisi xolac. Pol nêl kiyang yêp seac vô xomxo dî xonaê ma, dî he o vibu i lêm.

Yesu Xolac
The New Testament in the Patep Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Patep long Niugini
copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Patep

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

3d2c844d-4bc8-590b-bbf2-3a5fcfd1f7ad8